

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของ
นักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม
อัธยาศัยอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี

ธัมพิสิฐ ศรีโสภา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ปีการศึกษา 2560

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของ
นักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม
อัธยาศัยอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี

ธัมพิสิฐ ศรีโสภา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ปีการศึกษา 2560

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี อนุมัติวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม
เพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี เสนอโดย นายธัมพิสิฐ ศรีโสภา เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

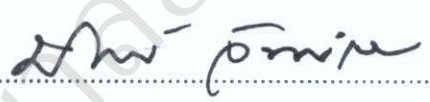

.....รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ
วิจัย และนวัตกรรม

(รองศาสตราจารย์ ดร. ศุภวัฒน์ ลาวัณย์วิสุทธิ์)

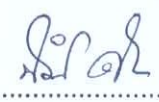
วันที่ 24 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2561

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิไล ทองแผ่)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์.ดร. ปราโมทย์ จันทรเรือง)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร. ปกเกษตร จุลสุคนธ์)

.....กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
(ดร. นันทิยา ทองหล่อ)

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของ นักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.ปราโมทย์ จันทร์เรือง อาจารย์ ดร.ปกเกษตร จุลสุคนธ์
ชื่อนักศึกษา	ธัมพิสิฐ ศรีโสภณ
สาขาวิชา	หลักสูตรและการสอน
ปีการศึกษา	2560

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี และ 2) ประเมินผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านหมี่ ตำบลโพหนอง ปีการศึกษา 2561 ซึ่งได้มาจากการสุ่ม 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 สุ่มตำบล โดยวิธีการจับสลากเพื่อเลือกตำบล จำนวน 1 ตำบล จาก 22 ตำบล ได้ตำบลโพหนอง ขั้นตอนที่ 2 สุ่มอย่างง่ายได้นักศึกษา จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะ 2) แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจคุณลักษณะจิตสาธารณะ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.896 3) แบบวัดพฤติกรรมจิตสาธารณะ และ 4) แบบสอบถามความพึงพอใจต่อหลักสูตร วิเคราะห์ข้อมูลโดย หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบที

ผลการวิจัยพบว่า

1. หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ที่พัฒนาขึ้นมีองค์ประกอบ ดังนี้ คือ ความนำ หลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง ขอบข่ายเนื้อหา เวลาเรียน กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล แผนการจัดฝึกอบรม และผลการประเมินหลักสูตรพบว่า หลักสูตรมีคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด

2. ผลการประเมินผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรมพบว่า

2.1 ความรู้ความเข้าใจคุณลักษณะจิตสาธารณะของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี หลังฝึกอบรมตามหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นสูงกว่าก่อนฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 พฤติกรรมจิตสาธารณะของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2.3 ความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมจิตสาธารณะของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

Thesis Title	A Development of a Public Consciousness Enhancement Training Curriculum for Non-Formal and Informal Education Students in Ban Mi District, Lop Buri Province
Thesis Advisors	Assoc. Prof. Dr. Pramote Chanrueang Dr. Poggade Chulasukhont
Name	Thampisit Srisopa
Program	Educational Administration
Academic Year	2017

ABSTRACT

The objectives of the research were to 1) develop a public consciousness enhancement training curriculum for Non-formal and Informal Education Students in Ban Mi, Lop Buri Province; and 2) evaluate the effects of the curriculum on the students. The sample consisted of 30 students from the Non-Formal and Informal Education Center in Phon Thong Sub-district, Ban Mi District, chosen by using 2-step sampling. In the first step, Phon Thong was randomly selected out of 22 sub-districts. In the second step, 30 students were chosen, also using simple random sampling. The research instruments consisted of: 1) a public consciousness enhancement training curriculum, 2) an achievement test on public consciousness characteristics with a reliability value of 0.896, 3) a measurement form on public consciousness behavior, and 4) a questionnaire on satisfaction towards the curriculum. Data were analyzed in terms of mean, standard deviation, and t-test.

Findings indicated that that:

1. The developed curriculum consisted of the following components: introduction, principles, objectives, structure, content framework, learning time, learning activities, measurement and evaluation, and training plans. The evaluation of the curriculum revealed that it was in accordance with the criteria set.

2. The evaluation of the public consciousness enhancement training program revealed that:

- 2.1 After using the training curriculum, the students' learning achievement was significantly higher than that before using it ($p < .05$).

2.2 Overall, the students' public consciousness behavior was at a high level.

2.3 Overall, the students' satisfaction towards the curriculum was at a high level.

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี โดยมุ่งศึกษาการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความอนุเคราะห์ และความช่วยเหลือแนะนำอย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร. ปราโมทย์ จันทรเรือง ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และ อาจารย์ ดร. ปกเกษตร ชนะโยธา กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำปรึกษาและชี้แนะแนวทางที่เป็นประโยชน์ พร้อมทั้งให้คำแนะนำและข้อคิดต่างๆ ตลอดจนตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ในการทำวิทยานิพนธ์อย่างดียิ่ง ผู้ศึกษาจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณคณะผู้เชี่ยวชาญซึ่งได้แก่ รองศาสตราจารย์ ดร.ปราโมทย์ จันทรเรือง อาจารย์ ดร.ปกเกษตร ชนะโยธา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทิพวัลย์ คำคง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิไล ทองแผ่ และผู้ช่วยศาสตราจารย์เพชรสุดา เพชรใส ที่ให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ และให้ข้อเสนอแนะ ในการปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือการทำวิจัยจนเสร็จสมบูรณ์ ขอขอบพระคุณคณาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ที่ได้ให้ความรู้ ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และเป็นกำลังใจ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้ด้วยความเคารพอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิไล ทองแผ่ ประธานสอบวิทยานิพนธ์ และ ดร. นันทิยา ทองหล่อ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ที่กรุณาให้คำแนะนำเพื่อปรับปรุงการทำวิทยานิพนธ์นี้ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณ ผู้อำนวยการ ครูผู้สอน วิทยากร และ นักศึกษา กศน. ทุกท่านที่ช่วยอำนวยความสะดวกในด้านต่างๆ แก่ผู้วิจัยและให้ความร่วมมือในส่วนของคุณวุฒิที่เป็นประโยชน์ในการศึกษาในครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ครู อาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาให้ รวมทั้งขอขอบพระคุณเจ้าของตำรา เอกสาร งานวิจัยทุกเล่มที่ได้นำมาอ้างอิง

ธัมพิสิฐ ศรีโสภา

สารบัญ

	หน้า
หน้าอนุมัติ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ง
ประกาศคณาจารย์	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	5
ความสำคัญของการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	9
สมมติฐานการวิจัย.....	10
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม.....	11
ความหมายของการฝึกอบรม.....	11
วัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม.....	13
ประเภทของการฝึกอบรม.....	14
เทคนิคการฝึกอบรม.....	16
กระบวนการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม.....	19
ประโยชน์ของการฝึกอบรม.....	22
จิตสาธารณะ.....	24
ความหมายของจิตสาธารณะ.....	24
องค์ประกอบของจิตสาธารณะ.....	26
การวัดและประเมินจิตสาธารณะ.....	30

บทที่ 2 (ต่อ)

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางพุทธศักราช 2551.....	35
พฤติกรรมจิตสาธารณะ.....	38
ความพึงพอใจ.....	42
ความหมายของความพึงพอใจ.....	42
ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ.....	43
การวัดความพึงพอใจ.....	45
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	47
งานวิจัยในประเทศ.....	47
งานวิจัยต่างประเทศ.....	50

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	53
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	53
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	53
การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ.....	53
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	58
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	59
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	59

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	63

บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	73
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	73
วิธีดำเนินการวิจัย.....	73
สรุปผลการวิจัย.....	75
อภิปรายผลการวิจัย.....	76
ข้อเสนอแนะ.....	79

	หน้า
บรรณานุกรม.....	81
ภาคผนวก.....	89
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ.....	90
ภาคผนวก ข หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือ	
- หนังสือขออนุญาตทดลองใช้ (try out) เครื่องมือใน	
การทำวิทยานิพนธ์	
- หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยใน	
การทำวิทยานิพนธ์.....	92
ภาคผนวก ค การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของ	
นักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม	
อัธยาศัยอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี.....	100
ภาคผนวก ง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลของการวิจัย	
- แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจในกิจกรรมจิตสาธารณะ	
- แบบวัดพฤติกรรมจิตสาธารณะ	
- แบบสอบถามความคิดเห็นต่อจิตสาธารณะ.....	114
ภาคผนวก จ แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง	
- แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบ	
ความรู้ความเข้าใจคุณลักษณะจิตสาธารณะ	
- แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบวัด	
การปฏิบัติจิตสาธารณะ	
- แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม	
ความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมจิตสาธารณะ.....	128
ภาคผนวก ฉ ภาพกิจกรรม.....	144
ประวัติผู้ทำวิทยานิพนธ์.....	147

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1 การวิเคราะห์องค์ประกอบเกี่ยวกับจิตสาธารณะ จากการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	30
ตาราง 2 ตัวชี้วัด และพฤติกรรมบ่งชี้.....	36
ตาราง 3 ตัวชี้วัดที่ 8.1 ช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจ โดยไม่หวังผลตอบแทน.....	37
ตาราง 4 ตัวชี้วัดที่ 8.2 เข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน และ สังคม.....	38
ตาราง 5 โครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรม.....	67
ตาราง 6 ความรู้ความเข้าใจคุณลักษณะจิตสาธารณะของนักศึกษาศูนย์การศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ระหว่างก่อนกับหลังการฝึกอบรม.....	68
ตาราง 7 การปฏิบัติสาธารณะด้านต่างๆ ของนักศึกษาศูนย์ศึกษานอกระบบและ การศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี.....	69
ตาราง 8 ความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมจิตสาธารณะสำหรับนักศึกษาศูนย์ ศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านหมี่ จังหวัด ลพบุรี.....	70

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	10
ภาพ 2 กระบวนการฝึกอบรม มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.....	20
ภาพ 3 รูปแบบกระบวนการฝึกอบรม.....	20
ภาพ 4 กระบวนการฝึกอบรมและความสัมพันธ์ของแต่ละขั้นตอน.....	21

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ในโลกปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เนื่องมาจากความก้าวหน้าของเทคโนโลยีต่างๆ ส่งผลให้ประเทศไทยต้องเร่งพัฒนาตนเองเพื่อให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงและสามารถแข่งขันกับนานาประเทศได้และสภาพเศรษฐกิจที่บีบรัดได้ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของคนในสังคมให้เกิดการแข่งขัน มีค่านิยมทางวัตถุสูง เกิดการเอาเปรียบ มุ่งแสวงหาผลประโยชน์ให้กับตนเองมากกว่าส่วนรวม ขาดการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมอย่างจริงจังและต่อเนื่องทำให้เกิดภาวะขาดความสมดุลทั้งจิตใจและวัตถุ ดังนั้นความสำคัญต่อส่วนรวมจึงลดน้อยลง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553, หน้า 1)

ค่านิยมของคนในสังคมเปลี่ยนแปลงไปจากที่เคยเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีน้ำใจช่วยเหลือเกื้อกูลกัน กลายเป็นสังคมที่แข่งขันในด้านเศรษฐกิจเพื่อหวังสร้างความร่ำรวยให้กับตนเอง แสวงหาประโยชน์ส่วนตนละเลยประโยชน์ส่วนรวม เป็นสังคมบริโภคนิยมขาดจิตสาธารณะ (ธานินทร์ กรัยวิเชียร, และชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2552, หน้า 78) โดยปัญหาจิตสาธารณะในเด็กและเยาวชนจะเห็นได้จากการศึกษาวิจัยของหน่วยงานและองค์กรต่างๆ พบว่า เยาวชนไทยมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชนน้อยที่สุดมีต้นทุนชีวิตที่ขาดหายไป 5 ด้าน ได้แก่ ด้านทักษะการเป็นผู้ให้ มีร้อยละ 34 ด้านการร่วมกิจกรรมทางศาสนามีร้อยละ 43 ด้านความรู้สึกเป็นประโยชน์ต่อชุมชนมีร้อยละ 51 ด้านการทำกิจกรรมนอกหลักสูตรหรือร่วมกิจกรรมของชมรมมีร้อยละ 60 ด้านนิสัยรักการอ่านมีร้อยละ 66 และผลสำรวจความมีจิตสาธารณะในเด็กพบว่าเด็กไทยทั่วประเทศมีจิตสาธารณะร้อยละ 34 เด็กในเขตกรุงเทพมหานครมีจิตสาธารณะน้อยที่สุด คือ มีร้อยละ 20 และพบว่าเด็กพิการทางสายตาแขนขาเด็กด้อยโอกาสมีจิตสาธารณะสูงสุด คือ มีร้อยละ 50

นอกจากนี้ บุญิกา จันท์เกตุ (2557, หน้า 9) ได้กล่าวไว้ว่า หากคนในสังคมขาดจิตสาธารณะแล้วก็จะเกิดผลกระทบมากมาย เช่น ทำให้เกิดความเดือดร้อนแก่ตนเองและผู้อื่นในครอบครัวมีความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันน้อยลง แย่งแย่งทะเลาะเบาะแว้ง เกิดการแบ่งพรรคแบ่งพวก เห็นแก่ตัวชิงดีชิงเด่น เบียดเบียนสมบัติขององค์กรเพื่อมาเป็นสมบัติของตนเอง องค์กรไม่ก้าวหน้า ประสิทธิภาพและคุณภาพของงานลดลงทำให้ชุมชนเกิดความอ่อนแอเพราะต่างคนต่างอยู่ไม่มีการพัฒนายิ่งปล่อยนานยิ่งทรุดโทรม เกิดอาชญากรรมในชุมชน ขาดศูนย์รวมจิตใจขาดผู้นำที่นำไปสู่การแก้ปัญหาเพราะแต่ละคนมองเห็นเรื่องของตนเองเป็นใหญ่ เกิดวิกฤตการณ์ภายในประเทศบ่อยครั้งและแก้ปัญหาไม่ได้ เกิดการเบียดเบียนทำลายทรัพยากรและสมบัติของส่วนรวม ประเทศชาติล้มหลัง ขาดพลังของคนในสังคม เมื่อนานมามาตรการได้ออกมาใช้ก็ไม่ได้ผลเนื่องจากไม่ได้รับความร่วมมือ เกิดการแบ่งพรรคแบ่งพวก แย่งแย่งแข่งขัน

ทุจริตคอร์รัปชัน ทำให้เกิดการเอารัดเอาเปรียบระหว่างประเทศทำให้เกิดปัญหา เช่น การสะสมอาวุธการกลั่นแกล้งแก่งแย่งหรือครอบงำทางการค้าระหว่างประเทศ เกิดการรังเกียจเหยียดหยามคนต่างชาติพันธุ์ของตนเองถูก

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(สมศ.) กำหนดมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อนำมาใช้ในการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานต่าง ๆ เพิ่มขึ้นเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ทั้งหมด 23 มาตรฐาน 91 ตัวบ่งชี้แบ่งออกเป็น 3 ด้านคือ 1) มาตรฐานการศึกษาด้านผู้เรียนมี 12 มาตรฐาน 83 ตัวบ่งชี้เน้นพัฒนาด้านร่างกาย จิตใจสติปัญญาอารมณ์และสังคมโดยมุ่งให้ผู้เรียนเป็นคนดีมีความสามารถตามศักยภาพและมีความสุข 2) มาตรฐานการศึกษาด้านระบบการเรียนรู้มี 6 มาตรฐาน 29 ตัวบ่งชี้เน้นในด้านการบริหารจัดการและการจัดการเรียนการสอน 3) มาตรฐานการศึกษาด้านปัจจัยมี 9 มาตรฐาน 24 ตัวบ่งชี้เป็นการกำหนดคุณลักษณะหรือสภาพความพร้อมของผู้บริหาร ครูอาจารย์และชุมชนและมาตรฐานด้านผู้เรียนที่สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) กำหนดกล่าวถึงการสร้างให้ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ไว้ในมาตรฐานที่ 1 ซึ่งมีตัวบ่งชี้ 4 ตัวประกอบด้วย 1) มีวินัยมีความรับผิดชอบ ปฏิบัติตามระเบียบและหลักธรรมเบื้องต้นของแต่ละศาสนา 2) ซื่อสัตย์สุจริตและมีจรรยาบรรณในวิชาชีพสำหรับอาชีพศึกษา 3) มีความเมตตากรุณาเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละเพื่อส่วนรวม 4) ประหยัดใช้สิ่งของและทรัพย์สินทั้งของตนเองและส่วนรวมตลอดจนทรัพยากรธรรมชาติอย่างประหยัดและคุ้มค่า (กองทัพ เลือบพาณิชย์กุล, และคนอื่นๆ, 2552, หน้า 15)

นอกจากนี้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ยังมุ่งพัฒนาผู้เรียนในด้านการคิดและการมีคุณธรรม ต้องการให้มนุษย์รู้จักคิดวิเคราะห์ แยกแยะสิ่งดี-เลวได้ เมื่อคิดได้แต่สิ่งดีก็ส่งผลให้ ทำดี มีจิตใจดี ช่วยเหลือผู้อื่นหรือเรียกอีกอย่างว่า เป็นผู้มีจิตอาสา หรือมีจิตสาธารณะ นั่นคือความสำนึกที่มีต่อสังคมส่วนรวม โดยเอาใจใส่ และให้การช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่หวังผลตอบแทน เพื่อสนองตอบต่อเหตุผลดังกล่าว การจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันจึงต้องมุ่งเน้นให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์เป็น มีคุณธรรมมีจิตคิดที่จะช่วยเหลือสังคมและส่วนรวม ตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่กำหนดไว้ในข้อ 8 ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 รวมทั้งในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมที่ 3 ซึ่งระบุไว้ว่า เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมชุมชนและท้องถิ่น ตามความสมัครใจในลักษณะอาสาสมัคร เพื่อแสดงถึงความรับผิดชอบ ความดีงาม ความเสียสละต่อสังคม มีจิตสาธารณะ เช่น กิจกรรมอาสาพัฒนาต่างๆ กิจกรรมสร้างสรรค์สังคม รวมทั้งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กล่าวไว้ในหมวด 4 มาตรา 24 วรรค 4 ว่า การจัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุก

วิชา จากแนวการจัดการศึกษาดังกล่าวจึงเป็นสิ่งที่ครูผู้สอนต้องตระหนักและเห็นความสำคัญในเรื่องการพัฒนาผู้เรียน ให้มีคุณสมบัติด้านการเป็นผู้ที่มีทักษะด้านการคิดวิเคราะห์แยกแยะปัญหา เป็นผู้มีเหตุผล และเป็นผู้มีจิตสาธารณะ มีจิตใจโอบอ้อมอารี ซึ่งเป็นคุณสมบัติของพลเมืองดีของสังคมและประเทศชาติอย่างยั่งยืน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 1-2)

การฝึกอบรมเป็นกระบวนการที่จะทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดความรู้ความเข้าใจทัศนคติความชำนาญในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ทำให้เปลี่ยนพฤติกรรมไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้การจัดโครงการฝึกอบรมวิธีการหนึ่งในการพัฒนาบุคลากรขององค์กรและจะเกิดผลดีต่อเมื่อผู้รับผิดชอบดำเนินการอย่างมีระบบซึ่งจะเกิดขึ้นได้หากผู้รับผิดชอบจัดการฝึกอบรมมีความเข้าใจถึงกระบวนการฝึกอบรมและวิธีดำเนินการในแต่ละขั้นตอนอย่างเหมาะสม สมคิด บางโม (2551, หน้า 13) ได้กล่าวว่า การฝึกอบรมเป็นกระบวนการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานเฉพาะด้านของบุคคล โดยมุ่งเพิ่มพูนความรู้ทักษะและทัศนคติอันจะนำไปสู่การยกมาตรฐานการทำงานให้สูงขึ้น ทำให้บุคลากรมีความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงานและองค์การบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ นอกจากนี้ ธีรศักดิ์ อุบลรัตน์ (2543, หน้า 1) ยังกล่าวไว้ว่า การฝึกอบรมช่วยเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคลากรให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม ดังนั้น การฝึกอบรมจึงเป็นการพยายามขององค์กรที่เปลี่ยนพฤติกรรมของคนไปในทางที่พัฒนาขึ้น ทั้งทางด้านเจตคติ ทักษะความรู้ ความคิด และยังรวมไปถึงการช่วยขจัดความกังวลใจ ข้อข้องใจและปัญหาต่างๆ ในการทำงานให้หมดไปได้ สำหรับการฝึกอบรมให้ได้ผลดีนั้นจะต้องนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษามาใช้อยู่เสมอโดยใช้ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และการเปลี่ยนแปลงทางวิทยาการวิทยาการควรรหาเทคนิคหรือเทคโนโลยีประเภทต่างๆ มาช่วยให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถเห็นได้สัมผัสได้และได้ร่วมมือกระทำด้วยตนเองจึงจะทำให้ผู้รับการฝึกอบรมสามารถเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว ดังนั้น เทคโนโลยีและนวัตกรรมการฝึกอบรมจึงมีความสำคัญในการฝึกอบรม

พระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษาระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551 มาตรา 14 บัญญัติให้มีสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเรียกโดยย่อว่า “สำนักงาน กศน.” ซึ่งเดิมคือกรมการศึกษานอกโรงเรียน (กศน.) จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2522 มีรากฐานมั่นคงมาจาก “การศึกษาผู้ใหญ่” มีหลักการสำคัญของการศึกษานอกโรงเรียนซึ่งเป็นกระบวนการของการศึกษาตลอดชีวิต (lifelong education) ได้ยึดหลักการสำคัญ 5 ประการ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2546, หน้า 3-4) ดังนี้ 1) หลักความเสมอภาคทางการศึกษา 2) หลักการพัฒนาตนเองและการพึ่งพาตนเอง 3) หลักการบูรณาการเรียนรู้กับวิถีชีวิต 4) หลักความสอดคล้องกับปัญหาความต้องการและความถนัดของผู้เรียน และ 5) หลักการเรียนรู้ร่วมกันและการมีส่วนร่วมของชุมชน

สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเป็นสถานศึกษาที่ต้องได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กำหนด

เพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม มุ่งให้ผู้เรียนเป็นคนดีมีความสามารถ ตามศักยภาพและมีความสุข โดยดำเนินการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่สนองการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสภาพเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ความเจริญก้าวหน้าทาง วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี ซึ่งพัฒนาขึ้นสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 ของกระทรวงศึกษาธิการ และเป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 จะต้องได้รับการประเมินภายนอก จากสำนักงานรับรอง มาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ตามมาตรฐานต่าง ๆ ที่กำหนดเช่นกัน สถานศึกษาจึงต้องเร่งพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อรับการประเมิน และ เพื่อบรรลุตามเป้าหมายในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเอง โดยเฉพาะมาตรฐานด้านผู้เรียน ซึ่งถือว่ามีความสำคัญในลักษณะของการเป็นผลผลิตจากการดำเนินการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนา ประเทศในปัจจุบัน (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, 2551, หน้า 40-43)

ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านหมี่ ซึ่งทำหน้าที่ ส่งเสริม สนับสนุน ประสาน และจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยใน ระดับตำบล จำนวน 21 แห่ง 1 เทศบาล เพื่อความคล่องตัวในการบริหารจัดการ ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และจัดกิจกรรม ที่ให้บริการการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ที่หลากหลายและสามารถตอบสนองความต้องการเรียนรู้ของประชาชนได้อย่างทั่วถึงและ ครอบคลุมทุกพื้นที่ เป็นอีกหนึ่งองค์การที่ให้ความสำคัญในการพัฒนาเด็กและเยาวชน เกิดขึ้นได้ ด้วยแรงบันดาลใจของเยาวชน บุคคล และกลุ่มคนที่รวมตัวกันทำกิจกรรมเพื่อเยาวชนเพื่อเป็น แหล่งเรียนรู้ของประชาชนโดยอาศัยกระบวนการฝึกอบรมดังกล่าว พบว่า ยังคงมีปัญหาดัง ด้านที่ควรเร่งปลูกฝังนักศึกษาในภาวะปัจจุบันนั้นคือ “จิตสาธารณะ” ปัญหาที่สะท้อนของการ ขาดจิตสาธารณะของนักศึกษาในปัจจุบันแสดงออกในหลายลักษณะ จนอาจเกิดผลกระทบที่เป็น ปัญหามากที่สุดคือ การทำให้ส่วนรวมเดือดร้อนเสียหาย ลักษณะที่เป็นปัญหารองลงมา คือ การ ไม่ทำให้ส่วนรวมเดือดร้อนเสียหายแต่ไม่ทำอะไรที่เป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมเลยในปัจจุบันมีการ ใช้รูปแบบต่าง ๆ จำนวนมากที่จะช่วยให้นักศึกษาเกิดกระบวนการเรียนรู้ในเชิงสร้างสรรค์เพื่อ มุ่งมั่นไปสู่การเป็นผู้มีจิตสาธารณะอย่างเป็นรูปธรรม เนื่องจากการฝึกอบรมจะเป็นการเติม ความรู้ที่มีอยู่เดิม และเป็นการเปิดโลกทัศน์ใหม่ให้กับผู้เข้ารับการอบรมด้วยกระบวนการ ฝึกอบรมที่ใช้ อาจสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในส่วนของความรู้ ทักษะ และเจตคติ ในการ ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพทำให้ผู้เข้ารับการอบรมเรียนรู้การทำงานร่วมกับผู้อื่น และเข้าใจ ผู้อื่นมากขึ้น การฝึกอบรมเป็นอีกรูปแบบหนึ่งที่จะช่วยให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้สู่การปฏิบัติ จริงที่เหมาะสมอย่างไรก็ตามมีการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนและ นักศึกษานักศึกษาอยู่หลายฉบับเช่น วิทย์ พัฒนาทสิทา (2551); อ้อมใจ วงษ์มณฑา (2553); ภัสวรรณ งามอาจ (2554); จุฑาพร นาครอด (2551) พบว่า ระดับจิตสาธารณะของนักเรียน

นักศึกษายังอยู่ในระดับที่ไม่พึงประสงค์มีปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะอยู่หลายประการโดยจำแนกเป็นปัจจัยภายใน ได้แก่ อัตมโนทัศน์การเห็นคุณค่าในตนเองและปัจจัยภายนอก ได้แก่ การสนับสนุนจากครอบครัวการสนับสนุนจากอาจารย์และเพื่อนการเรียนรู้ด้วยตนเองและร่วมกับผู้อื่นเป็นต้นงานวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นชัดเจนว่าจิตสาธารณะของนักศึกษามีความสำคัญต่อสังคมไทยเนื่องจากนักศึกษาเป็นส่วนหนึ่งที่ชี้ให้เห็นถึงอนาคตของสังคมไทยและได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์เพื่อนำไปสู่การพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนนักศึกษา และบุญทันภูบาล (2549) ที่ใช้วิธีทัศนละครหุ่นเชิดเป็นตัวแทนในการพัฒนาจิตสาธารณะของผู้เรียนผลการวิจัยพบว่า ตัวแบบสามารถจูงใจให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกคล้อยตามแล้วเกิดการเรียนรู้และเลียนแบบพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะจากตัวแบบนั้นทำให้มีจิตสาธารณะทั้ง 3 องค์ประกอบสูงขึ้น ได้แก่ องค์ประกอบการหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำที่จะทำให้เกิดความชำรุดเสียหายต่อส่วนรวมองค์ประกอบการถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาของส่วนรวมและองค์ประกอบการเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวมและ ธรรมนันทิกา แจ้งสว่าง (2547) ยังได้ศึกษาผลของการใช้โปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติกับตัวแบบผลการศึกษาพบว่านักเรียนที่ได้รับโปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะดังกล่าวมีจิตสาธารณะสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับโปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะซึ่งการมีจิตสาธารณะที่สูงขึ้นหลังจากที่ได้สวมบทบาทสมมตินั้นเป็นผลมาจากผู้เรียนได้รับรู้ถึงความรู้สึกและอารมณ์ในบทบาทที่ได้รับจึงทำให้ความคิดและพฤติกรรมของตนเองเปลี่ยนแปลงไปอย่างมีเหตุผล

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านหมี่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักศึกษามัธยมศึกษา เพราะถือว่าอยู่ในวัยที่กำลังก้าวสู่การเป็นผู้ใหญ่และอยู่ในวัยที่กำลังเข้าสู่การศึกษาระดับอุดมศึกษา ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยรูปแบบและวิธีการเสริมสร้างและพัฒนาจิตสาธารณะในระดับมัธยมศึกษาอุดมศึกษาและประชาชนทั่วไป พบว่า ส่วนใหญ่เป็นการทดลองวิธีสอนเพื่อให้เกิดจิตสาธารณะและยัง พบว่า หลักสูตรฝึกอบรมสามารถพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ได้เป็นอย่างดีเพื่อนำมาพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมจิตสาธารณะซึ่งกระบวนการดังกล่าวจะส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาจิตสาธารณะ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านหมี่ซึ่งสถาบันการศึกษาหรือหน่วยงานต่างๆ ยังสามารถนำหลักสูตรฝึกอบรมที่เน้นกิจกรรมไปใช้ในการพัฒนานักศึกษาหรือบุคลากรของหน่วยงานให้มีความรู้ความสามารถปรับเปลี่ยนเจตคติและสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่องให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี

2. เพื่อศึกษาผลการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของ นักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี

2.1 เพื่อเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจคุณลักษณะของจิตสาธารณะของ นักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี

2.2 เพื่อศึกษาการปฏิบัติจิตสาธารณะของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและ การศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี

2.3 เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อหลักสูตรจิตสาธารณะของนักศึกษาศูนย์ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี

ความสำคัญของการวิจัย

1. ผลการวิจัยครั้งนี้ใช้เป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารครูผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้องใน การปลูกฝังจิตสาธารณะให้นักเรียนนักศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถานศึกษาในสังกัด สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

2. ผลการวิจัยใช้เป็นแนวทางให้สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยและผู้สนใจทั่วไปสามารถนำหลักสูตรเสริมที่พัฒนาขึ้นไป ฝึกอบรมนักศึกษาและปรับใช้กับหลักสูตรต่างๆ ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริม การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยและหรือสถาบันการศึกษาในสังกัดของ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยหรือหน่วยงานอื่นๆ สามารถ นำไปใช้ได้อย่างเป็นระบบ

3. ส่งเสริมให้นักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเป็นผู้มี จิตสาธารณะ แบบยั่งยืนมีจิตใจคิดที่จะช่วยเหลืองานของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงส่วนรวม มากกว่าตนเอง ช่วยเหลือชุมชน และช่วยเหลือผู้อื่นในสังคมโดยไม่หวังผลตอบแทน ตลอดจน มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ นักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม อัธยาศัย อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษา กศน. ตำบลโพหนอง อำเภอบ้านหมี่ จังหวัด ลพบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 30 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่ม 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 สุ่มตำบล (cluster sampling) โดยวิธีการจับสลากเพื่อเลือกตำบลจำนวน 1 ตำบล

จาก 22 ตำบล ได้ตำบลโพหนองชั้นตอนที่ 2 สุ่มนักศึกษา 30 คน จาก 45 คน ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย

2. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะ

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

2.2.1 ความรู้ความเข้าใจคุณลักษณะของจิตสาธารณะ

2.2.2 การปฏิบัติธรรมจิตสาธารณะ

2.2.2 ความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมจิตสาธารณะ

3. เนื้อหา

หลักสูตรฝึกอบรมพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรีเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะซึ่งเป็นพฤติกรรมที่มุ่งก่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม ผู้มีจิตสาธารณะจะต้องเป็นผู้มีความรู้ในการที่จะพัฒนาสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม ซึ่งประกอบด้วย 1) ความรักเอื้ออาทร 2) ความรับผิดชอบ 3) การร่วมแรงร่วมใจในการกระทำ 4) รูปแบบการดำเนินชีวิตกลุ่มกิจกรรม และ 5) ความกตัญญูกตเวที

4. ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมตามหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นใน ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบ้านหมี่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 ใช้ระยะเวลาวันละ 6 ชั่วโมง จำนวน 2 วัน รวม 12 ชั่วโมง

นิยามศัพท์เฉพาะ

หลักสูตรฝึกอบรมด้านจิตสาธารณะ หมายถึง เอกสารหลักสูตรเสริมที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้นมาโดยรวบรวมประมวลประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างการปลูกจิตสำนึกด้านจิตสาธารณะ ซึ่งประกอบด้วย ความนำ หลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง ขอบข่ายเนื้อหา เวลาเรียน กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และแผนการจัดฝึกอบรม

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม หมายถึง การสร้างหลักสูตรขึ้นมาใหม่ มีขั้นตอนในการพัฒนา 4 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลขั้นพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร 2) การสร้างหลักสูตร โดยการกำหนดโครงสร้าง แบ่งหลักสูตรเป็นภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ 3) การทดลองใช้หลักสูตร 4) การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร การพัฒนาหลักสูตรในที่นี้หมายถึง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมจิตสาธารณะของนักศึกษา กศน.

ความรู้ความเข้าใจคุณลักษณะของจิตสาธารณะ หมายถึง คุณลักษณะของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบ้านหมี่ ที่แสดงออกถึงการมีส่วนร่วมด้วยจิตวิญญาณปฏิบัติตนในการช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจโดยไม่หวัง

ผลตอบแทนและเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนชุมชนและสังคมการเสียสละไม่เอา
รัดเอาเปรียบความซื่อสัตย์สุจริตการรักษาและการใช้สมบัติส่วนรวมรวมถึงการอนุรักษ์
สิ่งแวดล้อม

การปฏิบัติจิตสาธารณะ หมายถึง การปฏิบัติกิจกรรมของนักศึกษาศูนย์การศึกษา
นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านหมี่ เป็นการแสดงออกของนักศึกษาที่บ่งบอก
ให้เห็นอุปนิสัยที่ดีมีคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงามความถูกต้องที่มีอยู่ภายในจิตใจของ
ผู้เรียนที่สถานศึกษากำหนดขึ้นเพื่อพัฒนาผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันและอยู่ใน
สังคมได้อย่างมีความสุขซึ่งมีคุณลักษณะที่สำคัญ 5 ประการ ได้แก่ 1) ความรักเอื้ออาทร
2) ความรับผิดชอบ 3) การร่วมแรงร่วมใจในการกระทำ 4) รูปแบบการดำเนินชีวิตกลุ่มกิจกรรม
และ 5) ความกตัญญูกตเวที

1. ความรักเอื้ออาทร หมายถึง ลักษณะพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการ
เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ช่วยเหลือเกื้อกูลกันและกันเอาใจใส่กัน ให้ความสนใจในชีวิตความเป็นอยู่ของ
ผู้อื่น เห็นอกเห็นใจ และเห็นคุณค่าของเพื่อนมนุษย์ เพื่อให้สามารถทำงานร่วมกับหมู่คณะ
ประสบผลสำเร็จ

2. ความรับผิดชอบ หมายถึง ลักษณะของพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการฝึกตนเอง
ให้มีความรับผิดชอบในการทำงานการปรับปรุงแก้ไขงานที่ตนเองรับผิดชอบให้ดีขึ้นตระหนักถึง
ผลดีของการรับผิดชอบต่อหน้าที่มีความเพียรพยายามในการทำงานให้สำเร็จมีความรับผิดชอบ
ต่อตนเองปรับปรุงแก้ไขการประพฤติปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบปรับปรุงแก้ไขการ
ประพฤติปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบของตน

3. การร่วมแรงร่วมใจในการกระทำ หมายถึง ลักษณะของพฤติกรรมที่แสดงออก
ถึงการปลุกจิตสำนึกให้คนรู้จักเสียสละ มีความร่วมมือในการทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม ช่วยลด
ปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม ช่วยกันพัฒนาคุณภาพชีวิต เพื่อเป็นหลักในการดำเนินชีวิต ช่วย
แก้ปัญหาและสร้างสรรค์ให้เกิดประโยชน์สุขแก่สังคม

4. รูปแบบการดำเนินชีวิตกลุ่มกิจกรรม หมายถึง ลักษณะของพฤติกรรมที่
แสดงออกถึงแบบแผนที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรมที่ได้จัดไว้อย่างเป็นระบบระเบียบ แนวคิดหรือ
ความเชื่อต่าง ๆ หรือการจัดกิจกรรมที่รูปแบบนั้นยึดถือ สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัด
กิจกรรมของครูเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

5. ความกตัญญูกตเวที หมายถึง ลักษณะของพฤติกรรมที่แสดงออกการแสดงออก
ถึงการรู้คุณ การตอบแทนบุญคุณ และการสนองคุณต่อพ่อแม่ บุพการีบุคคลในครอบครัว ผู้มี
พระคุณ ครูโรงเรียน ชุมชน สังคม และสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

ความพึงพอใจต่อจิตสาธารณะ หมายถึง ความรู้สึกหรือทัศนคติที่มีต่อการเข้าร่วม
ฝึกอบรมตามหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะสำหรับนักศึกษาศูนย์การศึกษานอก

ระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ที่แสดงออกมา 5 ระดับ คือ ความพึงพอใจมากที่สุด มากปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านหมี่ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะสำหรับนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านหมี่ ผู้วิจัยได้ศึกษาและวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ครั้นนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและงานวิจัยต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการพัฒนาจิตสาธารณะ และการประเมินหลักสูตร ซึ่งมีหน่วยงาน และนักการศึกษาได้เสนอแนวคิดแสดงขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรดังนี้ ดังที่ ไทเลอร์ (Tyler, 1969, p.1) ได้เสนอแนวคิดในการพัฒนาหลักสูตรไว้ดังนี้ 1) วัตถุประสงค์ทางการศึกษา อะไรบ้างที่โรงเรียนจะต้องให้เด็กได้รับ 2) มีประสบการณ์ทางการศึกษา อะไรบ้างที่จะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์เหล่านี้ 3) จะจัดประสบการณ์ทางการศึกษาเหล่านี้ให้มีประสิทธิภาพได้อย่างไร 4) เราจะทราบได้อย่างไร ว่าได้บรรลุวัตถุประสงค์ ที่กำหนดไว้แล้ว ส่วน ทาบา (Taba, 1962, p.12) ซึ่งได้เสนอขั้นตอนของการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรไว้ 7 ข้อ ดังนี้ 1) สำรวจปัญหาความต้องการและความจำเป็นต่างๆ ของสังคม 2) กำหนดจุดมุ่งหมายของการศึกษา 3) คัดเลือกเนื้อหาวิชาที่จะนำมาสอน 4) จัดลำดับเนื้อหาสาระ 5) คัดเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ 6) จัดลำดับประสบการณ์การเรียนรู้ 7) สำรวจปัญหา ความต้องการ และความจำเป็นต่างๆ ของสังคม ส่วน ชำรง บัวศรี (2542, หน้า 129) ได้เสนอไว้ 8 ขั้นตอน 1) กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร 2) การกำหนดรูปแบบและโครงสร้างของหลักสูตร 3) การกำหนดจุดประสงค์ของวิชา 4) การเลือกเนื้อหาของวิชา 5) การจัดทำวัสดุ หลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน 6) การกำหนดประสบการณ์เรียนรู้ 7) การกำหนดยุทธศาสตร์ของการเรียนการสอน 8) การกำหนดผลการประเมินผลการเรียนรู้ ซึ่งมีความสอดคล้องกับ สัจด์ อุทรานันท์ (2532, หน้า 38) ได้เสนอขั้นตอนของการพัฒนาหลักสูตรไว้ดังนี้ 1) การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน 2) การกำหนดจุดมุ่งหมาย 3) การคัดเลือกและจัดเนื้อหาสาระ 4) การกำหนดมาตรฐานการวัด และประเมินผล 5) การนำหลักสูตรไปใช้ 6) การประเมินผลการใช้หลักสูตร 7) การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร และ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2535, หน้า 76-77) เสนอแนวคิดการพัฒนาหลักสูตรแบบครบวงจร ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอน ดังต่อไปนี้ 1) ระบบร่างหลักสูตร 2) ระบบการใช้หลักสูตร 3) ระบบการประเมินหลักสูตรจิราภรณ์ เกตุแก้ว (2559, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะสำหรับนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช มีขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร 4 ขั้น คือ ขั้นที่ 1 การกำหนดเป้าหมายจุดหมาย

และขอบเขตขั้นที่ 2 การออกแบบหลักสูตรขั้นที่ 3 การนำหลักสูตรไปใช้และขั้นที่ 4 การประเมินหลักสูตร และสมพล เข้มกำเนิด (2556, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม ผู้นำเยาวชนเพชรบุรีพาเสริมสร้างจิตสาธารณะ มีขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร 4 ขั้น คือ ขั้นที่ 1 ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลขั้นพื้นฐาน ขั้นที่ 2 สร้างหลักสูตร ขั้นที่ 3 ทดลองใช้หลักสูตรเพื่อหาประสิทธิภาพ และขั้นที่ 4 ปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร

จากการศึกษาแนวคิดของนักการศึกษา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวข้างต้น พบว่า มีรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรที่คล้ายกันในส่วนของการละเอียด ผู้วิจัยจึงใช้แนวคิดมาเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการพัฒนาจิตสาธารณะสำหรับนักศึกษาสถานศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านหมี่ ผู้วิจัยได้ศึกษาและวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยใช้กรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

ความรู้ความเข้าใจในเรื่องจิตสาธารณะของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรีที่เข้ารับการฝึกอบรมตามหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นหลังฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรม

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านหมี่จังหวัดลพบุรีผู้วิจัยได้ศึกษาและวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม
 - 1.1 ความหมายของการฝึกอบรม
 - 1.2 วัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม
 - 1.3 ประเภทของการฝึกอบรม
 - 1.4 เทคนิคการฝึกอบรม
 - 1.5 กระบวนการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม
 - 1.6 ประโยชน์ของการฝึกอบรม
2. จิตสาธารณะ
 - 2.1 ความหมายของจิตสาธารณะ
 - 2.2 องค์ประกอบของจิตสาธารณะ
 - 2.3 การวัดและประเมินจิตสาธารณะ
 - 2.4 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางพุทธศักราช 2551
 - 2.5 พฤติกรรมจิตสาธารณะ
4. ความพึงพอใจ
 - 4.1 ความหมายของความพึงพอใจ
 - 4.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ
 - 4.3 การวัดความพึงพอใจ
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 5.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม

1. ความหมายของการฝึกอบรม

ปราโมทย์ จันทรเรือง (2548, หน้า 7) ได้ให้ความหมายของการฝึกอบรมไว้ว่า หมายถึง การทำให้บุคคลมีความรู้ความเชี่ยวชาญที่แท้จริง และสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อาภรณ์ ภูวพิณ (2551, หน้า 30) ได้ให้ความหมายของการฝึกอบรมไว้ว่า หมายถึง การฝึกอบรม ไม่ใช่เครื่องมือที่จะแก้ไขปัญหาความไม่พึงพอใจในการทำงานอันเป็นผลมาจากการมีผลตอบแทนที่ได้รับลดลง หรือเป็นเครื่องมือแก้ไขปัญหาความไม่พึงพอใจที่มีต่อระบบการทำงานและเครื่องมือ (tools) ต่างๆ ที่นำมาใช้ในองค์กรซึ่งการฝึกอบรมนั้นจะเป็นเครื่องมือที่ถูกออกแบบขึ้นมาเพื่อการเรียนรู้ระยะสั้น โดยเน้นไปที่การปรับปรุงและการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานปัจจุบัน ทั้งนี้การฝึกอบรมจะนำมาประยุกต์ใช้สำหรับวัตถุประสงค์เฉพาะอย่างที่แตกต่างกันออกไป

ชูชัย สมิตีไกร (2551, หน้า 78) ให้ความหมายของการฝึกอบรม หมายถึง กระบวนการพัฒนาบุคลากรที่มีการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ ทักษะความสามารถ และเจตคติ รวมทั้งความตระหนักและสร้างแรงจูงใจอันจะช่วยปรับปรุงพัฒนาไปในทางที่ดีขึ้น และเปลี่ยนแปลงทัศนคติ พฤติกรรม ความรู้สึกของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ตลอดจนความสามารถนำความรู้ในเรื่องนั้นไปใช้ในการปฏิบัติภาระหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ทวีป อภิสิทธิ์ (2551, หน้า 54) ให้ความหมายของการฝึกอบรม หมายถึง การพัฒนาเพิ่มเติมความรู้จากที่มีอยู่เดิม และเป็นการเปิดโลกทัศน์ใหม่ให้กับผู้เข้ารับการอบรม ด้วยกระบวนการฝึกอบรมที่เลือกใช้ให้เหมาะสมตามวัตถุประสงค์ ซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในส่วน of ความรู้ (knowledge) ทักษะ (skill) และทัศนคติ (attitude) ในการทำงาน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ผู้เข้ารับการอบรมเรียนรู้อย่างเข้าใจในการทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข

อัศรัตน์ พูลกระจ่าง (2552, หน้า 5) ให้ความหมายของการฝึกอบรม หมายถึง การพัฒนาหน่วยงาน องค์กรหรือสถานประกอบการใดๆ ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานเป็น เรื่องที่มีความสำคัญมากที่สุด ถ้าหน่วยงานใดมีบุคลากรที่มีความสามารถ และมีประสิทธิภาพจำนวนมาก ย่อมจะช่วยให้การพัฒนาหน่วยงานหรือองค์กรนั้นๆ ดำเนินไปได้ด้วยดีและในทางกลับกันถ้าหน่วยงานใดๆ ประกอบไปด้วยพนักงานที่ไม่มีความสามารถ และไม่มีประสิทธิภาพในการทำงานมาก หน่วยงานนั้นๆ ย่อมจะไม่มีความสำเร็จ

จันทร์จรี เกตุมาโร (2555, หน้า 61) ให้ความหมายของการฝึกอบรม หมายถึง กระบวนการอันจะทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดความรู้ ความเข้าใจ ความชำนาญในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง อันจะเป็นผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม การสร้างหลักสูตรฝึกอบรมจึงหมายถึงการกำหนดว่าจะทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดความรู้ ความเข้าใจ ทักษะและทัศนคติ ในเรื่องอะไรบ้าง โดยเทคนิค และวิธีการอย่างใด และจะต้องใช้เวลาอย่างน้อยเพียงใด จึงจะทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดการเรียนรู้ และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามวัตถุประสงค์

สมคิด บางโม (2556, หน้า 13) ได้ให้ความหมายของการฝึกอบรมไว้ว่า คือ กระบวนการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานเฉพาะด้านบุคคล โดยมุ่งเพิ่มพูนความรู้ (knowledge) ทักษะ (skill) ทศนคติ (attitude) อันจะนำไปสู่การยกมาตรฐานการทำงานให้สูงขึ้น ทำให้บุคคลมีความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงานและองค์กรบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

ไมโคลีวิช, และเบอรัว (Milkovich, & Boudreau, 1991, p.407) ได้ให้คำนิยามการฝึกอบรมไว้ดังนี้ การฝึกอบรม คือ กระบวนการในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ความรู้ที่เป็นระบบ รวมถึงการจูงใจพนักงานที่มีอยู่ในปัจจุบัน เพื่อที่จะปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้น และมีคุณลักษณะตามที่ต้องการใช้งาน

โกลด์สไตน์ (Goldstein, 1993) กล่าวว่า การฝึกอบรม คือ กระบวนการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ เพื่อสร้างหรือเพิ่มพูนความรู้ (knowledge) ทักษะ (skills) ความสามารถ (ability) และเจตคติ (attitude) ของบุคลากร อันจะช่วยปรับปรุงให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพสูงขึ้น

จากแนวคิดของนักการศึกษาที่กล่าวมา สรุปได้ว่า หลักสูตรฝึกอบรมหมายถึง กระบวนการเรียนรู้ที่เพิ่มพูนความรู้และทักษะ ทำให้บุคคลมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเพื่อทำให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม

นนทวัฒน์ สุขผล (2547, หน้า 15) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม ดังนี้

1. เพื่อช่วยพัฒนาบุคลากร ปรับปรุงความสามารถในการทำงานให้สูงขึ้น ให้มีความรู้ความสามารถ ทักษะ ทศนคติ รวมถึงมีแนวคิดหรือวิทยาการใหม่ๆ อันทันสมัย เพื่อให้ก้าวทันต่อความเจริญก้าวหน้า และทันต่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้น

2. เพื่อจะช่วยให้ผู้ที่เข้ารับการอบรม มีความเชื่อมั่นในตนเอง และมีความมั่นใจในการปฏิบัติงาน เพิ่มมากขึ้น

3. การฝึกอบรม จะช่วยปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคล ให้สอดคล้องทันต่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้เป็นไปตามความต้องการของหน่วยงานนั้นๆ ด้วย

วันทนา เนาว์วัน (2548, หน้า 47) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ว่า โดยทั่วไปแล้ว การฝึกอบรมบุคลากรในองค์กรให้มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อปรับปรุงระดับความตระหนักรู้ในตนเอง (self-awareness) ของแต่ละบุคคลความตระหนักรู้ในตนเอง คือ การเรียนรู้เกี่ยวกับตนเอง อันได้แก่ การทำความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของตนเองในองค์กร การตระหนักถึงความแตกต่างระหว่างสิ่งที่ตนเองปฏิบัติจริงและปรัชญาที่ยึดถือ การเข้าใจถึงทัศนคติที่มีต่อตนเอง และการเรียนรู้ว่าการกระทำของตนเองมีผลกระทบต่อผู้อื่นอย่างไร เป็นต้น

2. เพื่อเพิ่มพูนทักษะการทำงาน (job skills) ของแต่ละบุคคล โดยอาจเป็นทักษะด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้านก็ได้ เช่น การใช้อินเทอร์เน็ต การดูแลรักษาความปลอดภัย ในการทำงานหรือการบังคับบัญชาผู้ใต้บังคับบัญชา เป็นต้น

3. เพื่อเพิ่มพูนแรงจูงใจ (motivation) ของแต่ละบุคคล อันจะทำให้การปฏิบัติงานเกิดผลดี แม้ว่าบุคคลหนึ่งๆ จะมีความรู้และความสามารถในการปฏิบัติงาน แต่หากขาดแรงจูงใจในการทำงานแล้ว บุคคลนั้นก็อาจจะมิได้ใช้ความรู้และความสามารถของตนเองอย่างเต็มที่ และผลงานก็ย่อมจะไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ดังนั้น การสร้างแรงจูงใจในการทำงานจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จขององค์การ

สรุปได้ว่า วัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจ ทักษะการทำงาน และเพิ่มความรู้สึกที่ดีเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลให้สอดคล้องกับความต้องการของหน่วยงาน

3. ประเภทของการฝึกอบรม

ปราโมทย์ จันทรเรือง (2548, หน้า 24) ได้แบ่งประเภทของการฝึกอบรมเป็น 4 ประเภทดังต่อไปนี้

1. การฝึกอบรมประจำการ (pre-entry training) เป็นการฝึกอบรมให้กับผู้เข้างานใหม่หรือเพิ่งจะเริ่มโครงการใหม่ โดยทั่วไปผู้เข้าอบรมมักจะอยู่ในระยะทดลองงาน ซึ่งเนื้อหาของการอบรมจะเน้นในเรื่องของภารกิจแรกเริ่ม และภารกิจทั่วไปขององค์กร เนื้อหาโดยทั่วไปจะมีลักษณะผสมผสานคือ มีทั้งการฝึกอบรมในห้องและการฝึกอบรมภาคสนาม ปกติจะมีช่วงเวลาที่ไม่ยาวนานนัก ตั้งแต่ 2-3 วัน หรือบางกรณีอาจจะใช้เวลานานเป็นเดือน

2. การฝึกอบรมระหว่างประจำการ (in-service training) เป็นการอบรมในช่วงที่เข้าไปทำงานแล้ว หรือผ่านระยะการทดลองงานแล้ว การฝึกอบรมจะจัดให้เป็นระยะๆ ให้กับระดับของบุคลากรที่แตกต่างกัน มีทั้งในเรื่องของการบริหารทั่วไป การอบรม การจัดการ การอบรมเฉพาะหน้าที่ หรือการอบรมเฉพาะเรื่องคล้ายๆ กับ on the job training ซึ่งระยะเวลายืดหยุ่นได้ตามความต้องการ ส่วนใหญ่จะใช้เวลาไม่นานนัก ประมาณ 1-3 สัปดาห์

3. การฝึกอบรมในโครงการ (project related training) เป็นการอบรมที่จัดให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในโครงการ อาทิเช่น โครงการที่ได้รับทุนอุดหนุนจากต่างประเทศ ซึ่งมีระยะเวลาไม่นานนัก เป็นการอบรมเฉพาะเรื่องหรือเฉพาะประเภทของบุคลากร มีทั้งการอบรมทางด้านเทคนิค และการอบรมในเชิงการจัดการจัดอบรมโดยผู้ให้ทุนปกติระยะสั้นคือ 1-3 เดือน หรือขึ้นอยู่กับความจำเป็นของโครงการ

4. การฝึกอบรมเพื่อพัฒนาตนเอง (self-development training) ก็นิยามความหมายกว้าง และครอบคลุมอาทิ กรณีบุคคลที่ทำงานมานานและความรู้เริ่มตื้นตัน เริ่มจะไม่ทันกับข้อมูลหรือวิทยาการสมัยใหม่ก็จะเริ่มคิดถึงการพัฒนาตนเอง ซึ่งอาจจะเป็นการอบรมเพื่อฟื้นฟูความรู้ใหม่ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการอบรมเต็มเวลาหรือบางส่วนเป็นเวลา โดยหน่วยงานต้นสังกัดจะ

ให้การอนุมัติและสนับสนุนด้านการเงิน ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นการออกไปอบรม นอกสถานที่ ระยะเวลาจะขึ้นอยู่กับคุณสมบัติที่หน่วยงานต้องการจะพัฒนา มีทั้งระยะสั้นและระยะยาว หรือบางคนอาจจะลาไปศึกษาต่อ ซึ่งการศึกษาต่อก็คือการฝึกอบรมอย่างเป็นทางการเช่นกัน

วันทนา เนาว์วัน (2548, หน้า 47) ได้แยกการฝึกอบรมเป็นหลายประเภทตามเกณฑ์ต่างๆ ดังนี้

1. แหล่งของการฝึกอบรม แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ

1.1 การฝึกอบรมภายในองค์กร การอบรมที่องค์กรจัดขึ้นเองภายในที่ทำงาน องค์กรเป็นผู้ออกแบบและพัฒนาหลักสูตรขึ้นมาเอง เป็นการประหยัดงบประมาณ

1.2 การฝึกอบรมภายนอกองค์กร ซึ่งอาจเป็นการจ้างองค์กรภายนอกมาดำเนินการจัดการฝึกอบรมให้ทั้งหมด

2. การจัดประสบการณ์การฝึกอบรม แบ่งออกเป็น

2.1 การฝึกอบรมขณะปฏิบัติงาน โดยผู้รับการฝึกอบรมลงมือปฏิบัติจริงๆ ในสถานที่ทำงานจริงภายใต้การดูแลของพี่เลี้ยง ซึ่งแสดงวิธีการทำงานประกอบการอธิบายและพี่เลี้ยงคอยให้คำแนะนำช่วยเหลือ

2.2 การฝึกอบรมนอกงาน หรือการฝึกอบรมที่ไม่ต้องปฏิบัติงาน ผู้เข้ารับการอบรมจะเรียนรู้สิ่งต่างๆ ในสถานที่ฝึกอบรม โดยเฉพาะและต้องหยุดพักการปฏิบัติงานภายใน เป็นการชั่วคราวจนกว่าการอบรมจะสิ้นสุด

3. ทักษะที่ต้องการฝึกอบรม หมายถึง สิ่งที่ต้องการฝึกอบรมต้องการเพิ่มพูนหรือสร้างขึ้น ในตัวผู้เข้ารับการอบรม

3.1 การฝึกอบรมด้านเทคนิค คือ การอบรมที่มุ่งเน้นไปที่ทักษะที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานด้านเทคนิค เช่น การบำรุงรักษาเครื่องจักร

3.2 การฝึกอบรมด้านการจัดการ หมายถึง การฝึกอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ และทักษะด้านการบริหารและการจัดการให้กับผู้ดำรงตำแหน่งในระดับผู้จัดการหรือหัวหน้างานในแต่ละแผนก

3.3 การฝึกอบรมทักษะด้านการติดต่อสัมพันธ์ คือ การฝึกอบรมที่มุ่งเน้นให้ผู้เข้ารับการอบรม มีการพัฒนาทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่น การมีสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้ร่วมงาน

4. ระดับชั้นของบุคคลที่ต้องได้รับการฝึกอบรม แบ่งออกเป็น ดังนี้

4.1 ระดับพนักงานปฏิบัติการ

4.2 ระดับหัวหน้างาน

4.3 ระดับผู้จัดการ

4.4 ระดับผู้บริหารระดับสูง

จากคำกล่าวของนักการศึกษาข้างต้นสรุปได้ว่าการฝึกอบรมมีหลายประเภท แต่ในการฝึกอบรมจิตสาธารณะเป็นการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาตนเองที่มุ่งเน้นเพิ่มพูนทักษะ การปฏิบัติงานโดยการฝึกปฏิบัติจริง

4. เทคนิคการฝึกอบรม

วารินทร์ อักษรนำ (2547, หน้า 21) กล่าวว่า การฝึกอบรมเป็นเครื่องมือที่ใช้กันมากที่สุดในการพัฒนาคน ซึ่งถือว่าเป็นทรัพยากรที่มีความสำคัญยิ่งต่อการดำเนินงานขององค์กร ผู้เกี่ยวข้องในการฝึกอบรมได้พัฒนาเทคนิคการฝึกอบรมเพื่อถ่ายทอดความรู้ ทักษะและปรับทัศนคติในการพัฒนาทรัพยากรบุคคล โดยดูจากจุดศูนย์กลางของการเรียนรู้แบ่ง การฝึกอบรมเป็น 3 แนวทาง คือ

1. จุดศูนย์กลางการเรียนรู้อยู่ที่วิทยาการ
2. จุดศูนย์กลางการเรียนรู้ที่เข้ารับการฝึกอบรม
3. ใช้อุปกรณ์เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้

ชูชัย สมิทธิไกร (2548, หน้า 178) กล่าวว่า วิธีการฝึกอบรม เป็นเครื่องมือหรือกิจกรรมต่างๆ ที่ใช้ในการติดต่อสื่อสาร และถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ระหว่างผู้ฝึกอบรมและผู้รับการอบรม และระหว่างผู้รับการอบรมด้วยกันเอง เพื่อให้ผู้รับการอบรมมีความรู้ ทักษะ ความสามารถ และทัศนคติตามวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม

วันทนา เนาว์วัน (2548, หน้า 171-173) ได้กล่าวถึง เทคนิคประเภทต่างๆ ของเทคนิคการฝึกอบรม สามารถสรุป ดังนี้

1. เทคนิคแบบห้องเรียน

1.1 การบรรยาย เป็นการนำเสนอโดยใช้หรือไม่ใช้โสตทัศนูปกรณ์ช่วยมีจุดมุ่งหมายเพื่อถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ เหตุการณ์และข้อเท็จจริง

1.2 การระดมสมอง เป็นเทคนิคที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติ และไม่สามารถประเมินค่าได้ เทคนิคนี้จะทำให้เกิดนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ในสิ่งใหม่

1.3 การปูจณา-วิสัยทัศน์ เป็นการสนทนาระหว่างบุคคลหลายบุคคลที่มีประสบการณ์ในหัวข้อนั้นๆ

1.4 การอภิปรายเป็นคณะ เป็นการปูจณาวิสัยทัศน์ของบุคคลต่างๆ จะประกอบด้วยการนำบุคคลที่มีประสบการณ์ ตั้งแต่ 2 คนหรือมากกว่า 2 ขึ้นไป และแต่ละคนอาจมีความรู้ที่เหมือนกันและแตกต่างกัน

1.5 การบรรยายเป็นคณะ เป็นการประชุมอีกแบบหนึ่ง เพื่อให้ผู้พูดถ่ายทอดคำพูดสั้นๆ ออกไป โดยปราศจากการย้อนกลับจากผู้ฟัง

1.6 การสาธิต เป็นการแสดงการปฏิบัติงานให้เห็น เพื่อถ่ายทอดวิธีการปฏิบัติงานว่าควรทำอย่างไร

2. เทคนิคแบบกลุ่ม

2.1 กรณีศึกษา เป็นเทคนิคการศึกษาเรื่องราวที่รวบรวม หรือจำลองจาก เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงและเกี่ยวข้องกัน เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้พิจารณาวิเคราะห์ อภิปราย ตัดสินใจภายใต้สถานการณ์ที่ใกล้เคียงความเป็นจริงมากที่สุด

2.2 วิธีประสมเหตุการณ์ที่สำคัญ คล้ายกับกรณีศึกษาแตกต่างคือ เป็นการ รายงานเหตุการณ์ที่ประสบพบเห็น ผู้เข้ารับการอบรมมีส่วนเพิ่มเติมรายละเอียดของข้อมูล และ คำถามต่างๆ ลงไป

3. การฝึกปฏิบัติงานในเวลาจำกัด เป็นการผสมผสานระหว่างการจำลอง สถานการณ์กับการแสดงบทบาทสมมติและการศึกษา โดยมอบหัวข้อที่เกี่ยวกับตัวเขาเป็นผู้ ปฏิบัติให้อยู่ภายใต้เวลาที่จำกัด

3.1 การประชุมกลุ่มแบบผึ่ง เป็นการประชุมกลุ่มย่อยต่างๆ เพื่ออภิปราย และสอบถามปัญหาด้วยการใช้คำถามเปิด หรือเพื่อให้เกิดความคิดเจาะลึก

3.2 การอภิปรายเป็นกลุ่ม/คณะ เป็นการปฏิสัมพันธ์ด้วยการพูดคุยกัน ตั้งแต่ 2 คนหรือมากกว่า 2 คนขึ้นไป ตามสถานการณ์แห่งการเรียนรู้ การอภิปรายอาจจะมี ลักษณะเป็นการประชุมในเชิงแสดงความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

3.3 การแสดงบทบาทสมมติ เป็นเทคนิคอบรมที่ให้ผู้เข้ารับการอบรมเน้น บทบาทในลักษณะไม่เป็นทางการ และไม่ใช้ละครเวที แต่เป็นการเล่นให้สมจริงสมจังกับสภาพที่ เป็นจริง

3.4 การประชุมในลักษณะแสดงความคิดเห็นซึ่งกันและกัน หมายถึง การ จัดรูปแบบในการอภิปราย โดยให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการพูดตามระยะเวลาที่จัดให้ รวมทั้งสร้าง ความสนใจให้กับทุกๆ คน

3.5 การฝึกอบรมในลักษณะการใช้ความรู้สึกไวต่อพฤติกรรมผู้อื่น เป็นการ ฝึกอบรมในลักษณะการใช้ความรู้สึกไวต่อพฤติกรรมผู้อื่น มีจุดมุ่งหมาย เพื่อเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมและเสริมสร้างสไตล์ภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผลให้เกิดขึ้นสูงสุด

3.6 การจำลองสถานการณ์ หมายถึง อาจได้รับรูปแบบต่างๆ ซึ่งเป็น จุดมุ่งหมาย ในการสร้างสรรค์ความเป็นจริง ภายใต้เงื่อนไขการควบคุม

3.7 เกม หมายถึง เป็นรูปแบบการจำลองสถานการณ์โดยให้แต่ละคน เกิด การแข่งขันกันเป็นกลุ่ม ซึ่งบางครั้ง อาจเรียกว่า แบบฝึกหัดการจำลองสถานการณ์ เพื่อ จัดลำดับการตัดสินใจการบริหารแบบพลวัตร

3.8 การฝึกอบรมตามตัวแบบหรือรูปแบบ หมายถึง เป็นการบรรยายจาก รูปภาพ โดยสร้างความคิดหรืออุปกรณ์เครื่องมือเพื่อสนับสนุนให้เกิดการอภิปรายในลักษณะเชิง วิเคราะห์

3.9 การฝึกอบรมตามตัวแบบหรือรูปแบบ หมายถึง เป็นการจัดประชุมอีกหนึ่งที่มุ่งเน้นให้เกิดการเรียนรู้ด้วยการทดลอง และดำเนินการทำการแยกแยะผลลัพธ์ และวิธีการแก้ไขปัญหาเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์หลัก

3.10 การสัมมนา หมายถึง เป็นการจัดประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนผลงานโครงการวิจัยระหว่างผู้บรรยายเอกสารผู้ร่วมงาน และผู้อภิปรายการสัมมนาจะมีผู้นำ การอภิปราย

3.11 คลินิก หมายถึง เป็นการประชุมโดยจุดมุ่งหมายหลักคือการวินิจฉัยสถานการณ์ที่คับขันหรือทวีความรุนแรง

3.12 การประชุม หมายถึง เป็นอีกวิธีหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มซึ่งความคิดของกลุ่มจะเป็นแหล่งทางด้านความคิดการตรวจสอบและการแลกเปลี่ยนข้อเท็จจริง การทดสอบสมมติฐานและการชักนำให้เกิดผลสรุปออกมา

3.13 ชินดิเกต หมายถึง เป็นกลุ่มคนเล็กๆ ที่จัดตั้งขึ้นมาจากผู้ชำนาญงานเฉพาะทาง เพื่อมุ่งมั่นดำเนินงานและแก้ไขปัญหาในงานที่ปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอหน้าที่ของการประชุมแบบซินดิเกต

3.14 การวิเคราะห์การติดต่อซึ่งกันและกัน หมายถึง เป็นวิธีการที่มุ่งไปสู่การปรับปรุง การสื่อสารในลักษณะของการติดต่อซึ่งกันและกัน จะเป็นส่วนที่ค้นหา สภาพของตนเอง ความเป็นพ่อ ของความเป็นผู้ใหญ่และของความเป็นเด็กในช่วงระยะเวลาที่มีการปฏิสัมพันธ์กัน

4. การสอนงาน

4.1 การฝึกอบรมโดยวิธีการสอนงาน หมายถึง เป็นการสอนให้ผู้เข้ารับการอบรมปฏิบัติงานอย่างไร วิธีการนี้เกี่ยวข้องกับการแสดงวิธีการปฏิบัติให้ผู้เข้ารับการอบรมปฏิบัติงานอย่างไร รวมทั้งยังอธิบายจุดสำคัญๆ ส่งเสริมและสนับสนุนให้ฝึกภาคปฏิบัติและควบคุมเพื่อให้ทุกคนประสบผลสำเร็จในการฝึกอบรม

4.2 การฝึกอบรมโดยวิธีปฏิบัติงาน หมายถึง มีจุดมุ่งหมายที่จะช่วยผู้บังคับบัญชาปรับปรุงและทำให้งานโดยการออกแบบวิธีการหรือกระบวนการทำงานให้เหมาะสมกับงานของผู้ใต้บังคับบัญชา ในการฝึกอบรมโดยวิธีการสอนงานเป็นการเรียนรู้งานอีกรูปแบบหนึ่ง ในขณะที่การฝึกอบรมโดยวิธีปฏิบัติงานจะมุ่งเน้นเปลี่ยนแปลงขอบเขตของงานที่สำคัญ

4.3 การฝึกอบรมโดยวิธีการสร้างความสัมพันธ์ในงาน หมายถึง เน้นไปที่ผู้บังคับบัญชาให้มีจิตสำนึกเนื่องจากผู้บังคับบัญชาเป็นผู้บริหารและเขาทั้งหลายต้องการผลงานที่ดีจากลูกน้อง ดังนั้น ผู้บริหารจึงต้องมีความสัมพันธ์ที่ดีในขณะที่พวกเขา กำลังทำการตรวจตรา

4.4 การฝึกอบรมโดยลงมือปฏิบัติงานจริง หมายถึง เป็นวิธีการวางแผน โปรแกรมและวิธีการติดตามผลไว้ล่วงหน้า เพื่อฝึกอบรมผู้จัดการหรือผู้บริหารรุ่นใหม่ หรือการสรรหาคนใหม่เข้ามาทำงานตามคุณสมบัติของสายวิชาชีพนั้นๆ

4.5 การฝึกสอนในลักษณะเป็นโค้ช หมายถึง ในเนื้อหาของการฝึกอบรม ผู้บริหารเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบที่จะฝึกสอนในลักษณะโค้ชให้กับลูกน้อง ดังนั้นผู้บริหาร จะเป็นผู้นำ

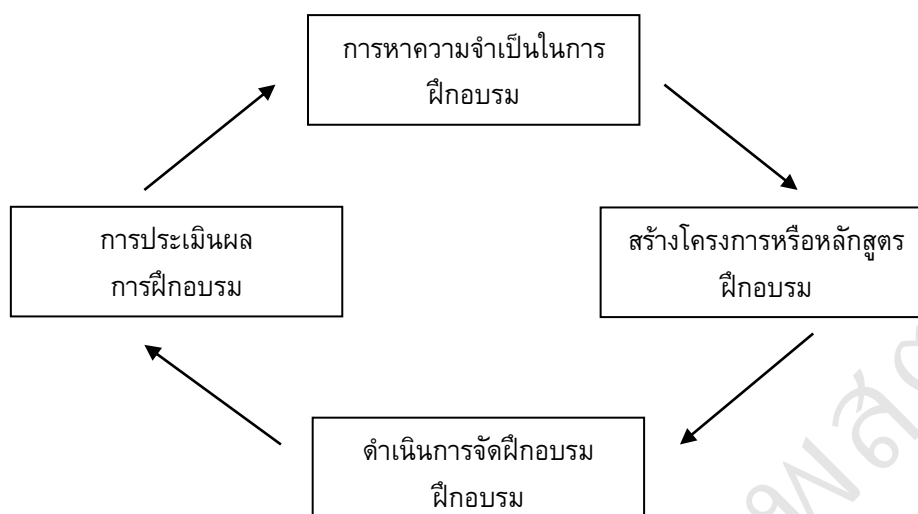
บัณฑิต สืออ่อน (2555, หน้า 22) ได้กล่าวถึง เทคนิคการฝึกอบรมเป็นปัจจัยหนึ่งที่สนับสนุนความสำเร็จในการฝึกอบรม ถ้าการฝึกอบรม คือ ระบบๆ หนึ่งในการพัฒนาบุคคลซึ่ง เทคนิคการฝึกอบรม ก็คือกระบวนการพัฒนาบุคลากร การเลือกใช้เทคนิคการฝึกอบรมขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายของการฝึกอบรม ลักษณะและจำนวนของผู้เข้ารับการฝึกอบรม สถานที่ระยะเวลาในการฝึกอบรม ความเชี่ยวชาญของวิทยากร มีความน่าสนใจส่งเสริมกันระหว่างประสบการณ์เดิมกับประสบการณ์ใหม่ ส่งเสริมการเรียนรู้ได้หลายทาง ที่กล่าวว่าการฝึกอบรมให้บุคคลมีความฉลาดทางอารมณ์นั้น ต้องลบพฤติกรรมที่ไม่ดีเสียก่อน แล้วจึงค่อยเรียนรู้พฤติกรรมที่พึงประสงค์โดยต้องใช้เวลาในการฝึกฝนด้วยประสบการณ์จริง และมีการจูงใจที่ต่อการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงนั้น

สมคิด บางโม (2556, หน้า 85) ได้กล่าวถึง เทคนิคการฝึกอบรม เป็นการถ่ายทอดความรู้ ทักษะ และการเปลี่ยนแปลงทัศนคติให้แก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นเรื่องสำคัญ จะต้องใช้เทคนิควิธีการต่างๆ ประกอบกันหลายประการ เนื่องจากผู้เข้ารับการฝึกอบรมส่วนใหญ่ไม่สนใจต่อการจะรับความรู้เพราะเป็นผู้ใหญ่แล้ว ดังนั้นการศึกษาเทคนิคการฝึกอบรมจึงเป็นเรื่องจำเป็นอย่างยิ่ง เทคนิคการฝึกอบรมก็คือวิธีการถ่ายทอดความรู้ ทักษะ และทัศนคติเพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้เรียนรู้มากที่สุดในเวลาจำกัด

จากที่นักวิชาการได้เสนอเทคนิคการฝึกอบรมไว้หลายรูปแบบ แต่การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัย ได้บูรณาการเทคนิคการฝึกอบรมหลายรูปแบบรวมกัน เช่นเทคนิคแบบห้องเรียน เทคนิคแบบกลุ่ม เทคนิคการสอนงาน โดยจุดศูนย์กลางการเรียนรู้ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

5. กระบวนการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม

สถาบันราชภัฏเทพสตรี (2546, หน้า 35-36) กล่าวถึง กระบวนการฝึกอบรม ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนหลัก ดังนี้ 1) การหาความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรม 2) การสร้างโครงการหรือหลักสูตรฝึกอบรม 3) การดำเนินการจัดฝึกอบรม 4) การประเมินผลการฝึกอบรม เขียนเป็นรูปแผนภูมิได้ ดังภาพ 5

ภาพ 2 กระบวนการฝึกอบรม มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ที่มา : สถาบันราชภัฏเทพสตรี (2546, หน้า 35)

ดวงใจ ศุภสารัมภ์ (2547, หน้า 15) ได้เสนอรูปแบบกระบวนการฝึกอบรม และ
วิธีดำเนินการในแต่ละขั้นตอนอย่างเหมาะสม ดังภาพ 6

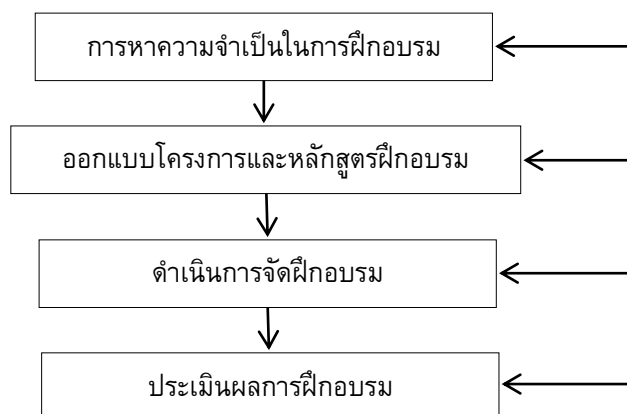

ภาพ 3 รูปแบบกระบวนการฝึกอบรม

ที่มา : ดวงใจ ศุภสารัมภ์ (2547, หน้า 11)

สมชาติ กิจยรรยง, และอรจรีย์ ณ ตะกั่วทุ่ง (2550, หน้า 20-21) กล่าวถึง กระบวนการ
ฝึกอบรม ควรมีขั้นตอนดังนี้

1. ค้นหาความจำเป็นในการฝึกอบรม
2. ออกแบบโครงการและหลักสูตรการฝึกอบรม
3. ดำเนินการฝึกอบรม
4. ประเมินผลการฝึกอบรม

ภาพ 4 กระบวนการฝึกอบรมและความสัมพันธ์ของแต่ละขั้นตอน

ที่มา : สมชาติ กิจยรรยง, และอรจรรย์ ณ ตะกั่วทุ่ง (2550, หน้า 20-21)

เดสเลอร์ (Dessler, 1998, pp.232-234) ได้กล่าวถึงกระบวนการฝึกอบรมว่ามี 4 ขั้นตอน ได้แก่

1. ขั้นประเมินความจำเป็น (assessment) เป็นปัญหาที่ต้องแก้ด้วยการฝึกอบรม หรือปัญหาที่ต้องกระทำด้วยการอบรม
2. ขั้นกำหนดวัตถุประสงค์การฝึกอบรม (set training objective) วัตถุประสงค์นี้สามารถสังเกตได้ และวัดได้
3. ขั้นฝึกอบรม (training) ประกอบด้วยเทคนิคการฝึกอบรมที่เหมาะสม และมีโปรแกรมประกอบ
4. ขั้นประเมินผล (evaluation) เป็นการประเมินปฏิกิริยาการเรียนรู้พฤติกรรม หรือผลที่เกิดขึ้น

สตีเวน, ซูซาน, และเดียน่า (Steven, Susan, & Diana, 2004, pp.17-18) ได้กล่าวถึงกระบวนการฝึกอบรมแบบวงล้อ โดยวิเคราะห์ความต้องการขององค์กรและผู้เข้ารับการอบรมได้ 8 ขั้นตอนดังนี้

1. วิเคราะห์การฝึกอบรม เริ่มจากการสำรวจความต้องการของผู้เข้ารับการอบรมว่าต้องการได้รับความรู้ด้าน เช่น ด้านทักษะการทำงาน ด้านการบริหารความขัดแย้ง โดยเริ่มวิเคราะห์อย่างเป็นขั้นตอน และหาวิธีอบรมให้ผู้เข้าอบรมมีความรู้ตรงกับความต้องการมากที่สุด
2. กำหนดวัตถุประสงค์ หลังจากรู้ลำดับความต้องการของผู้เข้าอบรมแล้ว ต้องมากำหนดวัตถุประสงค์ว่าหลังจบการฝึกอบรมแล้วผู้เข้าอบรมจะต้องได้อะไรบ้าง ซึ่งจำทำให้ได้รูปแบบของการฝึกอบรม

3. จัดเนื้อหาการฝึกอบรม หลังจากได้ทราบวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมแล้ว ต้องร่างเนื้อหาฝึกอบรมว่าต้องการให้ผู้เข้าฝึกอบรมเป็นอย่างไรตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ โดยจัดเนื้อหาและยุทธศาสตร์ วิธีการจัดการที่จะช่วยให้ผู้เข้าอบรมได้ความรู้ตามวัตถุประสงค์ตามความต้องการขององค์กร

4. กำหนดวิธีการฝึกอบรม การฝึกอบรมไม่เหมือนกันเรียนโดยจดบรรยาย ผู้เข้าอบรมไม่ชอบนั่งฟังการบรรยาย ผู้อบรมต้องหาวิธีการอบรมแบบอื่นๆ เช่น การแสดงบทบาทสมมติ การสนทนาอภิปรายหากรณีต่างๆ ที่ได้ประสบมา การระดมพลังสมอง โดยเลือกให้ตรงกับความต้องการของผู้เข้าฝึกอบรม

5. เลือกวิธีการฝึกอบรม ในบางครั้งอาจมีวิธีทัศน์ที่สมบูรณ์ทั้งภาพและเสียงในเรื่องที่ต้องการอบรม ก็อาจนำนวัตกรรมนั้นมาใช้ได้เลย โดยแบ่งกลุ่มผู้เข้าอบรมเป็นกลุ่มย่อย และช่วยกันอภิปรายหา ตอบข้อคำถาม ทั้งนี้ผู้อบรมต้องเตรียมอุปกรณ์ให้ดีไม่ขาดหลักในการอบรม

6. สิ้นสุดการวางแผนการฝึกอบรม หลังจากมีการพัฒนาปรับปรุงเปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์ เนื้อหาที่ครอบคลุมและวิธีการฝึกอบรมแล้ว ก็ต้องเขียนเป็นแผนการอบรมที่มีการอธิบายขั้นตอนทั้งหมดไว้ในแผนที่เรียกว่า training plan หรือ lesson plan

7. การดำเนินการฝึกอบรม ในการอบรมควรให้ผู้เข้าอบรมได้มีการสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน หรือปฏิสัมพันธ์ต่อกันเพื่อแสดงทัศนคติที่ดี การพูดแสดงความคิดโดยสื่อสารซึ่งกันและกัน การได้เป็นทำทาง อธิบายถ้อยต่างๆ จะช่วยให้การสื่อสารระหว่างการอบรมเป็นไปได้อย่างดีและราบรื่น เห็นผลเร็ว

8. ประเมินโครงการฝึกอบรม สุดท้ายของการอบรมคือการประเมินโครงการ โดยถามว่าได้อะไรบ้างจากการอบรม และก่อนเข้าอบรมกับหลังการอบรมมีความรู้สึก ความรู้ ความสามารถต่างกันอย่างไร เพื่อดูว่าการอบรมมีประสิทธิภาพอย่างไรกับบุคลากรขององค์กรมีรูปแบบวงล้อความต้องการการฝึกอบรม

จากคำกล่าวของนักวิชาการหลายท่านที่กล่าวมา สรุปได้ว่า กระบวนการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม มีดังนี้ 1) หาความจำเป็นในการฝึกอบรม 2) สร้างหลักสูตรฝึกอบรม และ 3) ดำเนินการฝึกอบรม 4) ประเมินผลการฝึกอบรม

5. ประโยชน์ของการฝึกอบรม

สมคิด บางโม (2545, หน้า 16-17) ได้กล่าวว่า การฝึกอบรมมีประโยชน์ต่อทุกฝ่าย ดังนี้

1. ระดับองค์กร หรือหน่วยงาน การฝึกอบรมมีประโยชน์ระดับองค์กร ดังนี้
 - 1.1 เพิ่มผลผลิตขององค์กร ทั้งทางตรงและทางอ้อม
 - 1.2 ลดค่าใช้จ่ายด้านแรงงาน

1.3 สร้างขวัญและกำลังใจให้แก่พนักงานทำให้พนักงานทำงานเต็มความสามารถ

1.4 ลดความสูญเสียวัสดุอุปกรณ์ และค่าใช้จ่ายต่างๆ
 1.5 แก้ปัญหาต่างๆ ขององค์กร ทำให้ข่าวสารภายในองค์กรดีขึ้น
 1.6 ทำให้ก้าวหน้าสามารถแข่งขันกับผู้อื่นได้ องค์กรบรรลุเป้าหมายตามที่ตั้งไว้

2. ระดับผู้บังคับบัญชา การฝึกอบรมมีประโยชน์ ดังนี้
 - 2.1 ช่วยเพิ่มผลผลิตในส่วนงานของตนให้สูงขึ้น
 - 2.2 ลดเวลาในการสอนงาน และลดเวลาในการพัฒนาพนักงาน
 - 2.3 ลดภาระในการปกครองบังคับบัญชา
 - 2.4 ช่วยให้พนักงานตระหนักในบทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบของตน
 - 2.5 สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้บังคับบัญชากับพนักงาน
3. ระดับพนักงาน หรือตัวผู้เข้ารับการอบรมเอง การฝึกอบรมมีประโยชน์ ดังนี้
 - 3.1 เพิ่มความรู้ความสามารถ เป็นการเพิ่มคุณค่าให้แก่ตนเอง
 - 3.2 ลดการทำงานผิดพลาด หรืออุบัติเหตุ
 - 3.3 ทำให้มีทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติงาน เพื่อนร่วมงาน และองค์กร
 - 3.4 เพิ่มโอกาสความก้าวหน้าในด้านต่างๆ เช่น ความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่และรายได้เพิ่มขึ้น หรือโอกาสในการเปลี่ยนแปลง
 - 3.5 ลดเวลาในการเรียนรู้งาน
 - 3.6 สร้างความรู้สึกที่ดีๆ ให้แก่ตนเอง ทำให้รู้สึกกระปรี้กระเปร่าเหมือนการเคาะสนิมให้มีกำลังใจมากขึ้น
 - 3.7 ทำให้รู้จักคนมากขึ้น กว้างขวางขึ้น การปฏิบัติงานสะดวกขึ้น
 - 3.8 ความรู้กว้างขวาง ก้าวทันต่อเทคโนโลยีใหม่ๆ ความรู้ใหม่ๆ และสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป เมื่อส่วนต่างๆ ดังกล่าวนี้อาจมีคุณภาพดียอมส่งผลต่อองค์กรโดยรวม ทำให้องค์กรมีประสิทธิภาพ และมีความมั่นคงสูงขึ้น

ชาญชัย อาจิณสมจาร (2548, หน้า 23-24) กล่าวถึงประโยชน์ของการฝึกอบรมมี 6 ประการ คือ

1. ลดเวลาเรียนรู้
2. ปรับปรุงการปฏิบัติงาน
3. การสร้างเจตคติ
4. ช่วยเหลือการแก้ปัญหาการปฏิบัติงาน
5. สนองความต้องการของแรงงาน
6. เป็นประโยชน์กับตัวพนักงานเอง

จากที่นักวิชาการกล่าวมา พอสรุปเกี่ยวกับประโยชน์ของการฝึกอบรมได้ดังนี้
 1) ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน 2) ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย 3) ช่วยแก้ปัญหาในการปฏิบัติงาน 4) สร้างความรู้สึกดี ๆ ต่อตนเอง หน่วยงาน ผู้ร่วมงาน และการปฏิบัติงาน

จิตสาธารณะ

1. ความหมายของจิตสาธารณะ

ไชยา ยัมวิไล (2550, หน้า 15) ให้ความหมายจิตสาธารณะหมายถึงความเป็นสาธารณะที่สื่อนัยถึงความรู้ความนึกคิดสติปัญญาและความรับผิดชอบของประชาชนที่มีต่อสังคมการเคารพกฎหมายกฎเกณฑ์ระเบียบข้อบังคับต่างๆ ของสังคมโดยรวมและหน่วยงานองค์กรที่ตนเองเป็นสมาชิกสังกัดอยู่โดยพยายามยึดมั่นต่อกฎเกณฑ์และกฎหมายอย่างเคร่งครัดพยายามหลีกเลี่ยงการละเมิดให้น้อยที่สุดด้วยการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีคุณธรรมและจริยธรรม

ศักดิ์ชัย นิรัฐทวี, และคนอื่น ๆ (2550, หน้า 78) ได้ให้ความหมายของจิตสาธารณะเป็นการเปรียบเทียบจิตสำนึก 3 ด้านคือ จิตคุณธรรม จิตสังคม และจิตสาธารณะ ดังนี้

จิตคุณธรรมซึ่งหมายถึงความสำนึกที่มั่นคงต่อหลักศีลธรรมทางศาสนาและหลักธรรมของการอยู่ร่วมกันอย่างเคารพศักดิ์ศรีของมนุษยชาติ

จิตสังคมหมายถึงสำนึกของการปฏิบัติหน้าที่การปฏิบัติตนในมิติที่ต้องสัมพันธ์กับบุคคลทั้งใกล้ตัวและไกลตัวการเคารพในกฎเกณฑ์ของสังคม

จิตสาธารณะหมายถึงสำนึกในประโยชน์สำนึกในผลกระทบที่พึงมีต่อชุมชนและสังคมโดยรวมโดยผู้ที่ต้องรับผลนั้นอาจไม่เห็นตัวตนชัดเจนว่าเป็นบุคคลใดทราบแต่เพียงว่าสังคมโดยรวมต้องได้รับผลแน่นอนเช่นการปล่อยน้ำเสียลงในแม่น้ำวันนี้พรุ่งนี้อาจไม่เห็นว่ามีใครได้รับผลจนกว่าผลเสียสะสมถึงระดับหนึ่งแล้วจึงปรากฏผลเสียขึ้นหรือการโกงกินเงินเปอร์เซ็นต์จากกำรับเหมาก่อสร้างของผู้มีหน้าที่รับผิดชอบการตัดไม้ทำลายป่าผลที่เกิดอาจไม่เห็นภายในระยะเวลาอันสั้นแต่ส่งผลกระทบยาว

บรรทม มณีโชติ (2550, หน้า 25-30) ได้ให้ความหมายว่าจิตสาธารณะ หมายถึงการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมการอุทิศตนทำงานเพื่อสังคมและส่วนรวม

ชาย โพธิ์สิตา (2550, หน้า 35-38) ให้ความหมายจิตสำนึกสาธารณะหมายถึงความตระหนักของบุคคลถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมทำให้เกิดความรู้สึกปรารถนาที่จะช่วยเหลือสังคมต้องการเข้าไปแก้ไขโดยรับรู้ถึงสิทธิควบคู่ไปกับหน้าที่และความรับผิดชอบสำนึกถึงพลังของตนว่าสามารถร่วมแก้ไขปัญหาก็ได้และลงมือกระทำเพื่อให้เกิดการแก้ปัญหาด้วยวิธีการต่างๆ โดยการเรียนรู้และแก้ไขปัญหาร่วมกับคนในสังคมนั้น

นวรินทร์ ดาก้อนทอง (2557, หน้า 22-24) ได้ให้ความหมายว่าจิตสาธารณะหมายถึงคุณลักษณะทางจิตใจของบุคคลที่เกี่ยวกับการมองเห็นคุณค่าหรือการให้คุณแก่การมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมรวมทั้งสิ่งต่างๆ ที่เป็นสาธารณะที่ไม่มีผู้ใดผู้หนึ่งเป็นเจ้าของ

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2552, หน้า 32) ได้ให้ความหมายจิตสาธารณะ หมายถึง การรู้จักเอาใจใส่เป็นธุระและเข้าร่วมในเรื่องของส่วนรวมที่เป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติมีความสำนึกและยึดมั่นในระบบคุณธรรมและจริยธรรมที่ดีงามละอายต่อสิ่งผิดเน้นความเรียบร้อย ประหยัดและมีความสมดุลระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2552, หน้า 26-34) ได้กล่าวว่าจากการประมวลเอกสาร พบว่าได้มีผู้ให้ความหมายของคำว่าจิตสาธารณะและคำที่มีความหมายใกล้เคียงในเชิงพฤติกรรมได้แก่การทำประโยชน์เพื่อสังคมการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมและจิตสาธารณะ

สภาวิจัยแห่งชาติ (2552, หน้า 54-56) ได้ให้ความหมายว่าจิตสาธารณะหมายถึง การรู้จักเอาใจใส่เป็นธุระและเข้าร่วมในเรื่องส่วนรวมที่เป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติมีความสำนึกและยึดมั่นในระบบคุณธรรมและจริยธรรมที่ดีงามละอายต่อสิ่งผิดเน้นความเรียบร้อย ประหยัดและมีความสมดุลระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ

กระทรวงศึกษาธิการ (2552, หน้า 77) ได้ให้ความหมายของจิตสาธารณะ หมายถึงการทำประโยชน์เพื่อสังคมการกระทำสิ่งที่ดีงามจนเป็นนิสัยเพื่อความสงบสุขของตนเองและสังคมโดยส่วนรวมตลอดจนการกระทำเพื่อป้องกันปัญหาหรือการสร้างสรรค์เพื่อประโยชน์ของสังคม

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (2552, หน้า 14) ได้ให้ความหมายของจิตสาธารณะว่าหมายถึงการรู้จักเอาใจใส่เป็นธุระและเข้าร่วมในเรื่องของส่วนรวมที่เป็นประโยชน์ต่อชาติ

การ์ดเนอร์ (Gardner, 2008, p.24) ได้ให้ความหมายว่าจิตสำนึกเพื่อส่วนรวม เพราะคำว่า “สาธารณะ” คือสิ่งที่มีได้ผู้เป็นของผู้หนึ่งผู้ใดจิตสาธารณะจึงเป็นความรู้สึกถึงการเป็นเจ้าของในสิ่งที่เป็นสาธารณะในสิทธิและหน้าที่ที่จะดูแลและบำรุงรักษาร่วมกันเช่นการช่วยกันดูแลรักษาสสิ่งแวดล้อมโดยการไม่ทิ้งขยะลงในแหล่งน้ำการดูแลรักษาสารณะสมบัติเช่นโทรศัพท์สาธารณะหลอดไฟที่ให้แสงสว่างตามถนนหนทางแม้แต่การประหยัดน้ำประปาหรือไฟฟ้าที่เป็นของส่วนรวมโดยให้เกิดประโยชน์คุ้มค่าตลอดจนช่วยดูแลรักษาให้ความช่วยเหลือผู้ตกทุกข์ได้ยากหรือผู้ที่ร้องขอความช่วยเหลือเท่าที่จะทำได้ตลอดจนร่วมมือกระทำเพื่อให้เกิดปัญหาหรือช่วยกันแก้ปัญหาแต่ต้องไม่ขัดต่อกฎหมายเพื่อรักษาประโยชน์ส่วนรวมยังได้เห็นว่าจิตสาธารณะมีการแบ่งเป็นทั้ง 5 ด้านซึ่งมีความสำคัญเป็นอย่างมากต่อมนุษย์ในโลกยุคใหม่และจะต้องมีครบทั้ง 5 ด้าน จะขาดจิตใดจิตหนึ่งไปเสียไม่ได้เพราะจิตทั้ง 5 ด้าน จะมีผลต่อการพัฒนาตัวบุคคลทั้งในแง่การทำงานและการดำเนินชีวิตซึ่งจะส่งผลให้สังคมมีคนที่มีความประพฤติดีจะกลายเป็นพลังในการที่จะขับเคลื่อนองค์กรสังคมและประเทศชาติให้ก้าวไปสู่จุดหมายและยืนหยัดอยู่ภายใต้การแข่งขันในโลกยุคใหม่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน

โคห์ลเบิร์ก (Kohlberg, 2003, pp.34-40) ได้ให้ความหมายของจิตสาธารณะ หมายถึง การพัฒนาทางด้านการเรียนรู้เงื่อนไขของผลกระทบเริ่มตั้งแต่แรกเกิดจนถึงตลอดชีวิต

เมื่อคนเราประสบกับเงื่อนไขต่างๆ ทั้งที่กำหนดโดยธรรมชาติและสังคมรอบข้างก็จะสามารถค่อยๆ เรียนรู้และซึมซับเงื่อนไขเหล่านั้นสามารถบอกได้ว่าการกระทำหนึ่งๆ จะผิดถูกชั่วดีอย่างไรนั้นและปฏิบัติตนให้มีความสอดคล้องกับเงื่อนไขเหล่านั้นการเรียนรู้เงื่อนไขผลกระทบในรูปของผิดชอบชั่วดีนี้เรียกว่าการเรียนรู้จริยธรรมคือการตัดสินใจความผิดถูกการตัดสินใจผิดอยู่ที่ความตอบสนองต้องการของตนเองและการตัดสินใจผิดอยู่ที่ความเป็นระเบียบของสังคม

โอคอนเนล (O'Connell, 2010, p.34) ได้ให้ความหมายว่าจิตสาธารณะ (public-mind) หมายถึง องค์ประกอบทางด้านจิตใจที่อุดมไปด้วยจิตสำนึกต่อสังคมโดยที่ภาครัฐมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้ประชาชนใส่ใจและกำหนดให้เป็นหน้าที่ในการดูแลแก้ปัญหาป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาอันจะส่งผลกระทบต่อชีวิตของคนในสังคม

สรุปได้ว่าจิตสาธารณะหมายถึง การแสดงความรู้สึกและการปฏิบัติที่เกี่ยวกับการกระทำหน้าที่รับผิดชอบของตนเอง การช่วยเหลือดูแลรักษาสิ่งต่างๆ ที่เป็นสิ่งของสาธารณะสมบัติของสถานศึกษา หน่วยงาน องค์กร และสังคม การแสดงความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อเพื่อนและบุคคลที่ใกล้ชิดและการเข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษา องค์กรต่างๆ และสังคม โดยเป็นการกระทำที่ไม่หวังผลตอบแทนต่อตนเองแต่กระทำเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวมโดยมีองค์ประกอบ 5 ด้าน คือ ด้านความรัก เอื้ออาทร ด้านความรับผิดชอบ ด้านการร่วมแรงร่วมใจในการกระทำ ด้านรูปแบบการดำเนินชีวิตกลุ่มกิจกรรม และความกตัญญูทุกเวที

2. องค์ประกอบของจิตสาธารณะ

หุทัย อาจปฐู (2544, หน้า 67) ได้ศึกษาองค์ประกอบของการมีจิตสำนึกสาธารณะซึ่งแบ่งองค์ประกอบของการมีจิตสาธารณะออกเป็น 6 ด้าน คือ

1. ด้านความตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบันบุคคลเกิดการรับรู้สภาพสังคมเศรษฐกิจการเมืองว่าอยู่ในภาวะไม่ปกติซึ่งมีผลกระทบต่อตนเองครอบครัวประเทศชาติเป็นภาวะที่จำเป็นต้องแก้ไขปัญหให้อยู่ภาวะปกติสุข

2. ด้านการวิเคราะห์วิพากษ์วิจารณ์ปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมได้แก่สภาพสังคมเศรษฐกิจการเมืองทำให้อยู่ในภาวะไม่ปกติรวมถึงผลกระทบของปัญหาในด้านต่างๆ ว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างไรและร่วมกับการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับบุคคลอื่นถึงสภาพปัญหาแนวทางป้องกันและการแก้ไข

3. ด้านความรักความเอื้ออาทรและความสามัคคีได้แก่การรวมกลุ่มของบุคคลในสังคมมีความหลากหลายจึงจำเป็นต้องสร้างขึ้นบนฐานแห่งความรักความเมตตาความเอื้ออาทรและสามัคคี

4. ด้านการรับรู้และความสามารถในการผลักดันเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมได้แก่ปัญหาเศรษฐกิจการเมืองมั่นคงใจในความสามารถของตนในการที่จะช่วยเหลือแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจสังคมการเมืองกระตือรือร้นต้องการหาวิธีแนวทางและทรัพยากรในการแก้ปัญหา

5. ด้านการปฏิบัติในการแก้ไขปัญหาสังคมได้แก่การลงมือปฏิบัติหรือร่วมมือในการแก้ไขปัญหาสังคมเศรษฐกิจการเมืองเข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆ โดยการริเริ่มของตนเองหรือเข้าร่วมในกลุ่มต่างๆ เพื่อช่วยเหลือสังคมโดยการให้ทุนทรัพย์ที่กระทำแล้วมีผลทำให้เกิดการผลักดันและการเคลื่อนไหวในการพัฒนาสังคมตามความรู้ความสามารถ

6. ด้านการมีเครือข่ายในการทำกิจกรรมทางสังคมได้แก่การประสานเพื่อดำเนินการตามแนวทางในการช่วยเหลือสังคมโดยการจัดตั้งกลุ่มชมรมช่วยเหลือสังคมและร่วมมือกับองค์กรของรัฐบาลและเอกชนในการกระทำเพื่อช่วยเหลือสังคม

วิรัตน์ คำศรีจันทร์ (2544, หน้า 4) กล่าวถึงองค์ประกอบของจิตสาธารณะประกอบด้วย

1. ความรักความเอื้ออาทร
2. ความเชื่อใจ
3. การเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง
4. การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล
5. การมีปฏิสัมพันธ์กันโดยใช้ความสามารถเครือข่ายและการมีส่วนร่วม

เกียรติศักดิ์ แสงอรุณ (2551, หน้า 38-40) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของจิตสาธารณะ ประกอบไปด้วย

1. ครอบครัวในกระบวนการขัดเกลาทางสังคมกระบวนการขัดเกลาขั้นต้น (primary socialization) คือครอบครัวเป็นสถาบันพื้นฐานที่ขัดเกลามนุษย์ให้รู้ว่าการทำอะไรหรืออะไรถูกอะไรผิดเป็นต้นเป็นสถาบันที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการบุคลิกภาพอย่างลึกซึ้งและมีอิทธิพลต่ออารมณ์ทัศนคติและความประพฤติของเด็กเป็นอย่างยิ่ง

2. กลุ่มเพื่อนเป็นกลุ่มที่มีอายุระดับใกล้เคียงกันโดยอาจจะรวมกันเป็นกลุ่มเพื่อนธรรมดาจนถึงชมรมสมาคมที่ตนสนใจเช่นเพื่อนร่วมชั้นชมรมฟุตบอลเนตบอลสมาคมนักเรียนเก่า

3. สถานศึกษาโรงเรียนเสมือนบ้านที่สองของเด็กในการที่รับความรู้ความคิดต่างๆ และวิชาการต่างๆ อย่างเป็นทางการโดยเฉพาะสังคมปัจจุบันโรงเรียนเป็นสถานที่สำคัญในเรื่องการให้การขัดเกลาแก่เด็กตลอดจนทำให้เด็กมีโอกาสพบปะสมาคมกับเพื่อนในวัยเดียวกันซึ่งปัญหาที่เกิดจากการขัดเกลาของโรงเรียนอาจจะไม่ตรงกับพ่อแม่ผู้ปกครองเด็กเลย สับสนไม่ทราบว่าของใครจะถูกกว่ากันเช่นแม่ว่าอย่างครูว่าอีกอย่างครูว่าผิดครูว่าไม่ดีพ่อแม่ว่าดี เป็นต้น

4. สำนักงานหรือองค์กรที่บุคคลสังกัดอยู่เป็นกลุ่มอาชีพต่างๆ ในสังคมซึ่งแต่ละกลุ่มอาชีพจะมีคุณค่าหรือระเบียบกฎเกณฑ์ไปตามอาชีพของตนเช่นครูต้องสอนลูกศิษย์ด้วยความเมตตา นักสังคมสงเคราะห์ไม่เปิดเผยความลับของผู้มารับการสงเคราะห์แต่ละอาชีพจึงมีบุคลิกภาพแตกต่างกันไปเช่นตำรวจก็แตกต่างจากแพทย์ครูแตกต่างจากวิศวกร

5. สถาบันศาสนาเป็นตัวแทนที่ขัดเกลาคณหรือแนะนำทางให้คนเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจเพื่อเป็นเป้าหมายในการกระทำโดยเฉพาะศาสนาพุทธได้สอนให้คนเราไม่ตั้งอยู่ในความประมาทเพราะหลายสิ่งในโลกไม่มีความแน่นอนจึงต้องยึดมั่นในสิ่งที่ดีงามมีศีลธรรมจริยธรรมและความประพฤติในทางที่ถูกที่ควร

6. สื่อสารมวลชนนี้มีหลายประเภทเช่นวิทยุโทรทัศน์หนังสือพิมพ์ภาพยนตร์นิยายวรรณคดี เป็นต้นซึ่งมีส่วนในการขัดเกลาทงสังคมแก่มนุษย์ในด้านต่าง ๆ ตั้งแต่ความคิดความเชื่อแบบของความประพฤติเพราะสื่อมวลชนมีทั้งการให้ความรู้และความบันเทิงโดยเฉพาะอิทธิพลของสื่อมวลชนคือการให้ข่าวสารซึ่งมีส่วนช่วยครอบครัโรงเรียนในการขัดเกลา

คมสัน สุขมาก, และวรรธน์ ปทุมเจริญวัฒนา (2554, หน้า 55) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของจิตสาธารณะแบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่

1. การใช้ได้แก่ลักษณะพฤติกรรมของนักเรียนในการใช้ของส่วนรวมการรักษาทรัพย์สินการดูแลรักษาความสะอาดการไม่ทำลายทรัพย์สินที่เป็นสาธารณสมบัติในโรงเรียนทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนให้เกิดความชำรุดเสียหาย

2. การถือเป็นหน้าที่ได้แก่พฤติกรรมที่แสดงออกถึงการมุ่งปฏิบัติเพื่อส่วนรวมในการดูแลรักษาของส่วนรวมในโรงเรียนทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนในวิสัยที่ตนสามารถทำได้

3. การเคารพสิทธิได้แก่พฤติกรรมที่แสดงออกถึงการเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่มการไม่ยึดครองของส่วนรวมมาเป็นของตนตลอดจนไม่ปิดกั้นโอกาสของบุคคลอื่นที่จะใช้ของส่วนรวมนั้น

สุวิทย์ เมษินทรีย์ (2552, หน้า 2-3) ได้ศึกษาองค์ประกอบของจิตสาธารณะ 3 องค์ประกอบดังนี้

1. การหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำที่จะทำให้เกิดความชำรุดเสียหายต่อส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่มกำหนดตัวชี้วัดจาก

1.1 การดูแลรักษาของส่วนรวมใช้ของส่วนรวมแล้วเก็บเข้าที่

1.2 ลักษณะการใช้ของส่วนรวมรู้จักใช้ของส่วนรวมอย่างประหยัดและทะนุถนอม

2. การถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาของส่วนรวมในวิสัยที่ตนสามารถทำได้กำหนดตัวชี้วัดจาก

2.1 การทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเพื่อส่วนรวม

2.2 การรับอาสาที่จะทำบางอย่างเพื่อส่วนรวม

3. การเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวมที่เป็นประโยชน์ร่วมกันของกลุ่มกำหนดตัวชี้วัดจาก

3.1 การไม่ยึดครองของส่วนรวมนั้นมาเป็นของตนเอง

3.2 การแบ่งปันหรือเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้สามารถใช้ของส่วนรวมนั้น

ไรส์แมน (Reisman, 1983, p.52) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบของจิตสาธารณะ ดังนี้

1. มีวิสัยทัศน์ร่วมกันคนในชุมชนต้องมองอนาคตร่วมกันเรียนรู้และทำความเข้าใจร่วมกันโดยอาศัยการคิดวิเคราะห์สังเคราะห์ให้เห็นถึงสถานการณ์แนวโน้มความเปลี่ยนแปลงพร้อมควบคู่ไปกับการปฏิบัติ

2. ประชาชนสำนึกถึงพลังของตนเองว่าจะสามารถรวมแก้ไขเปลี่ยนแปลงสังคมได้คือการทำให้เกิดกลุ่มที่ให้ความสนใจต่อสาธารณะจำนวนมากทำให้เกิดความเข้มแข็งเป็นพลังทางสังคมไม่รอคอยให้ผู้อื่นแก้ปัญหาให้กับตนเองซึ่งการบุคคลจะสำนึกถึงพลังของตนต้องให้ความสำคัญกับกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของสังคม

3. ความรักเอื้ออาทรสามัคคีการรวมกลุ่มของบุคคลในสังคมมีความหลากหลายจึงจำเป็นต้องสร้างขั้นพื้นฐานแห่งความรักความเมตตาความเอื้ออาทรและสามัคคีความแตกต่างระหว่างบุคคลย่อมเกิดขึ้นได้ซึ่งความแตกต่างนี้เป็นสิ่งดีและไม่จำเป็นต้องนำไปสู่ความแตกแยกเสมอไปดังนั้นเงื่อนไขแห่งความรักสมานฉันท์จะเป็นส่วนเชื่อมโยงให้เกิดความร่วมมืออย่างมีพลัง

4. การเรียนรู้ที่มีการปฏิบัติร่วมกัน (interactive learning through action) สำนึกสาธารณะนั้นเป็นนามธรรมที่ไม่สามารถบังคับให้เกิดขึ้นได้ดังนั้นต้องสร้างเงื่อนไขหรือกิจกรรมร่วมกันที่จะก่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันตลอดจนการพัฒนาให้เกิดความต่อเนื่อง

5. การมีเครือข่ายและการติดต่อสื่อสารการแลกเปลี่ยนเรียนรู้สื่อสารและเครือข่ายเป็นส่วนที่ทำให้เกิดกระบวนการการเรียนรู้ซึ่งเป็นทางนำให้เกิดจิตสาธารณะ

สรุปได้ว่า จิตสาธารณะประกอบด้วยองค์ประกอบด้านความรู้ซึ่งเป็นเรื่องของการรับรู้ของบุคคลในเรื่องใดเรื่องหนึ่งอาจเป็นการรับรู้เกี่ยวกับวัตถุสิ่งของบุคคลหรือเหตุการณ์ต่างๆว่าเป็นอย่างไรองค์ประกอบด้านความรู้สึกเป็นลักษณะของอารมณ์ความรู้สึกที่เกิดขึ้นหลังจากที่ได้รับรู้และองค์ประกอบด้านพฤติกรรมโดยมีแนวโน้มที่จะลงมือปฏิบัติหรือร่วมมือในการแก้ไขปัญหาโดยการริเริ่มของตนเองหรือเข้าร่วมกลุ่มต่างๆ เพื่อช่วยเหลือสังคม

จากผลการศึกษาแนวคิดทฤษฎีต่างๆ ของนักศึกษาที่เกี่ยวกับจิตสาธารณะผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ที่เกี่ยวกับจิตสาธารณะดังตารางที่ 1

ตาราง 1 การวิเคราะห์องค์ประกอบเกี่ยวกับจิตสาธารณะจากการศึกษาเอกสารแนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

	เกียรติศักดิ์ แสงอรุณ	หฤทัย อาจปรี	วิรัตน์ คำศรีจันทร์	คมสัน สุขุมมาก, และ วรรัตน์ ปทุมเจริญวัฒนา	สวิทย์ เมธิ์นทรีย์	Riseman
1. การมีวินัยในตน		✓			✓	
2. การเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย						
3. ความรักเอื้ออาทร	✓	✓	✓		✓	✓
4. การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม	✓			✓		
5. การเรียนรู้ที่มีการปฏิบัติร่วมกัน	✓			✓		✓
6. การมีเครือข่ายและการติดต่อสื่อสาร	✓	✓	✓	✓		✓
7. ความรับผิดชอบ	✓	✓		✓	✓	✓
8. การร่วมแรงร่วมใจในการกระทำ	✓			✓		
9. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่		✓			✓	
10. ความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง	✓		✓			
11. รูปแบบการดำเนินชีวิตกลุ่มกิจกรรม	✓					
12. ความกตัญญูทดแทน	✓			✓	✓	✓
13. ความฉลาดทางอารมณ์	✓	✓				✓

จากการศึกษาค้นคว้าเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับจิตสาธารณะ ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงเลือกองค์ประกอบที่มีความสอดคล้องระหว่างงานวิจัยทั้ง 13 เรื่อง มาใช้เป็นองค์ประกอบจิตสาธารณะเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะสำหรับนักศึกษา กศน. อำเภอบ้านหมี่ 5 ด้าน ได้แก่ 1) ความรักเอื้ออาทร 2) ความรับผิดชอบ 3) การร่วมแรงร่วมใจในการกระทำ 4) รูปแบบการดำเนินชีวิตกลุ่มกิจกรรมและ 5) ความกตัญญูทดแทน

3. การวัดและประเมินจิตสาธารณะ

ณัฐวรรณ หลาวทอง (2550, หน้า 199-201) ได้กล่าวถึง การวัดจิตสาธารณะเป็น การวัดพฤติกรรมด้านจิตพิสัย (affective) จึงสามารถนำวิธีการวัดทางจิตพิสัยมาใช้ได้ซึ่งเสนอแนะวิธีการวัด ไว้ดังนี้

1. การรายงานตนเองเป็นการให้ผู้รับการทดสอบแสดงความรู้สึกรู้สึกของตนเองตามสิ่งเร้าที่ได้สัมผัสซึ่งอาจใช้ข้อความหรือสถานการณ์ต่างๆ โดยผู้ตอบมีโอกาสตอบได้ตามความคิดความรู้สึกของตนเอง (การตอบแบบปลายเปิด) หรือเลือกคำตอบที่มีการจัดเตรียมให้แล้ว (การตอบแบบปลายปิด)

2. การสังเกตพฤติกรรมเป็นการใช้ประสาทสัมผัสโดยเฉพาะตาและหูในการบันทึกจดจำพฤติกรรมอย่างมีจุดมุ่งหมายแล้วจดลงในแบบบันทึกที่มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการหรือแบบมาตราประมาณค่า

3. การสังเกตร่องรอยของพฤติกรรมเป็นการตรวจสอบข้อมูลย้อนกลับจากหลักฐานอื่นที่ใช้อ้างอิงถึงความถี่ของพฤติกรรมเช่นร่องรอยการไปยืมหนังสือจากห้องสมุดร่องรอยจากกิจกรรมการแสดงจิตสาธารณะ เป็นต้น

4. การสัมภาษณ์เป็นวิธีวัดที่เกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์พูดคุยระหว่างผู้สัมภาษณ์และผู้รับการสัมภาษณ์ซึ่งอาจสัมภาษณ์เป็นกลุ่มหรือรายบุคคลก็ได้ อาจเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างหรือไม่มีโครงสร้างซึ่งจะมีความยืดหยุ่นในการสัมภาษณ์สูง

5. เทคนิคการจินตนาการเป็นการใช้สถานการณ์หรือสิ่งเร้าไปกระตุ้นให้ผู้ทดสอบแสดงพฤติกรรมหรือมีความคิดจินตนาการของตนออกมาเช่นการให้แสดงความรู้สึกจากภาพการแสดงจิตสาธารณะที่กำหนดให้การแต่งเรื่องที่เกี่ยวข้องกับจิตสาธารณะให้สมบูรณ์เป็นต้นเนื่องจากพฤติกรรมด้านจิตพิสัยเป็นพฤติกรรมภายในซึ่งเป็นนามธรรมเช่นเดียวกับพฤติกรรมพุทธิพิสัยแต่เราสามารถสังเกตอารมณ์ความรู้สึกนึกคิดของบุคคลได้จากพฤติกรรมที่แสดงออกทั้งทางกายวาจาและการกระทำเครื่องมือที่ใช้ อาจเป็นแบบวัดที่ใช้สถานการณ์หรือแบบทดสอบไปกระตุ้นผู้ที่ถูกวัดให้แสดงพฤติกรรมออกมาแล้วจึงแปลผลการวัดออกมาเป็นพฤติกรรมด้านจิตพิสัย

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2552, หน้า 139-142) ได้เสนอแนะแนวทางการแปลผลการวัดพฤติกรรมที่มีจิตสาธารณะดังนี้

1. เกณฑ์การแบ่งบุคคล 4 จำพวกตามแนวพุทธศาสนาจากพระไตรปิฎก พระพุทธเจ้าได้แบ่งบุคคลเป็น 4 พวก คือ

พวกที่ 1 ไม่ปฏิบัติเพื่อประโยชน์ตนและไม่ปฏิบัติเพื่อประโยชน์ผู้อื่น

พวกที่ 2 ไม่ปฏิบัติเพื่อประโยชน์ตนแต่ปฏิบัติเพื่อประโยชน์ผู้อื่น

พวกที่ 3 ไม่ปฏิบัติเพื่อประโยชน์ตนแต่ไม่ปฏิบัติเพื่อประโยชน์ผู้อื่น

พวกที่ 4 ไม่ปฏิบัติเพื่อประโยชน์ตนและปฏิบัติเพื่อประโยชน์ผู้อื่น

จากเกณฑ์สรุปได้ว่าคนพวกที่ 4 ดีมากที่สุดรองลงมาคือคนพวกที่ 3 2 และ 1

ตามลำดับ

2. เกณฑ์การแบ่งพัฒนาการทางจริยธรรมของ Piaget

จากทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของ Piaget สามารถแบ่งจริยธรรมเป็น 2 ระดับคือ

2.1 ระยะเด็กยึดหลักจริยธรรมจากผู้อื่น

2.2 ระยะเด็กยึดหลักจริยธรรมของตนเอง

จากการแบ่งจริยธรรมเป็น 2 ระดับ ดังกล่าว นำมาแบ่งเป็นคะแนนได้ 2 ระดับ คือ ระดับคะแนนต่ำ เมื่อผู้ตอบให้เหตุผลการตอบยึดปริมาณการกระทำเป็นสำคัญไม่ได้ให้เหตุผลทางเจตนาของผู้กระทำและระดับคะแนนสูงเมื่อผู้ตอบให้เหตุผลคำนึงถึงความยุติธรรม และพิจารณาผลถึงความยุติธรรมและพิจารณาผลการกระทำว่ามีเจตนาด้วยหรือไม่

3. เกณฑ์จากการแบ่งการพัฒนาทางจริยธรรมของ Kohlberg

จากทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของ Kohlberg มีการแบ่งขั้นการแสดงเหตุผลทางจริยธรรมเป็น 6 ขั้นโดยแบ่งเป็น 3 ระดับ ดังนั้น ถ้าสร้างเครื่องมือวัดจริยธรรม จะต้องคำนึงถึงการให้คะแนน 2 แบบ คือ แบบคะแนนต่างกัน 3 ระดับกับคะแนนแตกต่างกันอย่างมาก 6 ขั้น โดยใน 6 ขั้นนั้นคะแนนน้อยเริ่มจากขั้นที่ 1 และเมื่อถึงขั้นที่ 6 คะแนนจะมากที่สุดโดยพิจารณาเหตุผลการตัดสินใจใช้จริยธรรมได้ ดังนี้

3.1 ดีหรือเลวเป็นผลมาจากการกลัวลงโทษหรือการให้รางวัล

3.2 ดีหรือเลวเพราะเขาช่วยเราเราช่วยเขาไม่มีความจงรักภักดีหรือซื่อสัตย์

3.3 ดีหรือเลวขึ้นอยู่กับกลุ่มปฏิบัติทำให้กลุ่มชอบพอ

3.4 ดีหรือเลวขึ้นอยู่กับการทำตามหน้าที่กฎหมายและหลักศาสนา

3.5 ดีหรือเลวมองการทำตามสัญญาประชาคมเห็นประโยชน์สังคมเป็นส่วน

ใหญ่

3.6 ดีหรือเลวขึ้นอยู่กับมโนธรรมของตนทำตามอุดมการณ์สากล

4. เกณฑ์การแบ่งจริยธรรมตามแนว Bronfen Brenner แบ่งลักษณะจริยธรรม 5

ลักษณะ ดังนี้

4.1 เป็นการกระทำเพื่อความพอใจของตนโดยไม่คำนึงถึงคนอื่น

4.2 เป็นการกระทำตามคำสั่งของผู้อื่นเช่นพ่อแม่หรือผู้ใหญ่

4.3 เป็นการกระทำตามแนวทางของเพื่อนสนิท

4.4 เป็นการกระทำตามเป้าหมายของกลุ่มหรือสังคม

4.5 เป็นการกระทำตามจุดหมายของเหตุผลหรือหลักการ

5. เกณฑ์ระดับจริยธรรมตามแนวคณะกรรมการโครงการศึกษาจริยธรรมไทย

5.1 ทำความดีเพื่อประโยชน์บางประการของตนเอง

5.2 ทำความดีเพื่อผู้อื่นในวงแคบ

5.3 ทำความดีเพื่อประโยชน์ของสังคมส่วนรวม

5.4 ทำความดีเพื่อความดีและเพื่ออุดมการณ์อันเป็นสากล

6. เกณฑ์ตามกระบวนการพัฒนาลักษณะนิสัยบุคคลของ Bloom มี 5 ชั้น ดังนี้

ชั้นที่ 1 ชั้นการรับรู้ (perceiving or receiving) เป็นการสร้างความสนใจให้บุคคลได้รับรู้และใส่ใจในสิ่งเร้าที่นำมากระตุ้นเพื่อให้บุคคลมีความรู้สึกที่จะยอมรับสิ่งเร้านั้นและเลือกที่จะสนใจสิ่งเร้านั้นๆ

ชั้นที่ 2 ชั้นการตอบสนอง (responding) เมื่อบุคคลสนใจแบบอย่างที่ดีในชั้นที่ 1 แล้วจะเกิดทัศนคติต่อสิ่งเร้านั้นแล้วจะตอบสนองซึ่งได้แก่การยอมรับสิ่งเร้านั้นเกิดความรู้สึกอยากตอบสนองหรือเกิดความพอใจจากการตอบสนองต่อสิ่งเร้า

ชั้นที่ 3 ชั้นการเห็นคุณค่า (valuing) เมื่อบุคคลได้ตอบสนองและได้รับความพึงพอใจบุคคลนั้นจะมีทัศนคติที่ดีและเห็นคุณค่าของสิ่งนั้นเกิดความชื่นชอบและผูกพันต่อสิ่งนั้น

ชั้นที่ 4 ชั้นการจัดระบบ (organizing) เมื่อบุคคลเห็นคุณค่าของสิ่งนั้นแล้วเขาจะนำไปเป็นแนวทางปฏิบัติในระบบชีวิตของตนเองและเชื่อถือในการปฏิบัติต่อไป

ชั้นที่ 5 ชั้นพัฒนาเป็นลักษณะนิสัย (characterization) เป็นการปฏิบัติจนเป็นกิจนิสัยอย่างสม่ำเสมอจนพัฒนาเป็นลักษณะนิสัยของบุคคลนั้น

จากกระบวนการพัฒนาลักษณะนิสัยของคนของ Bloom ดังกล่าวสามารถนำมากำหนดเกณฑ์การให้คะแนนการประเมินจิตสาธารณะเป็น 5 ระดับ ดังนี้

- ให้ 1 คะแนนเมื่อผู้กระทำมีจิตสาธารณะชั้นการรับรู้
- ให้ 2 คะแนนเมื่อผู้กระทำมีจิตสาธารณะชั้นการตอบสนอง
- ให้ 3 คะแนนเมื่อผู้กระทำมีจิตสาธารณะชั้นการเห็นคุณค่า
- ให้ 4 คะแนนเมื่อผู้กระทำมีจิตสาธารณะชั้นการจัดระบบ
- ให้ 5 คะแนนเมื่อผู้กระทำมีจิตสาธารณะชั้นปฏิบัติจนเป็นลักษณะนิสัย

เกณฑ์ที่นำเสนอมาในที่นี้เป็นเพียงแนวทางในการนำไปปฏิบัติการประเมินจิตสาธารณะเท่านั้นเป็นการกำหนดระดับของความดีจะเรียงจากความดีน้อยไปสู่ความดีสูงสุดหรือเรียงจากความดีสูงสุดไปหาความดีน้อยก็ได้โดยผู้ประเมินต้องพิจารณาว่าผู้ตอบมีจิตสาธารณะระดับใดจัดกลุ่มของการตอบแล้วแปลความพิจารณาว่าจะให้คะแนนอยู่ในระดับจิตสาธารณะหรือการกระทำกลุ่มใด

กระทรวงศึกษาธิการ (2553, หน้า 169-175) ได้กล่าวถึงการวัดพฤติกรรมด้านจิตพิสัยหรือด้านความรู้สึกสรุปได้ว่าสามารถใช้แบบทดสอบใช้สถานการณ์เป็นเครื่องมือในการวัดพฤติกรรมด้านความรู้สึกได้โดยแบบทดสอบใช้สถานการณ์นี้จะเป็นการนำเอาเรื่องราวมาเสนอเรื่องราวต่างๆ จะเป็นปัญหาทางจริยธรรมหรือคุณธรรมแล้วให้ผู้ตอบแสดงความรู้สึกต่างๆ ออกมาอย่างไรก็ตามข้อจำกัดของข้อทดสอบแบบนี้ก็เหมือนกับข้อจำกัดของข้อสอบโดยทั่วไปก็คือผู้ตอบอาจคิดอย่างหนึ่งและตอบออกมาอีกอย่างหนึ่งก็ได้เพื่อจะไม่ให้เกิดเงื่อนไขชั้นการทดสอบโดยใช้สถานการณ์จำเป็นต้องมีคำอธิบายที่เน้นย้ำว่าการทดสอบแบบนี้จะไม่มี

คำตอบถูกคำตอบผิดเพียงแต่เราต้องการจะวัดว่าผู้ตอบมีความชอบไม่ชอบในเรื่องใดซึ่งเชื่อว่ามิใช่สิ่งที่ผิดหรือถูกและนอกจากนี้การใช้ภาพก็จะช่วยให้เกิดการสอบวัดที่ตรงประเด็นมากขึ้น

โครงสร้างของแบบทดสอบใช้สถานการณ์จึงประกอบไปด้วยเรื่องราวที่น่าที่จะเสนอปัญหาเสนอข้อวินิจฉัยต่างๆ แล้วให้ผู้ตอบ ตอบตามระดับขั้นของคุณค่าของคำตอบตามลักษณะพื้นฐานที่กำหนดข้อสอบแบบใช้สถานการณ์ที่นำมาใช้สอบวัดความรู้สึกก็ใช้หลักการเดียวกันคือมีเรื่องราวขึ้นให้ผู้ตอบได้แสดงความรู้สึกต่อเรื่องราวต่างๆ เหล่านั้นเรื่องราวก็คือการนำเสนอเป้าที่จะให้บุคคลแสดงความรู้สึกออกมานั่นเองแล้วก็ให้ผู้ตอบแสดงความรู้สึกอาจใช้การให้นักเรียนพูดหรือเขียนออกมาหรือเลือกตอบตามตัวเลือกที่กำหนดให้ตัวเลือกเหล่านี้จะต้องสะท้อนให้เห็นถึงความรู้สึกด้วยทฤษฎีจิตทฤษฎีหนึ่งที่เป็นพื้นฐานของการจัดระดับความรู้สึกของบุคคลการสร้างสถานการณ์โดยใช้รูปภาพจะช่วยให้การนำเสนอชัดเจนเพราะไม่จำเป็นต้องใช้พื้นฐานความสามารถในการอ่านของนักเรียนมากนักนอกจากนี้ยังเสนอเป้าหมายได้ชัดเจนดีกว่าใช้คำบรรยายช่วยให้การตัดสินใจของผู้ตอบเป็นไปอย่างนับใจไม่คิดถึงข้อปลีกย่อยมากนัก รูปแบบของสถานการณ์ที่ใช้มีดังต่อไปนี้

1. เป็นภาพที่มีบุคคลมากล่าวชมเชยหรือตำหนิบุคคลหรือการกระทำอันเกี่ยวกับเรื่องที่เราระสอบวัดแล้วให้นักเรียนประเมินดูว่าเขาชื่นชมชอบคำตอบของบุคคลอีกคนหนึ่ง ในลักษณะใดตัวอย่างสถานการณ์ เช่น ดุสมชายชิมงานอาสาสมัครที่ได้ก็ร่วมทำทุกที่

2. เป็นภาพของบุคคลแรกมาชักชวนหรือกล่าวเชิญชวนให้ร่วมกิจกรรมที่เป็นตัวชี้ผลของค่านิยมหรือจริยธรรมต่างๆ หรือการกระทำที่ต้องการจะใช้เป็นเป้าแล้วให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นต่อคำตอบของบุคคลที่ 2 เพื่อตรวจดูความรู้สึกต่อการกระทำ การแสดงพฤติกรรมนั้นๆ เช่น ไปช่วยเขาทำความสะอาดหมู่บ้านกันไหม

3. ใช้ตัวละคร 3 คนคนแรกจะกล่าวชมภาพบุคคลหรือสัญลักษณ์เกี่ยวกับเรื่องที่สอบวัดแล้วมีบุคคลที่ 2 มาแสดงความรู้สึกตอบสนองและบุคคลที่ 3 ร่วมอยู่ด้วยแบบนี้มุ่งให้ผู้ตอบสะท้อนความรู้สึกโดยผ่านบุคคลที่ 3 ว่ารู้สึกอย่างไร เช่น

ก. ดานีดีจึงขยันทำงานทุกอย่าง

ข. เขาดีจริงๆ นะ

ค.

รูปแบบสถานการณ์เหล่านี้ถ้านำมาใช้ในการสอบวัดค่านิยมจริยธรรมเพื่อวัดความรู้สึกที่มีต่อค่านิยมจริยธรรมเหล่านี้ผู้เขียนข้อสอบก็ต้องระมัดระวังในเรื่องของการใช้พฤติกรรมซึ่งของค่านิยมหรือจริยธรรมนั้นๆ ให้ถูกต้องเหมาะสม

จะเห็นได้ว่า การวัดจิตสาธารณะสามารถกระทำนั้น เราสามารถที่จะประเมินได้หลายวิธี ขึ้นอยู่กับความสะดวก ความเหมาะสม ตลอดจนจุดมุ่งหมายของการวัด เครื่องมือที่ใช้ประเมินจิตสาธารณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) แบบของลิเคิร์ต เป็นวิธีที่มี

ความเชื่อมั่นสูง และสามารถวัดความรู้สึกได้หลายอย่าง ผู้วิจัยจึงเลือกที่จะนำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้

4. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลาง พุทธศักราช 2551

ในการพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 และตามความมุ่งหมายของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กล่าวถึงคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนและลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ไว้ ดังนี้

หมวด 1 บททั่วไปความมุ่งหมายและหลักการ

มาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกายจิตใจสติปัญญาความรู้และคุณธรรมมีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตและอยู่ในสังคมโลกได้อย่างมีความสุข

มาตรา 7 ในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขรู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิหน้าที่เสรีภาพความเคารพกฎหมายความเสมอภาคและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทยรู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ การกีฬาภูมิปัญญาท้องถิ่นภูมิปัญญาไทยและความรู้อันเป็นสากลตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีความสามารถในการประกอบอาชีพรู้จักพึ่งตนเองมีความริเริ่มสร้างสรรค์ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขและมุ่งพัฒนา

ในการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 นอกจากจะสอดแทรกในการเรียนรู้แต่ละสาระการเรียนรู้แล้วยังได้กำหนดไว้ในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยมีการพัฒนาที่สำคัญคือการพัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ให้ครบทุกด้านทั้งร่างกายสติปัญญาอารมณ์และสังคมตลอดจนปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคมเพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขในฐานะพลเมืองไทยและพลเมืองโลกได้กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 คุณลักษณะ คือ

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้
5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน

7. รักความเป็นไทย

8. มีจิตสาธารณะ

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะพัฒนาผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลซึ่งสถานศึกษาต้องเข้าใจเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์อย่างชัดเจนโดยพิจารณาจากนิยามตัวชี้วัดพฤติกรรมบ่งชี้และเกณฑ์การให้คะแนนของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ดังนี้

นิยาม ตัวชี้วัด พฤติกรรมบ่งชี้ และเกณฑ์การให้คะแนน

ข้อที่ 8 มีจิตสาธารณะ

นิยาม

มีจิตสาธารณะหมายถึงคุณลักษณะที่แสดงออกถึงการมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้อื่นชุมชนและสังคมด้วยความเต็มใจกระตือรือร้นโดยไม่หวังผลตอบแทน

ผู้ที่มีจิตสาธารณะคือผู้ที่มีลักษณะเป็นผู้ให้และช่วยเหลือผู้อื่นแบ่งปันความสุขส่วนตนเพื่อทำประโยชน์แก่ส่วนรวมเข้าใจเห็นใจผู้ที่มีความเดือดร้อนอาสาช่วยเหลือสังคมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมด้วยร่างกายสติปัญญาลงมือปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหาหรือร่วมสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามให้เกิดในชุมชนโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน

ตัวชี้วัด

8.1 ช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจ โดยไม่หวังผลตอบแทน

8.2 เข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน และสังคม

ตัวชี้วัด และพฤติกรรมบ่งชี้

ตาราง 2 ตัวชี้วัด และพฤติกรรมบ่งชี้

ตัวชี้วัด	พฤติกรรมบ่งชี้
8.1 ช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจ โดยไม่หวังผลตอบแทน	8.1.1 ช่วยพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูทำงานด้วยความเต็มใจ 8.1.2 อาสาทำงานให้ผู้อื่นด้วยกำลังกาย กำลังใจ และกำลังสติปัญญาโดยไม่หวังผลตอบแทน 8.1.3 แบ่งปันสิ่งของ ทรัพย์สิน และอื่นๆ และช่วยแก้ปัญหาหรือสร้างความสุขให้กับผู้อื่น

ตาราง 2 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	พฤติกรรมบ่งชี้
8.2 เข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน และสังคม	8.2.1 ดูแล รักษาสาธารณสมบัติและสิ่งแวดล้อมด้วยความเต็มใจ 8.2.2 เข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน และสังคม 8.2.3 เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อแก้ปัญหาหรือร่วมสร้างสิ่งที่ดีงามของส่วนรวมตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นด้วยความกระตือรือร้น

เกณฑ์การให้คะแนนพฤติกรรมบ่งชี้

ตาราง 3 ตัวชี้วัดที่ 8.1 ช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจ โดยไม่หวังผลตอบแทน

พฤติกรรมบ่งชี้	ไม่ผ่าน (0)	ผ่าน (1)	ดี (2)	ดีเยี่ยม (3)
8.1.1 ช่วยพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูทำงานด้วยความเต็มใจ	ไม่ช่วยเหลือ พ่อแม่ ผู้ปกครอง	ช่วยเหลือพ่อแม่ ผู้ปกครอง และครูทำงาน อาสา	ช่วยพ่อแม่ ผู้ปกครอง และครูทำงาน อาสา	ช่วยพ่อแม่ ผู้ปกครอง และครูทำงาน อาสา
8.1.2 อาสาทำงานให้ผู้อื่นด้วยกำลังกาย กำลังใจ และกำลังสติปัญญาโดยไม่หวังผลตอบแทน	และครู	ทำงาน ช่วยคิด ช่วยทำ และแบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่นด้วยความเต็มใจ	อาสาทำงาน ช่วยคิด ช่วยทำ แบ่งปันสิ่งของ ทรัพย์สินและอื่นๆ และช่วย	ทำงาน ช่วยคิด ช่วยทำ แบ่งปันสิ่งของทรัพย์สินและอื่นๆ และเต็มใจช่วย
8.1.3 แบ่งปันสิ่งของ ทรัพย์สิน และอื่นๆ และช่วยแก้ปัญหาหรือสร้างความสุขให้กับผู้อื่น			อื่นๆ และช่วยแก้ปัญหาให้ผู้อื่นด้วยความเต็มใจ	แก้ปัญหา หรือสร้างความสุขให้แก่ผู้อื่นโดยไม่หวังผลตอบแทน เป็นแบบอย่างที่ดี

ตาราง 4 ตัวชี้วัดที่ 8.2 เข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน และสังคม

พฤติกรรมบ่งชี้	ไม่ผ่าน (0)	ผ่าน (1)	ดี (2)	ดีเยี่ยม (3)
8.2.1 ดูแลรักษาอาคารณสมบัติและสิ่งแวดลอมด้วยความเต็มใจ	ไม่สนใจดูแลรักษาทรัพย์สินของห้องเรียน	ดูแล รักษาทรัพย์สินสมบัติสิ่งแวดลอมของห้องเรียนโรงเรียนชุมชนและเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสังคม	ดูแล รักษาทรัพย์สินสมบัติสิ่งแวดลอมของโรงเรียนชุมชนและเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสังคม	ดูแล รักษาทรัพย์สินสมบัติสิ่งแวดลอมของห้องเรียนโรงเรียนชุมชนเป็นผู้นำหรือเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสังคมและ
8.2.2 เข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน และสังคม	ของโรงเรียน	กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของโรงเรียนด้วย	และสาธารณประโยชน์ของโรงเรียนและชุมชน หรือร่วมกิจกรรมเพื่อ	ร่วมกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ของโรงเรียนชุมชนร่วมกิจกรรมเพื่อ
8.2.3 เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อแก้ปัญหาหรือร่วมสร้างสิ่งที่ดีงามของส่วนรวมตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นด้วยความกระตือรือร้น		และ	ของโรงเรียนและชุมชน หรือร่วมแก้ปัญหาหรือร่วมสร้างสิ่งดีงามตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น	ร่วมกิจกรรมเพื่อแก้ปัญหาหรือร่วมสร้างสิ่งดีงามตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

5. พฤติกรรมจิตสาธารณะ

5.1 ความหมายของพฤติกรรมจิตสาธารณะ

อัญชลี ยิ่งรักพันธุ์ (2550, หน้า 14) กล่าวว่าพฤติกรรมจิตสาธารณะหมายถึงการมีจิตใจที่คำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวมมีความรับผิดชอบต่อเรื่องของส่วนรวมมีการใช้สิ่งของส่วนรวมอย่างรับผิดชอบการถือเป็นหน้าที่ในการดูแลสมบัติของส่วนรวมมีการแบ่งปันและเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้ใช้ของส่วนรวมนั้นและการไม่ยึดสมบัติของส่วนรวมมาเป็นสมบัติของตนเองหรือของกลุ่ม

ฉันทนา จันทรบรรจง, และคนอื่นๆ (2551, หน้า 31) กล่าวว่า พฤติกรรมจิตสาธารณะหมายถึง พฤติกรรมเชิงจริยธรรมที่สร้างความตระหนักและคำนึงถึงสังคมส่วนรวมเป็นสำคัญเห็นคุณค่าของสมบัติสาธารณะ

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2552, หน้า 17) กล่าวว่า พฤติกรรมจิตสาธารณะหมายถึงการกระทำด้วยจิตวิญญาณที่มีความห่วงใยความเอื้ออาทรต่อคนอื่นและสังคมโดยรวม การมีจิตที่คิดสร้างสรรค์เป็นกุศลและมุ่งทำกรรมดีที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมคิดในทางที่ดีไม่ทำลายเบียดเบียนบุคคลสังคมวัฒนธรรมประเทศชาติและสิ่งแวดล้อม

วิชรา ไชยสาร (2555, หน้า 14) กล่าวว่า พฤติกรรมจิตสาธารณะหมายถึง จิตสำนึกเพื่อส่วนรวมเป็นการแสดงออกเพื่อสังคมส่วนรวมการทำประโยชน์เพื่อสังคมการคิดสร้างสรรค์เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม

วันทนา จันทพันธ์ (2559, ย่อหน้า 5) กล่าวว่า พฤติกรรมจิตสาธารณะหมายถึงการกระทำที่แสดงออกถึงการรู้จักเอาใจใส่มีจิตใจที่คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมใช้สิ่งของส่วนรวมอย่างรับผิดชอบถือเป็นหน้าที่ในการดูแลสมบัติของส่วนรวมแบ่งปันและเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้ใช้ของส่วนรวม

สรุปได้ว่าพฤติกรรมจิตสาธารณะหมายถึงการกระทำที่แสดงออกถึงการรู้จักเอาใจใส่มีจิตใจที่คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมใช้สิ่งของส่วนรวมอย่างรับผิดชอบถือเป็นหน้าที่ในการดูแลสมบัติของส่วนรวมแบ่งปันและเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้ใช้ของส่วนรวมและไม่ยึดสมบัติส่วนรวมมาเป็นสมบัติของตนเองหรือของกลุ่ม

5.2 ความสำคัญของพฤติกรรมจิตสาธารณะ

ประณต คำนิม (2551, หน้า 76) กล่าวว่า พฤติกรรมจิตสาธารณะมีความสำคัญที่ควรปลูกฝังให้เด็กมีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคมเป็นการสร้างคุณธรรมจริยธรรมซึ่งเป็นเรื่องที่เกิดจากภายในในการปลูกฝังให้เกิดจิตสาธารณะสามารถใช้วิธีการที่หลากหลายให้เด็กมีความรู้ความเข้าใจตระหนักถึงความสำคัญของจิตสาธารณะ

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2552, หน้า 1-2) กล่าวว่า ในโลกปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงเนื่องมาจากความก้าวหน้าของเทคโนโลยีต่างๆ ส่งผลให้ประเทศไทยต้องเร่งพัฒนาตนเองเพื่อให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงและสามารถแข่งขันกับนานาประเทศได้ซึ่งกระแสการเร่งพัฒนาและสภาพเศรษฐกิจที่แข่งขันได้ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของคนในสังคมไทยทำให้เกิดการปรับตัวเพื่อแข่งขันมีค่านิยมทางวัตถุสูงขึ้นเกิดการเอาเปรียบซึ่งกันและกันมุ่งแสวงหาประโยชน์ให้กับตนเองมากกว่าส่วนรวมขาดคุณธรรมจริยธรรมขาดสมดุลทั้งทางจิตใจและวัตถุโดยมีความโน้มเอียงไปนิยมวัตถุมากกว่าจิตใจมากขึ้นทุกขณะเราจึงเห็นคนในสังคมมีความสำนึกต่อส่วนรวมลดน้อยลงทุกทีเราควรมาร่วมกันเปลี่ยนแปลงคำพูดที่ว่า “ทำอะไรได้ตามใจคือไทยแท้” โดยร่วมกันสร้างจิตสาธารณะให้แก่คนไทยตั้งแต่เด็กโดยบุคคลในครอบครัวคนในสังคมและครูจะมีบทบาทอย่างยิ่งในการอบรมสั่งสอนและเป็นแบบอย่างที่ดี

กัญชิตา ประพตธรรม (2553, หน้า 13) กล่าวว่า ถ้าสามารถปลูกฝังส่งเสริมหรือพัฒนาให้เด็กมีจิตสำนึกด้านสาธารณะด้วยวิธีการต่างๆ จะทำให้เด็กมีจิตใจที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนเมื่อเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ปัญหาที่เกิดจากการเอารัดเอาเปรียบผู้อื่นปัญหาการทำลายสาธารณะสมบัติต่างๆ จะลดลงและจะนำไปสู่สังคมที่พัฒนาขึ้น

ฉัฐวิณ สิริศิริธรรม และเปี่ยมสุข ทุงกาวิ (2554, หน้า 54) กล่าวว่า ความสำคัญพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะ ว่าเป็นการแสดงออกของบุคคลในลักษณะการเป็นผู้ให้และช่วยเหลือผู้อื่น แบ่งปันความสุขส่วนตนเพื่อทำประโยชน์แก่ส่วนรวม เข้าใจ เห็นใจผู้ที่มีความเดือดร้อน อาสาช่วยเหลือสังคม อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ด้วยร่างกาย สติปัญญา ลงมือปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหาหรือร่วมสร้างสรรค์ที่ดีงามให้เกิดในชุมชนโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน

เพชรภี ปิ่นแก้ว (2559, ย่อหน้า 3) กล่าวว่า พฤติกรรมสาธารณะมีความสำคัญของถ้าสามารถปลูกฝังส่งเสริมหรือพัฒนาให้เด็กมีจิตสำนึกด้านสาธารณะด้วยวิธีการต่างๆ จะทำให้เด็กมีจิตใจที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนอาสาดูแลรับผิดชอบสมบัติส่วนรวมมีการใช้ของส่วนรวมอย่างเห็นคุณค่าใช้อย่างทะนุถนอมรู้จักการแบ่งปันโอกาสในการใช้ของส่วนรวมให้ผู้อื่นเมื่อเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ปัญหาที่เกิดจากการเอารัดเอาเปรียบคนอื่นปัญหาการทำลายสาธารณะสมบัติต่างๆ จะลดลงการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์พวกพ้องก็จะลดน้อยลงและจะนำมาสู่สังคมที่พัฒนาขึ้น

สรุปได้ว่าพฤติกรรมจิตสาธารณะมีความสำคัญเพราะการที่คนมาอยู่รวมกันเป็นสังคมย่อมต้องมีความสัมพันธ์ในรูปแบบการพึ่งพากันแต่ในโลกปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของคนในสังคมไทยทำให้ปรับตัวเพื่อแข่งขันเกิดการเอารัดเอาเปรียบซึ่งกันและกันมุ่งแสวงหาประโยชน์ให้กับตนเองมากกว่าส่วนรวม ขาดคุณธรรมจริยธรรมคนในสังคมมีความสำนึกต่อส่วนรวมลดน้อยลงทุกที่ดังนั้นเราจึงควรร่วมกันสร้างจิตสาธารณะให้แกคนไทยตั้งแต่เด็กโดยบุคคลในครอบครัวคนในสังคมและครูจะมีบทบาทอย่างยิ่งในการอบรมสั่งสอนและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็กเมื่อเด็กเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ปัญหาที่เกิดจากการเอารัดเอาเปรียบผู้อื่นปัญหาการทำลายสาธารณะสมบัติต่างๆ จะลดลงและจะนำไปสู่สังคมที่พัฒนาขึ้น

5.3 องค์ประกอบของพฤติกรรมจิตสาธารณะ

อุไรวรรณ คุ่มวงษ์ (2551, หน้า 61) กล่าวว่า พฤติกรรมจิตสาธารณะมี 3 องค์ประกอบ ดังนี้

1. หลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำที่จะทำให้เกิดความชำรุดเสียหายต่อส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม

1.1 การดูแลรักษาของส่วนรวมใช้ของส่วนรวมแล้วเก็บเข้าที่

1.2 การรู้จักใช้ของส่วนรวมอย่างประหยัดและทะนุถนอม

2. การถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาของส่วนรวมในวิสัยที่ตนสามารถทำได้กำหนดตัวชี้วัดจาก

2.1 การทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเพื่อส่วนรวม

2.2 การรับอาสาที่จะทำบางอย่างเพื่อส่วนรวม

3. การเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม

3.1 โดยไม่ยึดครองของส่วนรวมมาเป็นของตน

3.2 เปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้ใช้ของส่วนรวม

วรรณานัน ตาเขียน (2553, หน้า 11) กล่าวว่า พฤติกรรมจิตสาธารณะมี 3 องค์ประกอบดังนี้

1. การดูแลรักษาและทะนุถนอมไม่ให้เกิดความชำรุดเสียหายต่อส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่มสังเกตได้จาก

1.1 การดูแลรักษาเช่นเมื่อใช้แล้วมีการเก็บรักษา

1.2 ลักษณะการใช้เช่นการใช้อย่างประหยัดการใช้สิ่งของส่วนรวมอย่าง

ทะนุถนอม

2. การถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาของส่วนรวมในวิสัยที่ตนสามารถทำได้สังเกตได้จาก

2.1 การทำตามหน้าที่ที่ถูกกำหนด

2.2 การรับอาสาที่จะทำบางอย่างเพื่อส่วนรวม

3. การเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่มโดยไม่ยึดครองของส่วนรวมมาเป็นของตนตลอดจนไม่ปิดกั้นโอกาสของบุคคลอื่นที่จะใช้ของส่วนรวมนั้นสังเกตได้จาก

3.1 ไม่นำของส่วนรวมมาเป็นของตนเอง

3.2 เปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้ใช้ของส่วนรวม

มนทราธิป อินทร์กำ (2555, หน้า 68) กล่าวว่า พฤติกรรมจิตสาธารณะมี 3 องค์ประกอบ ดังนี้

1. การหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำที่จะทำให้เกิดความชำรุดเสียหายต่อสาธารณะสมบัติที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่มพฤติกรรมที่แสดงออกคือ

1.1 การดูแลรักษาและเก็บของใช้ส่วนรวมเข้าที่หลังจากใช้เสร็จแล้ว

1.2 การใช้และมีวิธีใช้ของส่วนรวมอย่างถูกวิธี

1.3 การใช้และมีวิธีใช้ของส่วนรวมอย่างคุ้มค่าเกิดประโยชน์ตามความ

เหมาะสม

2. การถือเป็นหน้าที่ในการมีส่วนร่วมดูแลรักษาสาธารณะสมบัติพฤติกรรมที่แสดงออกคือ

2.1 การแสดงความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเพื่อส่วนรวม

2.2 การรับอาสาทำบางสิ่งบางอย่างเพื่อส่วนรวม

3. การเคารพสิทธิในการใช้สาธารณะสมบัติร่วมกับผู้อื่นที่อยู่ในกลุ่มเดียวกัน
พฤติกรรมที่แสดงออกคือ

3.1 การแบ่งปันในการใช้ของส่วนรวมร่วมกัน

3.2 การเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้ใช้ของส่วนรวม

สรุปได้ว่าพฤติกรรมจิตสาธารณะประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ดังนี้

1) หลีกเลี่ยงการกระทำที่ก่อให้เกิดความชำรุดเสียหายต่อส่วนรวมสังเกตได้จาก 1.1) เก็บวัสดุอุปกรณ์ในการทำกิจกรรมเข้าที่หลังจากใช้เสร็จแล้ว 1.2) ใช้อุปกรณ์ในการทำกิจกรรมอย่างทะนุถนอมระมัดระวัง 1.3) ใช้วัสดุในการทำกิจกรรมอย่างประหยัด 2) ถือเป็นหน้าที่ในการดูแลรักษาของส่วนรวมสังเกตได้จาก 2.1) ทำหน้าที่ของตนเองตามที่ได้รับมอบหมาย 2.2) ช่วยเหลือเพื่อนภายในกลุ่มเมื่อตนเสร็จหน้าที่ และ 3) เคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวมสังเกตได้จาก 3.1) ไม่นำวัสดุอุปกรณ์ในการทำกิจกรรมมาเก็บไว้กับตนเอง 3.2) ช่วยหยิบหรือส่งวัสดุอุปกรณ์ในการทำกิจกรรมให้เพื่อน

ความพึงพอใจ

1. ความหมายของความพึงพอใจ

สุเทพ พานิชพันธุ์ (2541, หน้า 152) ความพึงพอใจเป็นลักษณะนามธรรมที่ไม่สามารถจะมองเห็นเป็นรูปร่างได้ แต่สามารถสังเกตได้จากการแสดงออก พึงพอใจ หมายความว่า เหนือใจ ชอบใจ เป็นความรู้สึกที่มีความสุข ความพึงพอใจ เป็นเรื่องของบุคคลเป็นความรู้สึกส่วนตัวที่มีความหมายกว้าง หรือกล่าวอีกอย่างหนึ่งว่า เป็นเจตคติ เจตคตินี้จะแสดงออกให้พบว่ามีหรือไม่มี โดยการประเมินดูงานและผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นผลมาจากความสนใจและทัศนคติที่มีต่องาน เจตคติเป็นนามธรรมจึงเป็นการยากที่จะวัดเจตคติได้โดยตรง แต่สามารถวัดได้โดยการวัดด้านความคิดเห็นของบุคคลเหล่านั้นแทนการวัดความพึงพอใจก็มีขอบเขตจำกัดด้วย อาจมีความคลาดเคลื่อนเกิดขึ้น ถ้าบุคคลเหล่านั้นแสดงความไม่เห็นด้วยไม่ตรงกับความรู้สึกที่แท้จริง

ณิรนุช จงอารี (2544, หน้า 12) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่ดีของบุคคลที่ได้รับการตอบสนองเมื่อบรรลุวัตถุประสงค์ในสิ่งที่ต้องการและคาดหวัง ความพึงพอใจเป็นความชอบแต่ละบุคคล ซึ่งระดับความพึงพอใจของแต่ละบุคคลย่อมแตกต่างกัน อาจเนื่องจากพื้นฐานทางการศึกษา ทางเศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (2546, หน้า 775) ให้ความหมายของคำว่า “พึงพอใจ” ไว้ดังนี้ “พึงใจ” หมายความว่า พอใจ ชอบใจ ส่วนคำว่า “พอใจ” หมายความว่า สนใจ ชอบใจ ความพึงพอใจ จึงหมายความว่า ความสนใจ ชอบใจ

ศิวารัตน์ ณ ปทุม, สุรกิจ เทวกุล, และปริญ ลักษิตานนท์ (2550, หน้า 178) ได้กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง พฤติกรรมหรือการแสดงออก ความรู้สึกที่ดี หรือเจตคติที่ดี รวมถึง อารมณ์ความรู้สึกใดๆ ของผู้บริโภค ซึ่งต้องเกิดขึ้นจากเหตุผลเสมอ

ธงชัย สันติวงษ์ (2551, หน้า 39) ได้กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ถ้าบุคคลหนึ่งได้มองเห็นช่องทางหรือโอกาสจะสามารถสนองแรงจูงใจที่ตนมีอยู่แล้ว ก็จะทำให้ความพึงพอใจของลูกค้ายิ่งขึ้น หรืออยู่ในระดับสูง

ฮอร์นบี้ (Hornby, 2000, p.90) ให้ความหมายว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่ดีเมื่อประสบความสำเร็จ หรือได้รับสิ่งที่ต้องการให้เกิดขึ้นเป็นความรู้สึกที่พอใจ

สรุปได้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง การแสดงความคิดเห็น ความรู้สึก ความชื่นชมและเห็นคุณค่าต่อหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง กระบวนการแปรรูป ที่ได้จากแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

2. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ

สมศักดิ์ คงเที่ยง, และอัญชลี โพธิ์ทอง (2542, หน้า 161-162) ได้จำแนกทฤษฎีความพึงพอใจในงานออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

1. ทฤษฎีที่สนองความต้องการ กลุ่มนี้ถือว่าความพึงพอใจในงานเกิดจากความต้องการส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์ต่อผลที่ได้รับจากงานกับการประสบความสำเร็จตามเป้าหมายส่วนบุคคล

2. ทฤษฎีการอ้างอิงกลุ่ม ความพึงพอใจในงานมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับคุณลักษณะของงานตามความปรารถนาของกลุ่ม ซึ่งสมาชิกให้กลุ่มเป็นแนวทางในการประเมินผลการทำงาน

วีเชียร วิทย์อุดม (2550, หน้า 199) ได้กล่าวถึง ทฤษฎีการจูงใจของพอร์เตอร์-ลอว์เลอร์ (Porter-Lawler's Motivation Theory) นักมนุษยสัมพันธ์ได้พัฒนาทฤษฎีแรงจูงใจให้ได้สมบูรณ์ที่สุด พอร์เตอร์, และลอว์เลอร์ ได้เพิ่มองค์ประกอบที่สำคัญหลายอย่างเข้ามาภายในทฤษฎีความคาดหวังของวรูม มีทั้งความสามารถของบุคคล คุณลักษณะส่วนบุคคลและความชัดเจนของบทบาท ซึ่งมีผลต่อการเพิ่มผลการปฏิบัติงานในองค์การให้สูงขึ้นได้ และพวกเขายังให้ทัศนะว่าความสำเร็จในการปฏิบัติงานนั้นนำไปสู่การได้รับรางวัลและความพึงพอใจ ในรูปแบบนี้รางวัลจะเป็นตัวแปรแทรกซ้อนอีกตัวหนึ่ง นั่นคือ พวกเขาเชื่อมการปฏิบัติงานเข้ากับ ความพึงพอใจที่เกิดขึ้นมา นอกจากนี้ยังมีตัวแปรแทรกซ้อนอีกตัวหนึ่ง คือ ความยุติธรรมที่รับรู้ได้จากรางวัล จะยังคงส่งผลกระทบต่อความพึงพอใจได้เช่นเดียวกัน กล่าวคือ ถ้าหากแต่ละคนรู้สึกว่าการปฏิบัติงานที่ได้รับรางวัลอย่างยุติธรรม ก็จะทำให้มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจ แต่ในทางตรงกันข้าม ถ้าหากแต่ละคนรู้สึกว่าการปฏิบัติงานนั้นไม่ได้รับรางวัลอย่างไม่ยุติธรรมแล้วก็จะส่งผลกระทบทำให้เกิดความไม่พอใจขึ้นมาได้

จากที่กล่าวมาข้างต้นของทฤษฎีจูงใจของพอร์เตอร์-ลอว์เลอร์ นั้น ได้เน้นถึงลักษณะของกระบวนการจูงใจไว้ 3 ประการ คือ

1. รางวัลภายนอก (extrinsic rewards) และรางวัลภายใน (intrinsic rewards) ซึ่งเป็นผลจากความพึงพอใจในความต้องการเมื่องานนั้นสำเร็จลง รางวัลภายในมาจากการปฏิบัติงานโดยตรงในขณะที่รางวัลภายนอกเป็นสิ่งที่ไม่เกี่ยวข้องกับงาน ตัวอย่างเช่น ผู้จัดการมีหน้าที่ให้การศึกษากับลูกน้องเกี่ยวกับปัญหาของบุคคล ผู้จัดการจะได้รับรางวัลภายในอยู่ในรูปของความพึงพอใจส่วนบุคคลที่ได้ช่วยเหลือลูกน้องนอกจากรางวัลภายในแล้ว ผู้จัดการก็ยังจะได้รับรางวัลจากภายนอกในรูปของเงินเดือนทั้งหมด

2. ขอบเขตของความสำเร็จของงานที่มีประสิทธิภาพของแต่ละคน ถูกกำหนดเบื้องต้นโดยสมมติฐานอยู่ 2 ประการ คือ 1) การรู้ของแต่ละคนเกี่ยวกับสิ่งที่ต้องการให้แสดงออกในการทำงาน และ 2) โดยธรรมชาติแล้วประสิทธิภาพในการทำงานให้สำเร็จจะเกิดขึ้นเมื่อการรับรู้เกี่ยวกับสิ่งที่ต้องปฏิบัติในการทำงานมีความถูกต้อง และมีความสามารถที่จะแสดงในการทำงานเพิ่มขึ้น

3. ความยุติธรรมที่รับรู้ได้จากรางวัล มีอิทธิพลต่อปริมาณของความพึงพอใจที่เกิดขึ้นจากรางวัลเหล่านั้น โดยทั่วไปแล้วยิ่งแต่ละคนรับรู้ถึงความยุติธรรมที่ได้รับรางวัล ความพึงพอใจที่แต่ละคนรู้สึกเมื่อได้รับรางวัลก็จะยิ่งมีมากขึ้น

สมาน อัสวภูมิ (2551, หน้า 239) ได้กล่าวถึง ทฤษฎี อี อาร์ จี (E.R.G) เป็นทฤษฎีความต้องการซึ่งกำหนดลำดับขั้นความต้องการ ที่ศึกษาต่อยอดทฤษฎีลำดับฐานของมาสโลว์ โดย อัลเดอร์เฟอร์ (Alderfer) แห่งมหาวิทยาลัยเยล อัลเดอร์เฟอร์ เสนอว่าความต้องการหลักของคนเรามีความต้องการอยู่ 3 ส่วน คือ ความต้องการอยู่รอด (existence) ความต้องการความสัมพันธ์ (relatedness) และความต้องการอยู่รอด (growth) ซึ่งจอห์นส์ อธิบายเกี่ยวกับองค์ประกอบของทฤษฎี อี อาร์ จี (E.R.G) ว่าความต้องการความอยู่รอดเป็นความต้องการตอบสนองปัจจัยพื้นฐาน และสภาพความเป็นอยู่เพื่อให้ชีวิตอยู่รอดปลอดภัย ซึ่งเทียบได้กับความต้องการทางกายภาพ และความต้องการปลอดภัยของมาสโลว์ เข้าด้วยกัน ส่วนความต้องการสัมพันธ์นั้น หมายถึง ความต้องการที่จะมีสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกันและกัน เป็นความต้องการที่จะมีการสื่อสาร แลกเปลี่ยนความคิด และความรู้สึกระหว่างกันและกัน ความต้องการด้านความสัมพันธ์นี้ต้องการการปฏิสัมพันธ์และความสัมพันธ์ระหว่างกันบุคคล ซึ่งเทียบได้กับความต้องการทางสังคม และการได้รับการยอมรับนับถือ และในความต้องการส่วนที่สามคือความต้องการความเจริญก้าวหน้า นั้น เป็นความต้องการที่จะเติมเต็มความต้องการส่วนบุคคลในการมีส่วนร่วมในการทำงาน เป็นความต้องการที่จะใช้ความรู้และความสามารถและทักษะของตนเพื่อพัฒนาทักษะและความสามารถใหม่ให้กับตนเอง เทียบได้กับลำดับขั้นสูงสุด คือความสำเร็จแห่งตนตามทฤษฎีลำดับฐานของมาสโลว์

ณัฐพันธ์ เขจรันท์ (2551, หน้า 82) ได้กล่าวถึง ทฤษฎีการจูงใจของมาสโลว์ (Maslow's General Theory of Human Motivation) ในช่วงทศวรรษที่ 1940 มาสโลว์ นักจิตวิทยาที่มีชื่อเสียงชาวสหรัฐ ได้พัฒนาทฤษฎีความต้องการของบุคคลขึ้น โดยให้ความสนใจกับความต้องการของบุคคล ซึ่งสร้างความกดดันและแรงขับในการแสดงพฤติกรรม โดยมาสโลว์ ได้ตั้งสมมติฐานเกี่ยวกับความต้องการของมนุษย์ไว้ 3 ข้อ ได้แก่ 1) มนุษย์ย่อมมีความต้องการอยู่เสมอและไม่มีที่สิ้นสุด เมื่อความต้องการใดความต้องการหนึ่งได้รับการตอบสนองแล้ว ก็จะมีความต้องการใหม่เกิดขึ้น 2) ความต้องการที่ได้รับการตอบสนองแล้วจะไม่ทำให้เกิดพฤติกรรมหรือที่เรียกว่าลดแรงขับต่อพฤติกรรมลง (drive reduction) 3) ความต้องการของมนุษย์นั้น จะเรียงลำดับตามความสำคัญจากความต้องการระดับต่ำ (lower needs) ไปสู่ความต้องการระดับสูง (higher needs) มาสโลว์ (Maslow) มีความเชื่อว่า องค์การจะบรรลุความสำเร็จตามเป้าหมายได้นั้น ขึ้นอยู่กับความร่วมมือร่วมใจของผู้ปฏิบัติงาน การให้ความร่วมมือในการทำงานอย่างดีนั้น จะบังเกิดได้เมื่อผู้บริหารองค์การเข้าใจความต้องการของมนุษย์ และเลือกใช้วิธีการจูงใจ เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดความมั่นใจ ตั้งใจทำงาน การเข้าใจความต้องการของมนุษย์นับเป็นจุดแรกที่จะนำไปสู่ความเข้าใจพฤติกรรมของคนในองค์การ

บลูม (Bloom, 1976, pp.72-74) มีความเห็นว่าถ้าสามารถจัดให้ผู้เรียนได้ทำพฤติกรรมตามที่ตนเองต้องการก็น่าจะคาดหวังแน่นอนว่าผู้เรียนทุกคนได้เตรียมใจสำหรับกิจกรรมที่ตนเองเลือกนั้นด้วยความกระตือรือร้นพร้อมด้วยความมั่นใจ เราสามารถเห็นความแตกต่างของความพร้อมด้านจิตใจได้ชัดเจนจากการปฏิบัติของนักเรียนต่องานที่เป็นวิชาบังคับกับวิชาเลือก หรือสิ่งนอกโรงเรียนตามที่ผู้เรียนอยากเรียน เช่น การขับรถยนต์ การเล่นดนตรี เกม หรือสิ่งที่ผู้เรียนอาสาสมัครและสามารถตัดสินใจได้โดยเสรีในการเรียน การมีความกระตือรือร้นความพึงพอใจและความสนใจเมื่อเริ่มเรียน จะทำให้ผู้เรียนเรียนได้เร็วและมีความสำเร็จสูง

สรุปได้ว่าการศึกษเป็นกระบวนการที่ทำให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปในทางที่พึงประสงค์การจูงใจภายในจึงเป็นลักษณะการจูงใจที่ดีและมีอิทธิพลที่สุดต่อกระบวนการเรียนรู้ดังนั้นจึงควรส่งเสริมให้เกิดแรงจูงใจภายในขึ้นโดยใช้การจูงใจภายนอกช่วยๆ ให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ พอใจ เพื่อให้เกิดกิจกรรมการเรียนรู้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการเรียนต่อไป

3. การวัดความพึงพอใจ

สาทิพย์ จินาภักดิ์ (2550, หน้า 56) กล่าวว่า การวัดความพึงพอใจเกิดขึ้นหรือไม่ นั้นขึ้นอยู่กับกระบวนการจัดการเรียนรู้ประกอบกับระดับความรู้สึกของนักเรียนดังนั้นในการวัดความพึงพอใจในการเรียนรู้กระทำได้หลายวิธีต่อไปนี้

1. การใช้แบบสอบถามซึ่งเป็นวิธีที่นิยมใช้มากอย่างแพร่หลายวิธีหนึ่ง

2. การสัมภาษณ์ซึ่งเป็นวิธีที่ต้องอาศัยเทคนิคและความชำนาญพิเศษของผู้สัมภาษณ์ที่จะช่วยให้ผู้ตอบคำถามตามข้อเท็จจริง

3. การสังเกตเป็นการสังเกตพฤติกรรมทั้งก่อนการปฏิบัติกิจกรรมขณะปฏิบัติกิจกรรมและหลังการปฏิบัติกิจกรรม

ประวิทย์ ต้นสมบุรณ์ (2550, หน้า 14) กล่าวว่า การวัดความพึงพอใจเป็นเรื่องที่เปรียบเทียบได้กับความเข้าใจทั่วๆ ไปซึ่งปกติจะวัดได้โดยการสอบถามจากบุคคลที่ต้องการจะถามมีเครื่องมือที่ต้องการจะใช้ในการวิจัยหลาย ๆ อย่างอย่างไรก็ดีถึงแม้ว่าจะมีการวัดอยู่หลายแนวทางแต่การศึกษาความพึงพอใจอาจแยกตามแนวทางวัดได้สองแนวคิดคือ 1) วัดจากสภาพทั้งหมดของแต่ละบุคคล 2) วัดได้โดยแยกออกเป็นองค์ประกอบ

ชวลิต ชูกำแหง (2551, หน้า 112-116) กล่าวว่า การประเมินความพึงพอใจเป็นการวัดด้านจิตพิสัย ซึ่งสามารถทำได้หลายวิธี ที่นิยมทำกันในปัจจุบัน คือ การสังเกต (observation) สังเกตการณ์พูด การกระทำ การเขียนของนักเรียนที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ครูต้องการวัดการสัมภาษณ์ (interview) เป็นการพูดคุยกับนักเรียนในประเด็นที่ครูอยากรู้ซึ่งอาจเป็นทัศนคติของนักเรียน เพื่อนำสิ่งที่นักเรียนพูดออกมาแปลความหมายเกี่ยวกับลักษณะจิตพิสัยของนักเรียน การใช้แบบวัดมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) เป็นการสร้างเครื่องมือขึ้นมาเพื่อวัดทัศนคติ วัดความสนใจ วัดคุณธรรมจริยธรรม ถ้าเป็นการวัดทัศนคติ วัดความสนใจ จะมีรูปแบบการวัด 3 รูปแบบคือ แบบของลิเคิร์ท แบบเธอร์สโตน และแบบของออสกูด

สรุปได้ว่า การวัดความพึงพอใจ คือ การวัดความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด โดยการแสดงออกต่อสิ่งนั้น ด้วยอย่างมีความความกระตือรือร้น เอาใจใส่ มีความพยายามในการปฏิบัติงาน และปฏิบัติงานด้วยความตั้งใจ จะเห็นได้ว่าการประเมินความพึงพอใจนั้น เราสามารถที่จะประเมินได้หลายวิธี ขึ้นอยู่กับความสะดวก ความเหมาะสม ตลอดจนจุดมุ่งหมายของการวัด เครื่องมือที่ใช้ประเมินความพึงพอใจแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) แบบของลิเคิร์ท เป็นวิธีที่มีความเชื่อมั่นสูง และสามารถวัดความรู้สึกได้หลายอย่าง ผู้วิจัยจึงเลือกที่จะนำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้

การวัดความพึงพอใจต่อหลักสูตร หมายถึง ความรู้สึกชอบต่อเนื้อหา กิจกรรม การเรียนรู้ สื่อ เวลา วัสดุอุปกรณ์การเรียนรู้ วิธีวัดและประเมินผล ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรม เพื่อป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคลพบุรี จึงเลือกใช้แบบวัดความพึงพอใจซึ่งเป็นแบบสอบถามของลิเคิร์ท และแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบวัดความพึงพอใจแบบประมาณค่า 5 ระดับ คือ 5) มากที่สุด 4) มาก 3) ปานกลาง 2) น้อย 1) น้อยที่สุด และปรับเกณฑ์การประเมินความต่อความพึงพอใจต่อหลักสูตร โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายเฉลี่ยรายข้อและการแปลความหมายค่าเฉลี่ยในภาพรวมทั้งฉบับของการประเมินความพึงพอใจต่อหลักสูตร ดังนี้

4.51-5.00	หมายถึง	ความพึงพอใจมากที่สุด
3.51-4.50	หมายถึง	ความพึงพอใจมาก
2.51-3.50	หมายถึง	ความพึงพอใจปานกลาง
1.51-2.50	หมายถึง	ความพึงพอใจน้อย
1.00-1.50	หมายถึง	ความพึงพอใจน้อยที่สุด

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

ดุษฎา ปนคำ (2555, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การวิจัยและพัฒนาหลักสูตรการเสริมสร้างจิตสาธารณะตามทฤษฎีการศึกษาเพื่อสังคมที่ดีกว่าสำหรับนักเรียนประถมศึกษา ผลการวิจัยมีดังนี้ 1) หลักสูตรตามทฤษฎีการศึกษาเพื่อสังคมที่ดีกว่าเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนประถมศึกษา จัดให้นักเรียนใช้ความรู้ความสามารถในการทำสาธารณประโยชน์ โดยค้นหาความต้องการของชุมชน ศึกษาความรู้ที่จำเป็น และลงมือทำสาธารณประโยชน์ด้วยตนเอง จุดหมายของหลักสูตร และ 2) จากการทดลองใช้หลักสูตรตามทฤษฎีการศึกษาเพื่อสังคมที่ดีกว่า เพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนประถมศึกษา พบว่า หลังการทดลองใช้หลักสูตรนักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจิตสาธารณะสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความสามารถในการปรับปรุงสาธารณประโยชน์สูงกว่าเกณฑ์ 60% อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมพล เข้มกำเหนิด (2556, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมผู้นำเยาวชนเพชรบุรีเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้นำเยาวชนเพชรบุรีที่เข้ารับการฝึกอบรม ก่อนการฝึกอบรมและหลังการฝึกอบรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยหลังการฝึกอบรมมีความรู้มากกว่าก่อนการฝึกอบรม และ 2) ผลการประเมินการอบรมตามหลักสูตร ได้แก่ การนำเสนอโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ การสังเกตพฤติกรรม การปฏิบัติงาน ความสามารถในการทำโครงการด้านจิตสาธารณะ ความสำเร็จของหลักสูตร และการติดตามและประเมินพัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงหลังการฝึกอบรมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

วัลลยา ธรรมอภิบาล (2556, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างจิตสาธารณะสำหรับนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลาและศึกษาประสิทธิภาพของหลักสูตร โดยมีขั้นตอนดำเนินการ 4 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ขั้นตอนที่ 2 การสร้างหลักสูตร ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตร ผลการวิจัยพบว่า ระดับจิตสาธารณะของนิสิตกลุ่มเป้าหมายก่อนการทดลองและหลังการทดลองใช้หลักสูตรแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผลการปฏิบัติโครงการจิตสาธารณะผ่านเกณฑ์การประเมินทุกขั้นตอนรวมทั้งนิสิตมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรในระดับ

มากและขั้นตอนที่ 4 การประเมิน แก้ไข และปรับปรุงหลักสูตร พบว่า ทุกองค์ประกอบของหลักสูตรมีความเหมาะสม

เชมณัฐ ห่อศรีศุภชัย (2558, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาหลักสูตร ฝึกอบรมคุณธรรมและจริยธรรมด้านจิตสาธารณะของนักศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ผลการวิจัยพบว่า 1) หลักสูตรฝึกอบรมคุณธรรมและจริยธรรมด้านจิตสาธารณะของนักศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยประกอบด้วยหลักการและเหตุผลวัตถุประสงค์ของหลักสูตรโครงสร้างของหลักสูตรมุ่งพัฒนาจิตสาธารณะ 5 ด้านได้แก่จิตแห่งความชำนาญการจิตแห่งการสังเคราะห์จิตแห่งความสร้างสรรค์จิตแห่งความเคารพและจิตแห่งคุณธรรมโดยหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดและแต่ละองค์ประกอบของหลักสูตรมีความสอดคล้องกันอยู่ในระดับมาก 2) หลักสูตรการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมด้านจิตสาธารณะที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพกล่าวคือสามารถทำให้นักศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยมีจิตสาธารณะโดยรวมในระดับมากและ 3) นักศึกษามีความพึงพอใจต่อหลักสูตรอยู่ในระดับมาก

วัฒนา ไตต่อผล (2558, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง หลักสูตรเสริมสร้างจิตสาธารณะตามแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคมร่วมกับการเรียนรู้ด้วยการรับใช้สังคม สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ผลการวิจัยพบว่า 1) คุณลักษณะด้านจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของหลักสูตรเสริมสร้างจิตสาธารณะตามแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคมร่วมกับการเรียนรู้ด้วยการรับใช้สังคมที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 6 คน เยาวชนดีเด่น จำนวน 6 คน มี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ด้านการดูแลรักษา 2) ด้านการบริการ และ 3) ด้านการพัฒนา และแนวทางการเสริมสร้างจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น คือการใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้ 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นเตรียมความพร้อม 2) ขั้นวิเคราะห์วางแผน 3) ขั้นลงมือปฏิบัติ และ 4) ขั้นสะท้อนความคิด 2) หลักสูตรเสริมสร้างจิตสาธารณะตามแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคมร่วมกับการเรียนรู้ด้วยการรับใช้สังคม สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ผลการประเมินความเหมาะสม พบว่าหลักสูตรประกอบด้วย 1) หลักการของหลักสูตร 2) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 3) โครงสร้างหลักสูตร 4) คำอธิบายรายวิชา 5) สารการเรียนรู้ 6) คำอธิบายหน่วยการเรียนรู้ 7) จุดประสงค์การเรียนรู้ 8) กระบวนการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนมีแนวทางในการเลียนแบบจากการสังเกตตัวแบบและนำไปสู่การวางแผนเพื่อดำเนินกิจกรรมด้วยการลงมือปฏิบัติในสถานการณ์จริงโดยมุ่งเน้นให้เกิดคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะ 9) สื่อและแหล่งเรียนรู้ 10) การวัดและประเมินผล และผลการตรวจสอบคุณภาพหลักสูตร และเอกสารประกอบหลักสูตร โดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า มีความเหมาะสมในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และผลการ

ทดลองนำร่อง (pilot study) พบว่า หลักสูตรมีความเหมาะสม สามารถนำไปใช้ได้จริง และ 3) ผลการทดลองใช้หลักสูตรเสริมสร้างจิตสาธารณะตามแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ทาง ปัญญา สังคมร่วมกับการเรียนรู้ด้วยการรับใช้สังคม สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า 3.1) นักเรียนมีคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะหลังการใช้หลักสูตร สูงกว่าก่อนการใช้หลักสูตร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3.2) นักเรียนมีพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะหลังการใช้หลักสูตร สูงกว่าก่อนการใช้หลักสูตร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จิราภรณ์ เกตุแก้ว (2559, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะสำหรับนักศึกษาคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการพัฒนาหลักสูตรได้หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของ นักศึกษาคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราชที่มี 6 องค์ประกอบคือหลักการ และเหตุผลวัตถุประสงค์ของหลักสูตรโครงสร้างของหลักสูตรกิจกรรมในหลักสูตรสื่อประกอบการ ฝึกอบรมและการวัดและการประเมินผลซึ่งทุกองค์ประกอบมีความสอดคล้องกัน 2) ผลการ เปรียบเทียบจิตสาธารณะของนักศึกษากลุ่มเป้าหมายก่อนการทดลองและหลังการทดลองใช้ หลักสูตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) ผลการศึกษาความพึงพอใจ ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะนักศึกษามี ความพึงพอใจต่อหลักสูตรในระดับมาก

ฐิติชัย รักบำรุง (2559, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาชุดฝึกอบรมเพื่อ เสริมสร้างจิตสาธารณะของนิสิตวิทยาลัยการศึกษามหาวิทยาลัยพะเยาผลการวิจัยพบว่า 1) ชุด ฝึกอบรมที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 85.74/85.19 โดยเป็นไปตามเกณฑ์พบว่า 1) คะแนนเฉลี่ย ผลสัมฤทธิ์หลังการใช้ชุดฝึกอบรมสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนการใช้ชุดฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 2) คะแนนเฉลี่ยจิตสาธารณะหลังการใช้ชุดฝึกอบรมสูงกว่าคะแนนเฉลี่ย ก่อนการใช้ชุดฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์หลังจาก ฝึกอบรมด้วยชุดฝึกอบรมการใช้ชุดฝึกอบรมสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของนิสิตที่ฝึกอบรมแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 4) คะแนนเฉลี่ยจิตสาธารณะหลังจากฝึกอบรมด้วย ชุดฝึกอบรมสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของนิสิตที่ฝึกอบรมแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 2) ผลการศึกษาความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อชุดฝึกอบรมพบว่าในภาพรวมมีความพึง พอใจในระดับมากคะแนนเฉลี่ยมีค่าเท่ากับ 3.74

กรรณา วิทย์รัตน์ (2559, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะการเป็นผู้นำที่มีจิตอาสา สำหรับนักเรียน นักศึกษาระดับอาชีวศึกษา ของวิทยาลัยเอกชนในจังหวัดมุกดาหารผลการวิจัยพบว่า 1) หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้าง คุณลักษณะการเป็นผู้นำที่มีจิตอาสาสำหรับนักเรียนนักศึกษาระดับอาชีวศึกษาของวิทยาลัยเอกชน ในจังหวัดมุกดาหารมีคุณลักษณะการเป็นผู้นำที่มีจิตอาสาสำหรับนักเรียนนักศึกษาระดับอาชีวศึกษา ของวิทยาลัยเอกชนในจังหวัดมุกดาหารมี 6 องค์ประกอบหลักคือ 1) หลักการและเหตุผล

2) วัดอุปประสงค์ 3) เนื้อหาสาระของหลักสูตร 4) กิจกรรมการฝึกอบรม 5) สื่อประกอบการฝึกอบรม 6) การวัดและประเมินผลการฝึกอบรม และ 2) ประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรม เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะการเป็นผู้มีจิตอาสาสำหรับนักเรียนนักศึกษาในระดับอาชีวศึกษาของวิทยาลัยเอกชนในจังหวัดมุกดาหารพบว่า 1) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคุณลักษณะการเป็นผู้มีจิตอาสาสำหรับนักเรียนนักศึกษาระดับอาชีวศึกษาของวิทยาลัยเอกชนในจังหวัดมุกดาหารหลังฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) การปฏิบัติงานของนักเรียนนักศึกษาระดับอาชีวศึกษาด้านคุณลักษณะการเป็นผู้มีจิตอาสาของวิทยาลัยเอกชนในจังหวัดมุกดาหารระดับดี 3) เจตคติของนักเรียนนักศึกษาระดับอาชีวศึกษาที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะการเป็นผู้มีจิตอาสาสำหรับนักเรียนนักศึกษาระดับอาชีวศึกษาของวิทยาลัยเอกชนในจังหวัดมุกดาหารอยู่ในระดับดีมาก 4) ระดับคุณลักษณะการเป็นผู้มีจิตอาสาสำหรับนักเรียนนักศึกษาระดับอาชีวศึกษาของวิทยาลัยเอกชนในจังหวัดมุกดาหารหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วิเชียร อินทรสมพันธ์ (2560, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาด้วยรูปแบบการสอนตามแนวคิดจิตวิทยาร่วมสมัยผลการวิจัยพบว่า 1) รูปแบบการสอนตามแนวคิดจิตวิทยาร่วมสมัยเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะมีองค์ประกอบสำคัญ 4 ประการคือหลักการจุดมุ่งหมายกระบวนการเรียนการสอนมี 5 ขั้นตอนคือขั้นจูงใจขั้นใฝ่รู้ขั้นสู่การปฏิบัติขั้นจัดระบบทบทวนและขั้นเชิญชวนใช้และผลที่ผู้เรียนจะได้รับจากการเรียนตามรูปแบบ 2) ระดับจิตสาธารณะของนักศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง 3) จิตสาธารณะของนักศึกษาหลังการจัดกิจกรรมสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 4) ความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมรูปแบบการสอนตามแนวคิดจิตวิทยาร่วมสมัยเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะอยู่ในระดับมาก

2. งานวิจัยต่างประเทศ

อคารา (Akkar, 2003, p.2141) ได้ศึกษาจิตสำนึกสาธารณะของคนนิวคาสเทิล สหราชอาณาจักรอังกฤษ ในช่วง 10 ปี ตั้งแต่ ค.ศ. 1990-2000 จากการศึกษาประวัติศาสตร์สังคมการเมืองเศรษฐกิจของคนนิวคาสเทิลพบว่าการพัฒนาจิตสำนึกสาธารณะด้วยการเปิดให้มีพื้นที่สาธารณะหรือเวทีสำหรับคนในชุมชนมีส่วนร่วมทุกขั้นตอนดังนี้ 1) การวางแผนและการออกแบบกิจกรรม 2) การลงมือปฏิบัติ 3) การจัดการและดูแลรักษาและ 4) การใช้ส่วนต่างๆ ด้วยความเคารพปฏิบัติกฎเกณฑ์และยังพบว่าภายใต้ความเป็นโลกาภิวัตน์มีผลให้พื้นที่สาธารณะดังกล่าวมีแนวโน้มลดลง

ชินนิชิ (Shinichi, 2007, p.3217-A) ได้ศึกษาจิตสำนึกสาธารณะและการนำความรู้เข้าไปใช้ในชุมชนกรณีศึกษาการใช้พื้นที่สาธารณะในชนบทไทยพบว่าการศึกษาจิตสำนึกสาธารณะเป็นสาเหตุหนึ่งของปัญหาชีวิตประจำวันของคนในสังคมชนบทไทยพฤติกรรมความ

ร่วมมือและปฏิสัมพันธ์ประจำวันของคนในสังคมจะเกิดขึ้นเมื่อความรู้ที่นำไปใช้ในชุมชนมีเหตุผลสอดคล้องกับวัฒนธรรมจารีตประเพณีและความต้องการปัจจุบันของเขา

เซมาลซิลาร์ (Cemalcilar, 2009, abstract) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับอาสาสมัครพบว่า การอาสาทำเพื่อผู้อื่นมีผลทางบวกต่อการพัฒนาทั้งด้านจิตวิทยาและด้านสังคมของอาสาสมัคร ที่น่าสนใจคืออาสาสมัครส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง เหตุผลที่อาสาเข้าทำกิจกรรมเพื่อสังคม ได้แก่การมีส่วนร่วมต่อส่วนรวม การมีจิตสำนึกของตนเอง การเห็นคุณค่าในตนเองเมื่อเปรียบเทียบกับคุณลักษณะที่พึงปรารถนาในสถานะที่เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม พบว่า อาสาสมัคร มีพัฒนาการทางด้านจิตวิทยาและสังคมดีกว่าคนที่ไม่ทำงานอาสาสมัคร

ราชดัว, และคริสเตียน (Razdau, & Cristia, 2011, abstract) ได้ทำการศึกษาเพื่อดูความสัมพันธ์ของ “จิตสาธารณะ” กับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาเครื่องมือที่ใช้คือ Public Consciousness Quotient Inventory (PCQI) and General Ability Measure for Adults (GAMA) ผลการศึกษายืนยันว่า จิตสาธารณะมีผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น

นิโคลสัน (Nicholson, 2010, abstract) ได้ทำการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบของการฝึกอบรมครูประจำการโดยได้เสนอรูปแบบของการฝึกอบรมครูประจำการที่ประกอบด้วยโปรแกรมย่อยๆ หกโปรแกรม คือ การประเมินความต้องการการตระหนักในความจำเป็นและการให้ความสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการนำไปใช้การประเมินผลการเผยแพร่สำหรับการประเมินความต้องการนิโคลสันได้พัฒนาขึ้นมาจากความคิดเห็นของครูประจำการระดับประถมศึกษาในเมืองดีคาลบ์ (De Kalb County) รัฐจอร์เจียจำนวน 438 คนโดยใช้แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าที่สร้างขึ้นตามแบบของลิเคิร์ต (Likert scale) ซึ่งสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของครูผู้ตอบแบบสอบถามเจตคติต่อการฝึกอบรมครูประจำการวิธีการที่ใช้ในการฝึกอบรมครูประจำการและเรื่องที่ใช้ในการฝึกอบรมครูประจำการนอกจากนั้นนิโคลสันยังได้เปรียบเทียบความต้องการของครูประถมศึกษาในตัวแปรเกี่ยวกับอายุเพศระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงานพบว่าเพศและประสบการณ์ในการทำงานมีผลต่อความต้องการน้อยกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อย

จากการศึกษางานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมพบว่าหลักสูตรการฝึกอบรมสร้างขึ้นเพื่อพัฒนาบุคคลให้มีความรู้ทักษะและความพึงพอใจที่สอดคล้องกับสถานะและความเปลี่ยนแปลงของสังคมเศรษฐกิจและเทคโนโลยีที่เจริญก้าวหน้าสนองความต้องการของประชาคมโลกและสนองตอบความต้องการของนักเรียน ดังนั้นการพัฒนาหลักสูตรจึงจำเป็นต้องมีขั้นตอนการพัฒนาที่เหมาะสมเพื่อให้หลักสูตรมีประสิทธิภาพการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเป็นการพัฒนาหลักสูตรรูปแบบหนึ่งที่นิยมนำมาใช้ในการเพิ่มพูนความรู้ความสามารถประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์เพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์และจากสาระสำคัญทฤษฎีหลักการแนวคิด

และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกล่าวได้ว่าหลักสูตรฝึกอบรมมีความสำคัญในการจัดการศึกษาให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้เป็นเครื่องมือ ดังนั้นวิธีการพัฒนาจิตสาธารณะให้กับผู้เรียนนั้นสามารถทำได้หลายวิธีนอกจากนี้ยังสามารถนำกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมมาประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาจิตสาธารณะ ของนักเรียนพื้นฐานความเป็นอยู่ของนักเรียนช่วงศึกษาในโรงเรียนจัดบริการด้านคุณธรรมจริยธรรมที่มีประโยชน์ต่อสังคมนักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้นๆ ต่อคุณธรรมจริยธรรมในแนวทางปฏิบัติแหล่งกำเนิดของคุณธรรมจริยธรรมสามารถนำไปใช้ที่จะได้รับการยกย่องในสังคมครูเองต้องเป็นผู้ที่ประกอบด้วยคุณธรรมจริยธรรมในตนเองที่สามารถเคารพตนเองได้และเป็นผู้แนะนำให้แนวทางที่ดีแก่นักเรียนในขณะเดียวกันนักเรียนก็ควรประพฤติตนเป็นนักเรียนที่ดีมีความสนใจตั้งใจรับฟังและปฏิบัติสิ่งที่ดีงามพร้อมที่จะพัฒนาตนเองให้เป็นบุคคลที่มีคุณค่าในตนเองและสังคม เป็นกรอบในการปฏิบัติในการดำเนินการจัดการเรียนรู้โดยวิธีการฝึกอบรมการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรีเพื่อให้ นักเรียนมีความรู้มีในการปฏิบัติหน้าที่สามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้จะเห็นได้อย่างชัดเจนว่ากระบวนการของการพัฒนาหลักสูตรในแต่ละเรื่องมีขั้นตอนการดำเนินการในลักษณะที่คล้ายคลึงกันคือ 1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง 2) การพัฒนาหลักสูตรเป็นการสร้างหลักสูตร 3) การนำหลักสูตรไปทดลองใช้ และ 4) การประเมินผลหลักสูตรโดยเปรียบเทียบการทดสอบวัดความรู้ของผู้รับการฝึกอบรมก่อนและหลังการฝึกอบรม

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

1.1 ประชากร ได้แก่ นักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษา กศน. ตำบลโพหนอง ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 30 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่ม 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 สุ่มตำบล (cluster sampling) โดยวิธีการจับสลากเพื่อเลือกตำบล จำนวน 1 ตำบล จาก 22 ตำบล ได้ตำบลโพหนอง ขั้นตอนที่ 2 เลือกนักศึกษา 30 คน จาก 45 คน ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มี 4 ชนิด ได้แก่

1. แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจในกิจกรรมจิตสาธารณะ
2. แบบวัดพฤติกรรมจิตสาธารณะ
3. แบบสอบถามความคิดเห็นต่อจิตสาธารณะ

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

ในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี

**1. หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษาศูนย์การศึกษา
นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี** ผู้วิจัยดำเนินการสร้าง
และหาคุณภาพเครื่องมือตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกระบวนการ
พัฒนาหลักสูตร

1.2 ร่างหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษาศูนย์การศึกษา
นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี คำชี้แจง หลักการ วิสัยทัศน์
จุดมุ่งหมาย โครงสร้างหลักสูตร แนวการจัดการเรียนรู้ สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้
การวัดและการประเมินผล ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ โครงสร้างเนื้อหาหลักสูตร

1.3 จัดทำหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษาศูนย์การศึกษา
นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ซึ่งจัดการเรียนรู้
ประกอบด้วย สารสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ สารการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ สื่อและแหล่งเรียนรู้ การวัดผลและ
ประเมินผล

1.4 นำหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษาศูนย์การศึกษา
นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ที่สร้างขึ้นเสร็จเรียบร้อยแล้ว
เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของเนื้อหา และรูปแบบการ
จัดการเรียนรู้ ความเหมาะสมของกิจกรรมแต่ละขั้นตอน และแผนการวัดผลประเมินผลการเรียน

1.5 นำหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษาศูนย์การศึกษา
นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี มาปรับปรุง แก้ไขตาม
ข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แล้วนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการ
สอนและด้านการวัดผลประเมินผล จำนวน 5 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา
และความสอดคล้องของข้อคำถามกับจุดประสงค์ ความเหมาะสมของการเลือกใช้เครื่องมือ
วัดผลที่สอดคล้องกับข้อทดสอบ ใบบาง ใบบางแล้วคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)
ของเนื้อหา และรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ความเหมาะสมของกิจกรรมแต่ละขั้นตอน และ
แผนการวัดผลประเมินผลการเรียน

+ 1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับเนื้อหาของหลักสูตร

0 ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับเนื้อหาของหลักสูตร

1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับเนื้อหาของหลักสูตร

จากนั้นนำคะแนนของผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านมารวมกันแล้วหารด้วยจำนวน
ผู้เชี่ยวชาญถ้าข้อใดมีค่าความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป แสดงว่าข้อนั้นวัดได้ตรงกับ
จุดประสงค์ ถ้าข้อใดมีค่าความสอดคล้องต่ำกว่า 0.50 ต้องนำมาปรับปรุงแก้ไข

1.6 นำหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษาศูนย์การศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ที่ผ่านการพิจารณา ตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญแล้วมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะแล้วนำไปทดลองใช้ (try out) กับนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบลโพรงทอง ที่ไม่ใช่กลุ่ม ตัวอย่าง จำนวน 30 คน

2. การสร้างแบบวัดความรู้ความเข้าใจคุณลักษณะของจิตสาธารณะ มีขั้นตอน ดังนี้

2.1 วิเคราะห์จุดประสงค์เนื้อหาวิชา ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ดูว่ามีหัวข้อเนื้อหาใดบ้างที่ต้องการให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้เรียนรู้และที่จะต้องการวัดแต่ละหัวข้อเหล่านั้น ต้องการให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดความรู้

2.2 สร้างแบบทดสอบ ผู้วิจัยได้สร้างแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจใน กิจกรรมจิตสาธารณะ โดยยึดวัตถุประสงค์ของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อให้แบบทดสอบนั้น ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของหลักสูตรฝึกอบรมจำนวน 30 ข้อ

2.3 ตรวจสอบแบบทดสอบ ก่อนนำแบบทดสอบที่สร้างไว้แล้วในขั้นที่ 2 มา พิจารณาทบทวนอีกครั้งหนึ่งโดยพิจารณาความถูกต้องตามหลักวิชาในแต่ละข้อครอบคลุม วัตถุประสงค์ ที่ต้องการหรือไม่ ภาษาที่ใช้เขียนมีความชัดเจน เข้าใจง่ายหรือไม่ ข้อถูกข้อผิด เหมาะสมเข้ากับเกณฑ์หรือไม่ และทำการปรับปรุงให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

2.4 ให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา โดยนำจุดประสงค์และ แบบสอบที่วัดแต่ละจุดประสงค์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ด้านการวัดผลและด้านเนื้อหา พิจารณาว่าข้อสอบแต่ละข้อวัดตามจุดประสงค์ที่ระบุไว้นั้นหรือไม่โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปแล้วปรับปรุงแก้ไขตาม คำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ

2.5 นำแบบทดสอบมาปรับปรุงแก้ไขในประเด็นที่ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะ แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบอีกครั้ง เพื่อความสมบูรณ์ของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.6 นำแบบทดสอบไปทดลองใช้ (try out) กับ นักศึกษา กศน. ตำบลบ้านชี ซึ่ง ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

2.7 นำคะแนนที่ได้จากการทดสอบมาหาค่าความยากง่าย (p) และหาอำนาจ จำแนก (r) โดยนำผลการทดลองมาตรวจให้คะแนน แล้วเรียงลำดับกระดาษคำตอบจากคะแนน มากไปยังคะแนนน้อย เพื่อแบ่งเป็น กลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ จากนั้นคัดเลือกข้อสอบที่มีค่าระดับ ความยากง่ายตั้งแต่ 0.20 ถึง 0.80 และมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ได้ ค่า r 0.33-0.63 ของ คูเตอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson : KR-20) (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2547, หน้า 247) ได้ค่า p 0.23-0.53 ได้ความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.896

2.8 จัดทำแบบทดสอบฉบับสมบูรณ์ โดยนำแบบทดสอบที่หาค่าความเชื่อมั่นแล้ว มาจัดทำเป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปทดสอบก่อนและหลังการศึกษาหลักสูตรฝึกอบรม

3. แบบวัดการปฏิบัติจิตสาธารณะ

1. ศึกษาเกณฑ์การสร้างแบบวัดการปฏิบัติจิตสาธารณะจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. สร้างแบบวัดการปฏิบัติจิตสาธารณะความหมายให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผู้วิจัยได้กำหนดรูปแบบของแบบวัดการปฏิบัติจิตสาธารณะเป็นแบบประมาณค่าของลิเคิร์ต 5 อันดับ (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2551, หน้า 224-226) โดยกำหนดตามเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

5 หมายถึง การปฏิบัติจิตสาธารณะมากที่สุด

4 หมายถึง การปฏิบัติจิตสาธารณะมาก

3 หมายถึง การปฏิบัติจิตสาธารณะปานกลาง

2 หมายถึง การปฏิบัติจิตสาธารณะน้อย

1 หมายถึง การปฏิบัติจิตสาธารณะน้อยที่สุด

เกณฑ์การแปลความหมายข้อมูลเป็นค่าเฉลี่ย ดังนี้

4.50-5.00 หมายถึง การปฏิบัติจิตสาธารณะมากที่สุด

3.50-4.49 หมายถึง การปฏิบัติจิตสาธารณะมาก

2.50-3.49 หมายถึง การปฏิบัติจิตสาธารณะปานกลาง

1.50-2.49 หมายถึง การปฏิบัติจิตสาธารณะน้อย

1.00-1.49 หมายถึง การปฏิบัติจิตสาธารณะน้อยที่สุด

3. นำแบบวัดการปฏิบัติจิตสาธารณะที่สร้างขึ้น ให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหาและให้ข้อเสนอแนะ เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข

4. นำแบบวัดการปฏิบัติจิตสาธารณะให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน ตรวจสอบเพื่อหาคุณภาพของแบบวัดการปฏิบัติจิตสาธารณะ โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้องเพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้องและให้ข้อเสนอแนะ ถ้าข้อใดมีค่าความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป แสดงว่าข้อนั้นมีความสอดคล้องต่ำกว่า 0.50 ต้องนำมาปรับปรุงแก้ไขโดยพิจารณาจากข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญในประเด็นนั้น แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบอีกครั้ง ซึ่งได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00

5. นำแบบวัดการปฏิบัติจิตสาธารณะที่ปรับปรุงแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบแล้วนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4. แบบสอบถามความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรม

1. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาประมวลเพื่อกำหนดโครงสร้างและขอบเขตเนื้อหาของเครื่องมือ

2. ดำเนินการสร้างแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) ของลิเคิร์ต (Likert) 5 ระดับ มีเกณฑ์การให้คะแนนในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

- 5 หมายถึง มีความพึงพอใจมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความพึงพอใจมาก
- 3 หมายถึง มีความพึงพอใจปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อย
- 1 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของข้อมูลเป็นค่าเฉลี่ยแต่ละข้อ ดังนี้

- 4.51-5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจมากที่สุด
- 3.51-4.50 หมายถึง มีความพึงพอใจมาก
- 2.51-3.50 หมายถึง มีความพึงพอใจปานกลาง
- 1.51-2.50 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อย
- 1.00-1.50 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

3. นำแบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาความถูกต้องเหมาะสมในเบื้องต้น แล้วให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องด้วยการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของข้อคำถามกับความเหมาะสมของประเด็นคำถาม ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00

4. นำแบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมไปปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ แล้วไปทดลองใช้ (try out) กับนักศึกษาชั้นมัธยมศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ตำบลบ้านชี ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นนักเรียนกลุ่มเดียวกับที่ทดลองใช้หลักสูตร แล้วนำผลการประเมินไปหาค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.942

5. นำแบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมไปปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญแล้วนำไปใช้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แบบแผนการวิจัยที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยเป็นการวิจัยเชิงทดลอง โดยใช้แบบแผนการทดลองกลุ่มเดียวสอบวัดก่อนเรียนและหลังเรียน (one group pre-test post-test design) โดยมีรูปแบบการวิจัย ดังนี้ (ล้วน สายยศ, และอังคณา สายยศ, 2543, หน้า 248-249)

กลุ่ม	Pre-test	Treatment	Post-test
ทดลอง	T ₁	X	T ₂

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการทดลอง

T ₁	แทน	การทดสอบก่อนการทดลอง
X	แทน	การทดลองสอน
T ₂	แทน	การทดสอบหลังการทดลอง

2. การดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองดังนี้

2.1 แจกและทำความเข้าใจกับนักศึกษา กศน. ตำบลโพหนอง ถึงวิธีการจัดการเรียนรู้ บทบาทของผู้เรียน จุดประสงค์ของการเรียนรู้ ตลอดจนวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในครั้งนี้

2.2 ให้นักศึกษาทำการทดสอบก่อนเรียน (pre-test) โดยใช้แบบวัดความรู้ความเข้าใจในกิจกรรมจิตสาธารณะ แล้วทำการเก็บข้อมูลที่ได้จากการทำแบบทดสอบไว้เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

2.3 หลังจากเสร็จสิ้นการสอนตามที่กำหนดไว้แล้วให้นักศึกษาทำการทดสอบหลังเรียน (post-test) โดยใช้แบบวัดความรู้ความเข้าใจในกิจกรรมจิตสาธารณะฉบับเดียวกันแล้วทำการเก็บข้อมูลที่ได้จากการทำแบบทดสอบไว้เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

2.4 หลังจากเสร็จสิ้นการทดสอบหลังเรียน (post-test) ให้นักศึกษาทำการตอบแบบวัดพฤติกรรมจิตสาธารณะ ซึ่งใช้แบบวัดพฤติกรรมจิตสาธารณะ

2.5 รวบรวมผลคะแนนจากแบบวัดความรู้ความเข้าใจในกิจกรรมจิตสาธารณะของนักศึกษา แล้วนำมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน

2.6 รวบรวมผลคะแนนจากแบบวัดพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักศึกษา แล้วนำมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล จำแนกเป็น 4 ประเภท ดังมีรายละเอียด ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี วิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) แล้วนำเสนอแบบพรรณนาความ
2. แบบวัดความรู้ความเข้าใจคุณลักษณะของจิตสาธารณะโดยใช้การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการทดสอบที (t-test) แบบ dependent
3. แบบวัดการปฏิบัติจิตสาธารณะ โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลจากค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
4. แบบสอบถามความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมจิตสาธารณะโดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลจากค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยนำค่าที่ได้จากแบบวัดความคิดเห็นมาเทียบกับค่าเฉลี่ยแล้วแปลความหมาย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการหาประสิทธิภาพเครื่องมือ

1.1 การทดสอบหาความเที่ยงตรง (validity) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้สูตรดัชนีค่าความสอดคล้อง IOC (สมนึก ภัททิยธนี, 2544, หน้า 167)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์กับเนื้อหาหรือระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์
	$\sum R$	แทน	ผลรวมระหว่างคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

- 1.2 การหาค่าอำนาจจำแนก (discrimination) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543, หน้า

130)

$$r = \frac{R_u - R_e}{\frac{n}{2}}$$

เมื่อ	r	แทน	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ
	R_u	แทน	จำนวนที่ตอบถูกข้อนั้นในกลุ่มเก่ง
	R_e	แทน	จำนวนที่ตอบถูกในข้อนั้นในกลุ่มอ่อน
	n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

1.3 หาค่าระดับความยาก (difficulty) โดยใช้สูตร (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543, หน้า 129)

$$P = \frac{R}{N}$$

เมื่อ	P	แทน	ค่าความยากของคำถามแต่ละข้อ
	R	แทน	จำนวนผู้ตอบถูกในแต่ละข้อ
	N	แทน	จำนวนผู้เข้าสอบทั้งหมด

1.4 หาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบทดสอบ โดยใช้สูตร KR 20 ของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson) (พิชิต ฤทธิ์จัญญ, 2547, หน้า 247)

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum pq}{S^2} \right]$$

เมื่อ	r_{tt}	แทน	สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
	N	แทน	จำนวนข้อคำถาม
	S^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับ
	p	แทน	สัดส่วนของคนที่ทำถูกแต่ละข้อ
	q	แทน	สัดส่วนของคนทำผิดแต่ละข้อ ($q = 1-p$)

1.5 ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดเจตคติ โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach's alpha coefficient) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540, หน้า 132)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right\}$$

เมื่อ	α	แทน	สัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
	n	แทน	จำนวนข้อคำถาม
	S_i^2	แทน	ความแปรปรวนแต่ละข้อ
	S_t^2	แทน	ความแปรปรวนทั้งฉบับ

2. สถิติพื้นฐาน

2.1 ร้อยละ (percentage) โดยใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด, 2543, หน้า 101)

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ	P	แทน	ร้อยละ
	f	แทน	ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ
	N	แทน	จำนวนความถี่ทั้งหมด

2.2 ค่าเฉลี่ย (mean) โดยใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด, 2543, หน้า 101)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม
	N	แทน	จำนวนคนในกลุ่ม

2.3 หาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (วิไล ทองแผ่, 2545, หน้า

184)

$$S.D. = \sqrt{\frac{n \sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ	$S.D.$	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	n	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มทดลอง
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ผู้วิจัยได้นำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ผลการทดสอบที
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล จำแนกเป็น 4 ประเภท ดังมีรายละเอียด ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี วิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) แล้วนำเสนอแบบพรรณนาความ
2. แบบวัดความรู้ความเข้าใจคุณลักษณะของจิตสาธารณะโดยใช้การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการทดสอบที (t-test) แบบ dependent
3. แบบวัดการปฏิบัติจิตสาธารณะ โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลจากค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
4. แบบสอบถามความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมจิตสาธารณะโดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลจากค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยนำค่าที่ได้จากแบบวัดความคิดเห็นมาเทียบกับค่าเฉลี่ยแล้วแปลความหมาย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดลพบุรี

ตอนที่ 2 ผลการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี

2.1 แบบวัดความรู้ความเข้าใจคุณลักษณะของจิตสาธารณะของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี

2.2 แบบวัดการปฏิบัติจิตสาธารณะของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี

2.3 แบบวัดความพึงพอใจต่อหลักสูตรจิตสาธารณะของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดลพบุรี

จากข้อมูลผลการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องผู้วิจัยได้จัดทำหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดลพบุรี ประกอบด้วยบทนำเป้าหมายหลักการวัตถุประสงค์ของหลักสูตรขอบเขตโครงสร้างหลักสูตรกิจกรรมในหลักสูตรกระบวนการดำเนินการฝึกอบรมสื่อประกอบการฝึกอบรมการวัดและประเมินผล ดังนี้

หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี

บทนำ

ในปัจจุบันสังคมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วเนื่องจากภาวะเศรษฐกิจที่รัดตัวความเจริญทางด้านเทคโนโลยีต่างๆ ได้ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของคนไทยทำให้ค่านิยมของคนในสังคมเปลี่ยนแปลงไปจากที่เคยเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่มีน้ำใจการแบ่งปันช่วยเหลือเกื้อกูลกันกลายมาเป็นสังคมที่แข่งขันในด้านเศรษฐกิจเพื่อหวังสร้างความร่ำรวยให้กับตนเองแสวงหาประโยชน์ส่วนตนละเลยประโยชน์ส่วนรวมเป็นสังคมบริโภคนิยมจิตใจตกต่ำ ขาดจิตสาธารณะนับเป็นวาระแห่งชาติที่เราทุกคนต้องช่วยกันสร้างสังคมแห่งการแบ่งปันให้กลับคืนมา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ในหมวดที่ 1 มาตรา 6 ว่าด้วยการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกายจิตใจสติปัญญาความรู้และคุณธรรมมีจริยธรรมและวัฒนธรรมใน

การดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขซึ่งเป็นเป้าหมายสำคัญในการสร้างทรัพยากรมนุษย์

ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นครูประจำศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านหมี่ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านหมี่ในด้านจิตสาธารณะจึงมีความประสงค์ที่จะพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านหมี่เพื่อเป็นแนวทางหนึ่งในการพัฒนานักศึกษาอย่างเป็นรูปธรรมนำไปพัฒนานตนเองพัฒนาชุมชนและพัฒนาสังคมต่อไป

เป้าหมาย

เป้าหมายสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ในครั้งนี้ คือนักศึกษามีจิตสาธารณะครอบคลุมใน 5 ด้าน ได้แก่ 1) ความรักเอื้ออาทร 2) ความรับผิดชอบ 3) การร่วมแรงร่วมใจในการกระทำ 4) รูปแบบการดำเนินชีวิตกลุ่มกิจกรรม และ 5) ความกตัญญูทดแทน

หลักการ

1. เป็นหลักสูตรฝึกอบรมที่มุ่งเน้นให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รับการพัฒนาจิตสาธารณะใน 5 ด้าน ได้แก่ 1) ความรักเอื้ออาทร 2) ความรับผิดชอบ 3) การร่วมแรงร่วมใจในการกระทำ 4) รูปแบบการดำเนินชีวิตกลุ่มกิจกรรม และ 5) ความกตัญญูทดแทน
2. เป็นหลักสูตรฝึกอบรมที่เน้นการมีส่วนร่วมโดยผู้เข้ารับการอบรมได้ฝึกปฏิบัติจริง
3. เป็นหลักสูตรฝึกอบรมที่ใช้กระบวนการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อพัฒนาจิตสาธารณะให้แก่นักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านหมี่จังหวัดลพบุรี ใน 5 ด้าน ได้แก่ 1) ความรักเอื้ออาทร 2) ความรับผิดชอบ 3) การร่วมแรงร่วมใจในการกระทำ 4) รูปแบบการดำเนินชีวิตกลุ่มกิจกรรม และ 5) ความกตัญญูทดแทน
2. เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจในกิจกรรมจิตสาธารณะ
3. เพื่อให้ นักศึกษาเกิดความตระหนักต่อการมีจิตสาธารณะ

ผู้เข้ารับการอบรม

ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้แก่นักศึกษา กศน. ตำบลโพหนอง ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 30 คน

ระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม

การฝึกอบรมใช้เวลา 2 วัน วันละ 6 ชั่วโมง

กิจกรรมการฝึกอบรม

1. เชิญวิทยากร
2. การบรรยาย
3. การระดมสมอง
4. การอภิปราย/ซักถาม
5. การปฏิบัติจริง

การดำเนินการกิจกรรมในหลักสูตร

กิจกรรมตามโครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี สรุปได้ 5 ประเภท ดังนี้

1. การสัมผัสต้นแบบเป็นกิจกรรมที่ให้นักศึกษาเรียนรู้จากสื่อพัฒนาจิตสาธารณะในรูปแบบต่างๆ เช่นวีดิทัศน์ภาพยนตร์หนังสือโฆษณา รวมถึงตัวบุคคลที่เป็นต้นแบบด้านจิตสาธารณะเช่นกลุ่มอาสาสมัคร หรือจิตอาสาในท้องถิ่น เป็นต้น
2. การสัมผัสความเป็นจริงเป็นกิจกรรมที่ให้นักศึกษาได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง เช่นการสัมภาษณ์บุคคลที่เป็นนักศึกษาคิดว่าเป็นผู้มีจิตสาธารณะการลงพื้นที่จริงเพื่อสำรวจปัญหาอันเนื่องมาจากการขาดจิตสาธารณะทั้งภายในสถานศึกษา และท้องถิ่นชุมชนใกล้เคียง
3. การลงมือปฏิบัติเป็นกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติโดยให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ด้วยตนเองเช่นการเล่นเกมการปฏิบัติไปงานการสำรวจปัญหาการประชุมระดมความคิดการทำกิจกรรมพัฒนาจิตสาธารณะเป็นต้น
4. การถอดบทเรียนเป็นกิจกรรมที่เกิดขึ้นภายหลังจากที่นักศึกษาลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ เสร็จสิ้นแล้วเพื่อเป็นการสรุปสิ่งที่นักศึกษาเกิดการเรียนรู้และร่วมกันแบ่งปันสิ่งที่ได้เรียนรู้กับสมาชิกในกลุ่ม
5. การถ่ายทอดประสบการณ์เป็นกิจกรรมที่ให้นักศึกษาได้ถ่ายทอดประสบการณ์เรียนรู้สู่สาธารณะในรูปของการจัดนิทรรศการการจัดเวทีเสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้การสร้างเครือข่ายพัฒนาการมีจิตสาธารณะในลักษณะต่างๆ เป็นต้น

กระบวนการดำเนินการฝึกอบรม

1. ขั้นการรับรู้ (perceiving or receiving) โดยใช้หลักการสังเกตตัวแบบและประสบการณ์เชิงประจักษ์ผ่านกระบวนการตั้งใจ (attentional process) และกระบวนการเก็บจำ (retention process) เพื่อจูงใจให้ผู้เรียนเกิดความสนใจใคร่ครวญและตระหนักถึงการทำประโยชน์ต่อส่วนรวม

2. ขั้นการตอบสนอง (responding) เป็นการสะท้อนผลการรับรู้จากขั้นตอนที่ 1 ที่ได้จากการสังเกตตัวแบบประสบการณ์เชิงประจักษ์อย่างไต่ตรองผ่านกระบวนการกระทำ (production process) ต่างๆ เช่น การจัดบันทึกการอภิปรายซักถามการวิพากษ์วิจารณ์การระดมสมองการสนทนากลุ่ม

3. ขั้นการเห็นคุณค่า (valuing) โดยใช้กระบวนการจูงใจผ่านบุคคลตัวอย่างชุมชนสื่อวิถีทัศน์ประสบการณ์ตรงของนักศึกษาเพื่อสรุปและสร้างแนวคิดจิตสาธารณะให้ปรากฏเป็นรูปธรรมจากการวิเคราะห์สภาพปัญหาการขาดจิตสาธารณะในสถานศึกษา และชุมชนท้องถิ่นใกล้เคียงเพื่อคัดเลือกปัญหาสำหรับนำมาจัดเป็นกิจกรรมพัฒนาจิตสาธารณะ

4. ขั้นการจัดระบบ (organizing) โดยการปฏิบัติกิจกรรมที่นักศึกษาได้เลือกและนำเสนอไว้ในขั้นตอนที่ 3 มากำหนดวัตถุประสงค์กิจกรรมและการวางแผนดำเนินกิจกรรมตามแผน

สื่อและวัสดุอุปกรณ์

1. คอมพิวเตอร์/โปรเจกเตอร์
2. คลิปหนังสือ สื่อโฆษณา
3. power point
4. ใบความรู้
5. เครื่องนันทนาการ

การวัดและการประเมินผล

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะ ใช้การประเมินผลตามแบบทดสอบ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของแต่ละหน่วยการเรียนรู้โดยวัดและประเมินผลการเรียนรู้ 2 ระยะ ดังนี้ ก่อนจัดกิจกรรมและภายหลังจากเสร็จสิ้นกิจกรรม

โครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรม

โครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะสำหรับนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและตามอัธยาศัยอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ประกอบด้วย 4 หน่วยการเรียนรู้ใช้เวลาในการจัดกิจกรรมตลอดหลักสูตรรวม 12 ชั่วโมง โดยกำหนดกระบวนการดำเนินการฝึกอบรม และวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ ดังนี้

ตาราง 5 โครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรม

หน่วยการเรียนรู้	องค์ประกอบด้านจิตสาธารณะ	กิจกรรมและกระบวนการดำเนินการฝึกอบรม	การวัดผลและประเมินผล
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1	-ความรัก เอื้ออาทร -ความกตัญญูกตเวที	ขั้นที่ 1 ขั้นการรับรู้ (3 ชั่วโมง) กิจกรรมสัมพันธ์แบบ - ทำแบบทดสอบก่อนการอบรม - ฟังบรรยายประกอบสื่อ - เรียนรู้จากสื่อพัฒนาจิตสาธารณะในรูปแบบต่างๆ เช่น วีดิทัศน์ ภาพยนตร์หนังสือ โฆษณา เป็นต้น - นำเสนอกลุ่มสะท้อนสิ่งที่ได้เรียนรู้	- ตรวจแบบทดสอบ
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2	-การร่วมแรงร่วมใจในการกระทำ	ขั้นที่ 2 ขั้นการเห็นคุณค่า (3 ชั่วโมง) กิจกรรมสัมพันธ์แบบ - ฟังบรรยายประกอบสื่ออภิปรายกลุ่ม ระดมสมอง - นำเสนอแลกเปลี่ยนเรียนรู้เป็นกลุ่มปฏิบัติกิจกรรมตามใบงานกิจกรรม สัมผัสความเป็นจริง - สำรวจปัญหาที่เกิดขึ้นอันเนื่องมาจากการขาดจิตสาธารณะในสถานศึกษา และชุมชนท้องถิ่น - ปฏิบัติกิจกรรมตามใบงาน - นำเสนอหัวข้อกิจกรรมที่สนใจ	-
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3	-ความรับผิดชอบ	ขั้นที่ 4 ขั้นการจัดระบบ (4 ชั่วโมง) กิจกรรมสัมผัสความเป็นจริง - วางแผนการทำโครงการกิจกรรมพัฒนาจิตสาธารณะ ในสถานศึกษา และชุมชนท้องถิ่น (1 ชั่วโมง) - ดำเนินการตามแผน (3 ชั่วโมง) - ปฏิบัติกิจกรรมในพื้นที่ ตามหัวข้อ กิจกรรมที่ได้นำเสนอ - ร่วมกันทำกิจกรรมสาธารณะในพื้นที่ - ประเมินผลการทำงานกิจกรรม	-

ตาราง 5 (ต่อ)

หน่วยการ เรียนรู้	องค์ประกอบด้าน จิตสาธารณะ	กิจกรรมและกระบวนการดำเนิน การฝึกอบรม	การวัดผลและ ประเมินผล
หน่วยการ เรียนรู้ที่ 4	- รูปแบบการ ดำเนินชีวิตกลุ่ม กิจกรรม	ขั้นที่ 4 ขั้นการจัดระบบ (ต่อ) (2 ชั่วโมง) การถอดบทเรียน กิจกรรมถ่ายทอดประสบการณ์ - สรุปผลสิ่งที่นักศึกษาได้เรียนรู้ที่ได้ จากการทำกิจกรรมจิตสาธารณะ - ทำแบบทดสอบหลักการอบรม	- ตรวจ แบบทดสอบ
เวลารวมตลอดหลักสูตร 12 ชั่วโมง			

**ตอนที่ 2 ผลการประเมินหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษา
ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี**

ผลการประเมินหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี จำนวน 30 คน สรุปผลการประเมิน ดังต่อไปนี้

ผู้วิจัยได้ประเมินผลหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษาของนักศึกษาโดยการทดสอบก่อนและหลังการใช้หลักสูตรเป็นแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจในกิจกรรมจิตสาธารณะ ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ จำนวน 2 ฉบับ โดยวัตถุประสงค์และเนื้อหาเดิมแต่เปลี่ยนแปลงโดยการสลับข้อและสลับตัวเลือกดังตาราง 6

**1. ผลการประเมินแบบวัดความรู้ความเข้าใจคุณลักษณะของจิตสาธารณะ
ของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านหมี่
จังหวัดลพบุรี**

ตาราง 6 ความรู้ความเข้าใจคุณลักษณะจิตสาธารณะของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ระหว่างก่อนกับหลังการฝึกอบรม

การประเมินผล	n	$\bar{X}$	S.D.	t	p
ก่อนฝึกอบรม	30	14.53	3.26	39.801	.000*
หลังฝึกอบรม	30	24.40	3.15		

*หมายถึง การมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 6 พบว่า ความรู้ความเข้าใจในกิจกรรมจิตสาธารณะของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านหมี่ หลังฝึกอบรมตามหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นสูงกว่าก่อนฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลการประเมินแบบวัดการปฏิบัติจิตสาธารณะของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี

ตาราง 7 การปฏิบัติสาธารณะด้านต่างๆ ของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี

การปฏิบัติจิตสาธารณะ	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1. ด้านความรักเอื้ออาทร	3.94	0.62	มาก
2. ด้านความรับผิดชอบ	3.78	0.59	มาก
3. ด้านการร่วมแรงร่วมใจในการทำงาน	3.77	0.48	มาก
4. ด้านรูปแบบการดำเนินชีวิตกลุ่มกิจกรรม	4.00	0.55	มาก
5. ด้านความกตัญญูทดแทน	3.89	0.44	มาก
ภาพรวม	3.87	0.43	มาก

จากตาราง 7 พบว่าการปฏิบัติจิตสาธารณะของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.87$, S.D.=0.43) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังนี้ ด้านรูปแบบการดำเนินชีวิตกลุ่มกิจกรรม ($\bar{X}=4.00$, S.D.=0.55) ด้านความรักเอื้ออาทร ($\bar{X}=3.94$, S.D.=0.62) ด้านความกตัญญูทดแทน ($\bar{X}=3.89$, S.D.=0.44) ด้านความรับผิดชอบ ($\bar{X}=3.78$, S.D.=0.59) และด้านการร่วมแรงร่วมใจในการทำงาน ($\bar{X}=3.77$, S.D.=0.48)

3. ผลการประเมินแบบสอบถามความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมจิตสาธารณะสำหรับนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี

ผลการประเมินแบบสอบถามความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมจิต
สาธารณะสำหรับนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านหมี่
จังหวัดลพบุรี มีรายละเอียดดังตาราง 8

ตาราง 8 ความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมจิตสาธารณะสำหรับนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี

ข้อคำถาม	ระดับความพึงพอใจ		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1. ด้านภาพรวมหลักสูตร	4.48	0.60	มาก
1.1 ข้าพเจ้าชอบที่จะเรียนรู้ตามหลักสูตรนี้	4.50	0.82	มากที่สุด
1.2 ข้าพเจ้ามีความสนใจและเต็มใจที่จะเรียนรู้ตามหลักสูตรนี้	4.33	0.73	มาก
1.3 ข้าพเจ้ารู้สึกภูมิใจที่ได้มีโอกาสเรียนรู้ตามหลักสูตรนี้	4.53	0.64	มากที่สุด
1.4 ข้าพเจ้าเห็นว่าหลักสูตรนี้มีประโยชน์ต่อตนเอง และชุมชน	4.63	0.67	มากที่สุด
1.5 หลักสูตรนี้เป็นหลักสูตรที่มีความสามารถเสริมสร้างจิต สาธารณะให้แก่นักศึกษาได้เป็นอย่างดี	4.63	0.67	มากที่สุด
2. ด้านเนื้อหาของหลักสูตร	4.30	0.59	มาก
2.1 เนื้อหาหลักสูตรมีความน่าสนใจ	4.30	0.82	มาก
2.2 เนื้อหาของหลักสูตรมีความหลากหลายเหมาะสมกับวัยของ นักศึกษา	4.18	0.71	มาก
2.3 เนื้อหาหลักสูตรสามารถกระตุ้นให้นักศึกษาเกิดจิตสาธารณะได้	4.30	0.79	มาก
2.4 การแบ่งเนื้อหาในแต่ละหน่วยการเรียนรู้มีความชัดเจน	4.25	0.71	มาก
2.5 การจัดลำดับของหน่วยการเรียนรู้มีความต่อเนื่องเชื่อมโยงกัน	4.48	0.72	มาก
3. ด้านกระบวนการเรียนรู้	4.43	0.51	มาก
3.1 กิจกรรมการเรียนรู้มีหลากหลาย	4.55	0.68	มากที่สุด
3.2 กิจกรรมการเรียนรู้มีความชัดเจน น่าสนใจ สามารถปฏิบัติได้ จริง	4.48	0.64	มาก
3.3 กิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้สามารถปฏิบัติได้ จริงเสร็จทันตามเวลาที่กำหนด	4.28	0.68	มาก

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อคำถาม	ระดับความพึงพอใจ		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
3.4 กิจกรรมการเรียนรู้ สามารถกระตุ้นให้นักศึกษาเกิดการรับรู้ การตอบสนอง การเห็นคุณค่า และการจัดระบบทางความคิด ที่เอื้อต่อการปฏิบัติจิตสาธารณะ	4.40	0.74	มาก
3.5 กิจกรรมการเรียนรู้ ได้แก่ การสัมผัสต้นแบบ การสัมผัสความเป็นจริง การลงมือปฏิบัติ และการถ่ายทอดประสบการณ์ สามารถกระตุ้นให้นักศึกษาเกิดจิตสาธารณะได้	4.38	0.77	มาก
3.6 กิจกรรมการเรียนรู้โดยการทำโครงการทำให้นักศึกษาเกิดความรักในสถานศึกษาและชุมชน	4.53	0.60	มากที่สุด
4. ด้านความสามารถของวิทยากร	4.38	0.51	มาก
4.1 การเตรียมความพร้อมในการดำเนินการจัดการเรียนรู้	4.38	0.67	มาก
4.2 ศิลปะในการพูด การฟัง และการซักถาม ตอบ	4.22	0.62	มาก
4.3 การนำเสนอเนื้อหาสาระ ทุกเรื่องให้สามารถเข้าใจได้ง่าย	4.43	0.71	มาก
4.4 การบูรณาการองค์ความรู้ต่าง ๆ ให้สัมพันธ์กับเนื้อหาสาระของหลักสูตร	4.38	0.63	มาก
4.5 เปิดโอกาสให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็นอย่างทั่วถึง	4.50	0.68	มาก
5. ด้านสื่อการเรียนรู้	4.22	0.65	มาก
5.1 สื่อการเรียนรู้มีความน่าสนใจ และเหมาะสมกับวัยของนักศึกษา	4.08	0.69	มาก
5.2 สื่อการเรียนรู้มีความหลากหลาย สอดคล้องกับเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้	4.15	0.83	มาก
5.3 สื่อการเรียนรู้มีความชัดเจน ช่วยให้นักศึกษาเข้าใจเรื่องจิตสาธารณะ และการเสริมสร้างจิตสาธารณะได้ง่าย	4.43	0.75	มาก
6. ด้านการวัดผลและประเมินผล	4.19	0.67	มาก
6.1 ขำพเจ้าพึงพอใจกับวิธีการวัดและประเมินผล	4.10	0.78	มาก
6.2 ขำพเจ้าพึงพอใจในการนำเสนอผลงาน	4.10	0.81	มาก

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อคำถาม	ระดับความพึงพอใจ		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
6.3 เครื่องมือวัดและประเมินผลมีความชัดเจนเที่ยงตรงและเหมาะสม	4.30	0.76	มาก
6.4 วิธีการวัดและประเมินผลตามหลักสูตร มีความหลากหลาย สอดคล้องกับสิ่งที่ต้องการวัด	4.28	0.82	มาก
รวม	4.35	0.49	มาก

จากตาราง 8 พบว่า ความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.35$, S.D.=0.49) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ ด้านภาพรวมต่อหลักสูตร ด้านเนื้อหาหลักสูตร ด้านกระบวนการดำเนินการฝึกอบรม ด้านความสามารถของวิทยากรดำเนินการ ด้านสื่อประกอบการอบรม และด้านการวัดและการประเมินผล อยู่ในระดับมากเช่นกัน

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. วิธีดำเนินการวิจัย
3. สรุปผลการวิจัย
4. อภิปรายผลการวิจัย
5. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี
2. เพื่อศึกษาผลการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี
 - 2.1 เพื่อเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจคุณลักษณะของจิตสาธารณะของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี
 - 2.2 เพื่อศึกษาการปฏิบัติจิตสาธารณะของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี
 - 2.3 เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อหลักสูตรจิตสาธารณะของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 1.1 ประชากร ได้แก่ นักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี
 - 1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษา กศน. ตำบลโพหนองอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 30 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่ม 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 สุ่มตำบล (cluster sampling) โดยวิธีการจับสลากเพื่อเลือกตำบลจำนวน 1 ตำบล จาก 22 ตำบล ได้ตำบลโพหนอง ขั้นตอนที่ 2 สุ่มนักศึกษา 30 คน จาก 45 คน ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย

2. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะ

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ 1) ความรู้ความเข้าใจคุณลักษณะของจิตสาธารณะ 2) การปฏิบัติจิตสาธารณะ และ 3) ความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมจิตสาธารณะ

3. เนื้อหา

หลักสูตรฝึกอบรมพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรีเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะซึ่งเป็นพฤติกรรมที่มุ่งก่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม ผู้มีจิตสาธารณะจะต้องเป็นผู้มีความรู้ในการที่จะพัฒนาสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม ซึ่งประกอบด้วย 1) ความรักเอื้ออาทร 2) ความรับผิดชอบ 3) การร่วมแรงร่วมใจในการกระทำ 4) รูปแบบการดำเนินชีวิตกลุ่มกิจกรรม และ 5) ความกตัญญูทดแทน

4. ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมตามหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นใน ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบ้านหมี่ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 ใช้ระยะเวลาวันละ 6 ชั่วโมง จำนวน 2 วัน รวม 12 ชั่วโมง

5. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในการเก็บข้อมูล

1. ความรู้ความเข้าใจคุณลักษณะจิตสาธารณะ
2. การปฏิบัติพฤติกรรมจิตสาธารณะ
3. ความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมจิตสาธารณะ

6. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. แจกและทำความเข้าใจกับนักศึกษา กศน. ตำบลโพหนอง ถึงวิธีการจัดการเรียนรู้ บทบาทของผู้เรียน จุดประสงค์ของการเรียนรู้ ตลอดจนวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในครั้งนี้

2. ให้นักศึกษาทำการทดสอบก่อนเรียน (pre-test) โดยใช้แบบวัดความรู้ความเข้าใจคุณลักษณะจิตสาธารณะ แล้วทำการเก็บข้อมูลที่ได้จากการทำแบบทดสอบไว้เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

3. หลังจากเสร็จสิ้นการสอนตามที่กำหนดไว้แล้วให้นักศึกษาทำการทดสอบหลังเรียน (post-test) โดยใช้แบบวัดความรู้ความเข้าใจในกิจกรรมจิตสาธารณะฉบับเดียวกันแล้วทำการเก็บข้อมูลที่ได้จากการทำแบบทดสอบไว้เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4. หลังจากเสร็จสิ้นการทดสอบหลังเรียน (post-test) ให้นักศึกษาทำการตอบแบบวัดพฤติกรรมจิตสาธารณะ ซึ่งใช้แบบวัดพฤติกรรมจิตสาธารณะ

5. รวบรวมผลคะแนนจากแบบวัดความรู้ความเข้าใจในกิจกรรมจิตสาธารณะ

ของนักศึกษา แล้วนำมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน

6. รวบรวมผลคะแนนจากแบบวัดพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักศึกษา แล้วนำมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน

7. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี วิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) แล้วนำเสนอแบบพรรณนาความ

2. แบบวัดความรู้ความเข้าใจคุณลักษณะของจิตสาธารณะโดยใช้การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการทดสอบที (t-test) แบบ dependent

3. แบบวัดการปฏิบัติจิตสาธารณะ โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลจากค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

4. แบบสอบถามความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมจิตสาธารณะโดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลจากค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยนำค่าที่ได้จากแบบวัดความคิดเห็นมาเทียบกับค่าเฉลี่ยแล้วแปลความหมาย

สรุปผลการวิจัย

ในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่องการพัฒนาจิตสาธารณะสำหรับนักศึกษาศูนย์การศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ประกอบด้วย ความนำ หลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง ขอบข่ายเนื้อหา เวลาเรียน กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และแผนการจัดฝึกอบรมตามผลการประเมินหลักสูตรพบว่า หลักสูตรมีคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด

2. ผลการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี

2.1 ความรู้ความเข้าใจคุณลักษณะจิตสาธารณะของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี หลังฝึกอบรมตามหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นสูงกว่าก่อนฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 การปฏิบัติจิตสาธารณะของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบ้านหมี่จังหวัดลพบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2.3 ความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมจิตสาธารณะของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบ้านหมี่จังหวัดลพบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

อภิปรายผลการวิจัย

ในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่องการพัฒนาจิตสาธารณะสำหรับนักศึกษา สถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอ บ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ผู้วิจัยอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ตามผลการประเมินหลักสูตรพบว่า หลักสูตรมีคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด ประกอบด้วย ความนำ หลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง ขอบข่ายเนื้อหา เวลาเรียน กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และแผนการจัดฝึกอบรม และมีความสอดคล้องกันทั้งองค์ประกอบภายในและแผนการจัดการจัดกิจกรรมเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดทั้งนี้อาจเนื่องมาจากรูปแบบการสอนครั้งนี้มีองค์ประกอบทั้งหลักการและจุดมุ่งหมายที่เหมาะสมโดยมีหลักการที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความรู้ความเข้าใจจิตสาธารณะรู้จักแสวงหาความรู้และวางแผนการทำงานร่วมกัน แก้ไขปัญหาที่เป็นสาธารณะสมบัติด้วยกันเกิดความสัมพันธ์กันมีความสามัคคีผูกพันเห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตนช่วยกันแก้ปัญหาเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสามารถสรุปได้ด้วยตนเองผู้เรียนมีบทบาทและมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ให้มากที่สุดให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันและได้เรียนรู้จากกันและกันส่งผลให้มีจิตสาธารณะสูงขึ้นโดยมีกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบที่มีขั้นตอนกระบวนการทำให้เกิดผลต่อผู้เรียนที่ได้รับจากการเรียนการสอนตามรูปแบบได้แก่ผู้เรียนจะเกิดการพัฒนาจิตสาธารณะและสามารถทำงานเป็นทีมร่วมกับเพื่อนสอดคล้องกับงานวิจัยของวัลลยา ธรรมอภิบาล (2556) ได้พัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างจิตสาธารณะสำหรับนิสิตระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา และศึกษาประสิทธิผลของหลักสูตรผลการประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องของหลักสูตรฉบับร่างโดยผู้เชี่ยวชาญพบว่าทุกองค์ประกอบของหลักสูตรมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับการเสริมสร้างจิตสาธารณะให้แก่นักศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิราภรณ์ เกตุแก้ว (2559, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะสำหรับนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช พบว่า ผลการพัฒนาหลักสูตรได้หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราชที่มี 6 องค์ประกอบคือหลักการและเหตุผลวัตถุประสงค์ของหลักสูตรโครงสร้างของหลักสูตรกิจกรรมในหลักสูตรสื่อประกอบการฝึกอบรมและการวัดและการประเมินผลซึ่งทุกองค์ประกอบมีความสอดคล้องกันสอดคล้องกับวัฒนา ไตต่อผล (2558, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง หลักสูตรเสริมสร้างจิตสาธารณะตามแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคมร่วมกับการเรียนรู้ด้วยการรับใช้สังคม สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น หลักสูตรเสริมสร้างจิตสาธารณะตามแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคมร่วมกับการเรียนรู้

ด้วยการรับใช้สังคม สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ผลการประเมินความเหมาะสม พบว่า หลักสูตรมีความเหมาะสม สามารถนำไปใช้ได้จริง

2. ผลการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี

2.1 ความรู้ความเข้าใจคุณลักษณะของสาธารณะของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี หลังฝึกอบรมตามหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นสูงกว่าก่อนฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งแสดงว่าหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมีแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงมีการทำงานร่วมกัน โดยคะแนนเฉลี่ยหลังการใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนการใช้หลักสูตรซึ่งระหว่างการใช้หลักสูตรนักเรียนมีพฤติกรรมการฝึกอบรมอย่างสนใจตั้งใจและกระตือรือร้นใฝ่รู้ทั้งนี้อาจเนื่องจากการออกแบบกิจกรรมน่าสนใจนักเรียนไม่รู้สึกเบื่อมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมร่วมกันซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของดุษฎา ปนคำ (2555, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การวิจัยและพัฒนาหลักสูตรการเสริมสร้างจิตสาธารณะตามทฤษฎีการศึกษาเพื่อสังคมที่ดีกว่าสำหรับนักเรียนประถมศึกษา พบว่า จากการทดลองใช้หลักสูตรตามทฤษฎีการศึกษาเพื่อสังคมที่ดีกว่า เพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนประถมศึกษา พบว่า หลังการทดลองใช้หลักสูตรนักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจิตสาธารณะสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของสมพล เข้มท่าเน็ด (2556, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมผู้นำเยาวชนเพชรบุรีเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะพบว่า ผู้นำเยาวชนเพชรบุรีที่เข้ารับการฝึกอบรม ก่อนการฝึกอบรมและหลังการฝึกอบรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยหลังการฝึกอบรมมีความรู้มากกว่าก่อนการฝึกอบรม สอดคล้องกับกรรณา วิทยารัตน์ (2559, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะการเป็นผู้นำที่มีจิตอาสา สำหรับนักเรียน นักศึกษาระดับอาชีวศึกษา ของวิทยาลัยเอกชนในจังหวัดมุกดาหารพบว่า ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคุณลักษณะการเป็นผู้นำที่มีจิตอาสา สำหรับนักเรียนนักศึกษาระดับอาชีวศึกษาของวิทยาลัยเอกชนในจังหวัดมุกดาหารหลังฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับวิเชียร อินทรสมพันธ์ (2560, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาด้วยรูปแบบการสอนตามแนวคิดจิตวิทยาร่วมสมัยพบว่าการพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษาหลังการจัดกิจกรรมสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 การปฏิบัติจิตสาธารณะของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบ้านหมี่จังหวัดลพบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังนี้ ด้านรูปแบบการดำเนินชีวิตกลุ่มกิจกรรมด้านความรักเอื้ออาทรด้านความกตัญญูกตเวทิต์ด้านความรับผิดชอบ

และด้านการร่วมแรงร่วมใจในการทำงานทั้งนี้อาจเนื่องจากเป็นเพราะว่าผู้วิจัยได้จัดทำหลักสูตรที่สอดคล้องและตรงกับความต้องการมีกิจกรรมที่หลากหลายนักเรียนได้ทำกิจกรรมเกิดการเรียนรู้ทั้งทางด้านทฤษฎีและปฏิบัติมีประสบการณ์การทำงานกลุ่มร่วมกับผู้อื่นสร้างนิสัยการแสวงหาความรู้ฝึกสังเกตและเข้าใจผู้อื่นปลูกฝังทัศนคติที่ดี สอดคล้องกับงานวิจัยของวัชรไชยสาร (2555, หน้า 14) กล่าวว่าพฤติกรรมจิตสาธารณะหมายถึงจิตสำนึกเพื่อส่วนรวมเป็นการแสดงออกเพื่อสังคมส่วนรวมการทำประโยชน์เพื่อสังคมการคิดสร้างสรรค์เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม และชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2552, หน้า 17) กล่าวว่าพฤติกรรมจิตสาธารณะหมายถึงการกระทำด้วยจิตวิญญาณที่มีความห่วงใยความเอื้ออาทรต่อคนอื่นและสังคมโดยรวมการมีจิตที่คิดสร้างสรรค์เป็นกุศลและมุ่งทำกรรมดีที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมคิดในทางที่ดีไม่ทำลายเบียดเบียนบุคคลสังคมวัฒนธรรมประเทศชาติและสิ่งแวดล้อมและยังสอดคล้องกันงานวิจัยของกรรณา วิทยารัตน์ (2559, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะการเป็นผู้นำที่มีจิตอาสา สำหรับนักเรียน นักศึกษาระดับอาชีวศึกษา ของวิทยาลัยเอกชนในจังหวัดมุกดาหารพบว่า การปฏิบัติงานจิตสาธารณะของนักเรียนนักศึกษา ระดับอาชีวศึกษาด้านคุณลักษณะการเป็นผู้มีจิตอาสาของวิทยาลัยเอกชนในจังหวัดมุกดาหารระดับดี สอดคล้องกับเขมณัฐ ห่อศรีศุภชัย (2558, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมคุณธรรมและจริยธรรมด้านจิตสาธารณะของนักศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยพบว่า หลักสูตรการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมด้านจิตสาธารณะที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพกล่าวคือสามารถทำให้นักศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยมีจิตสาธารณะโดยรวมในระดับมาก

2.3 ความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมจิตสาธารณะของนักศึกษาศูนย์การศึกษา
นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก
ได้แก่ ด้านภาพรวมต่อหลักสูตร ด้านเนื้อหาหลักสูตร ด้านกระบวนการดำเนินการฝึกอบรม
ด้านความสามารถของวิทยากรดำเนินการ ด้านสื่อประกอบการอบรม และด้านการวัดและการ
ประเมินผลทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แต่ละหน่วยการเรียนรู้ใน
หลักสูตรออกแบบมาเพื่อให้ นักศึกษาได้เรียนรู้ควบคู่กับการปฏิบัติจริงในสิ่งที่แปลกใหม่และมี
ส่วนร่วมในการเรียนรู้มากที่สุดทุกกิจกรรมอย่างทั่วถึงมีกิจกรรมกลุ่มให้นักศึกษาได้ฝึกคิดพูด
ถามแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นได้อย่างอิสระมีการทำกิจกรรมที่ต้องใช้การ
เคลื่อนไหวไม่น่าเบื่อมีการฝึกปฏิบัติจริงมีกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองและการ
สร้างสรรค์ผลงานนอกจากนี้ผู้วิจัยสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่เป็นกันเองด้วยการเสริมแรงใน
ทางบวกเช่นการกล่าวชมเชยตลอดจนอำนวยความสะดวกในการเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อให้
นักศึกษาเกิดความไว้วางใจและรู้สึกเป็นมิตรในการแสดงพฤติกรรมตามความรู้สึกที่แท้จริงอีกทั้งยัง

เป็นการจัดกิจกรรมนอกหลักสูตรที่มีความแตกต่างจากการเรียนรู้ในชั้นเรียนจึงทำให้นักศึกษารู้สึกท้าทายผ่อนคลายน่าสนใจเหมาะสมกับช่วงวัยของนักศึกษาสอดคล้องกับสอดคล้องกับธงชัย สันติวงษ์ (2551, หน้า 39) ได้กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ถ้าบุคคลหนึ่งได้มองเห็นช่องทางหรือโอกาสจะสามารถสนองแรงจูงใจที่ตนมีอยู่แล้ว ก็จะทำให้ความพึงพอใจของลูกคำดีขึ้น หรืออยู่ในระดับสูง และสอดคล้องกับบลูม (Bloom, 1976, pp.72-74) มีความเห็นว่าถ้าสามารถจัดให้ผู้เรียนได้ทำพฤติกรรมตามที่ตนเองต้องการก็น่าจะคาดหวังแน่นอนว่าผู้เรียนทุกคนได้เตรียมใจสำหรับกิจกรรมที่ตนเองเลือกนั้นด้วยความกระตือรือร้นพร้อมด้วยความมั่นใจ เราสามารถเห็นความแตกต่างของความพร้อมด้านจิตใจได้ชัดเจนจากการปฏิบัติของนักเรียนต่องานที่เป็นวิชาบังคับกับวิชาเลือก หรือสิ่งนอกโรงเรียนตามที่ผู้เรียนอยากเรียน เช่น การขับรถยนต์ การเล่นเกม หรือสิ่งที่ผู้เรียนอาสาสมัครและสามารถตัดสินใจได้โดยเสรีในการเรียน การมีความกระตือรือร้นความพึงพอใจและมีความสนใจเมื่อเริ่มเรียน จะทำให้ผู้เรียนเรียนได้เร็วและมีความสำเร็จสูง สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิราภรณ์ เกตุแก้ว (2559, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะสำหรับนักศึกษาคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราชพบว่าผลการศึกษาคความพึงพอใจของนักศึกษา คณะครุศาสตร์ที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะนักศึกษามีความพึงพอใจต่อหลักสูตรในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของวัลลยา ธรรมอภิบาล (2556, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างจิตสาธารณะสำหรับนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลาพบว่า ผลการปฏิบัติโครงการจิตสาธารณะผ่านเกณฑ์การประเมินทุกขั้นตอนรวมทั้งนิสิตมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของวิเชียร อินทรสมพันธ์ (2560, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ด้วยรูปแบบการสอนตามแนวคิดจิตวิทยาร่วมสมัยพบว่าความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมรูปแบบการสอนตามแนวคิดจิตวิทยาร่วมสมัยเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิจิตชัย รักบำรุง (2559, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาชุดฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนิสิตวิทยาลัยการศึกษามหาวิทยาลัยพะเยาพบว่าความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อชุดฝึกอบรมเสริมสร้างจิตสาธารณะพบว่าในภาพรวมมีความพึงพอใจในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

ในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษาศูนย์การศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะการนำหลักสูตรไปใช้

1.1 ผู้บริหารระดับสูงของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกระทรวงศึกษาธิการควรกำหนดแนวนโยบายในการพัฒนาจิต

สาธารณะของนักศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายด้วยการนำหลักสูตรฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้นและมีประสิทธิภาพแล้วไปใช้ในสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยทั่วประเทศ

1.2 ผู้บริหารระดับอำเภอของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยสามารถนำหลักสูตรฝึกอบรมไปใช้ในการพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายในอำเภอต่างๆ ให้มีจิตสาธารณะในแต่ละด้านสูงขึ้น

1.3 ผู้ที่ทำวิจัยหรือผู้ที่มีบทบาทในการพัฒนาจิตสาธารณะของผู้เรียนสามารถนำแนวทางหรือกระบวนการในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครั้งนี้ไปเป็นแนวทางการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมด้านจิตสาธารณะหรืออาจจะเป็นด้านอื่นๆ ต่อไป

1.4 การนำหลักสูตรฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้นแล้วไปใช้ควรจัดกลุ่มเข้ารับการอบรมไม่ควรเกิน 40 คน ควรจัดกลุ่มในการทำกิจกรรมควรจัดกลุ่มผู้เข้าร่วมกิจกรรมแบบคละกัน เช่น คละตามเพศคละตามพื้นฐานความรู้คละตามอาชีพหรือคละตามแผนการเรียนรู้ เป็นต้น

1.5 การนำหลักสูตรฝึกอบรมไปใช้ควรคัดเลือกผู้ให้การอบรมหรือวิทยากรผู้ที่มีความเชี่ยวชาญทางด้านเนื้อหาและเทคนิควิธีการอบรม

1.6 การนำหลักสูตรฝึกอบรมไปใช้ควรให้เวลาหรือขยายเวลาในการฝึกอบรมมากขึ้นโดยเวลาในการอบรมไม่จำเป็นต้องเป็นเวลาที่ต่อเนื่องกันหรือช่วงเวลาเดียวกันอาจแบ่งการฝึกอบรมออกเป็นช่วงๆ จะทำให้เห็นพัฒนาการของพฤติกรรมที่ชัดเจนยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการทำวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยหรือในพื้นที่จังหวัดอื่นๆ มากขึ้น

2.2 ควรมีการทำวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมด้านจิตสาธารณะของนักเรียนหรือนักศึกษาในระดับอื่นอาทิเช่นระดับมัธยมศึกษาตอนต้นระดับประถมศึกษาหรือระดับอุดมศึกษา เป็นต้น

2.3 ควรมีการทำวิจัยที่เจาะลึกมากยิ่งขึ้นอาทิเช่นหลักสูตรผู้ที่วิจัยพัฒนาขึ้นนี้เหมาะสำหรับผู้เข้ารับการอบรมที่มีลักษณะอย่างไรหรือหากต้องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมนี้ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นจะพัฒนาหลักสูตรอย่างไร เป็นต้น

บรรณานุกรม

- กรมการศึกษานอกโรงเรียน. (2546). **ชุดวิชาการ ศึกษานอกโรงเรียน หมวดวิชาพัฒนาสังคมและชุมชน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544**. กรุงเทพฯ : อักษรพิทยา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2552). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. กรุงเทพฯ : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2553). **แนวทางการพัฒนา การวัดและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กรุณา วิทยารัตน์. (2559). **การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะ การเป็นผู้นำที่มีจิตอาสา สำหรับนักเรียน นักศึกษาระดับอาชีวศึกษา ของวิทยาลัยเอกชนในจังหวัดมุกดาหาร**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- กองทัพ เคลือบพาณิชย์กุล, และคนอื่นๆ. (2552). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 พ.ศ.2545-2549**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กัญชิตา ประพุดิธรรม. (2553). **คู่มือจิตอาสา สำหรับผู้ไม่พิการในความดี**. กรุงเทพฯ : สถาบันสร้างเสริมสุขภาพคนพิการ.
- เกียรติศักดิ์ แสงอรุณ. (2551). **แนวทางการพัฒนาจิตสำนึกสาธารณะสำหรับเยาวชนไทย : กรณีศึกษากลุ่มและเครือข่ายเยาวชนที่ทำงานด้านจิตสำนึกสาธารณะ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เขมณัญญ์ หล่อศรีศุภชัย. (2558). **การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมคุณธรรมและจริยธรรม ด้านจิตสาธารณะของนักศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- คมสัน สุขมาก, และวรรรัตน์ ปทุมเจริญวัฒนา. (2554). **การพัฒนาโปรแกรมเพื่อเสริมสร้าง มโนทัศน์เชิงจิตสำนึกสาธารณะของอาสาสมัครตำรวจ**. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี, 5(1), 1-16.

- จันทร์จารี เกตุมาโร. (2555). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการสร้างภาวะผู้นำของอาจารย์
ในสถาบันอุดมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- จิราภรณ์ เกตุแก้ว. (2559). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะ
สำหรับนักศึกษาคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- จุฑาพร นาครอด. (2551). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการมีจิตสาธารณะของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 2 ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพฯ เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ฉันทนา จันทร์บรรจง, และคนอื่นๆ. (2551). รายงานการวิจัยเรื่อง ผลกระทบของนโยบาย
รัฐบาลต่อการปลูกฝังจิตสาธารณะและความรับผิดชอบต่อสังคมของ นักเรียน
ในระดับการศึกษาภาคบังคับ. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- ณัฐวิทย์ สิทธิศิริอรุณ, และเปี่ยมสุข ท่งกาวิ. (2554). พื้นฐานวิธีการวิจัยทางจิตวิทยา.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชวลิต ชูกำแพง. (2551). การประเมินการเรียนรู้. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2552). สอนเด็กให้มีจิตสาธารณะ. กรุงเทพฯ : วี พรินท์.
- ชาญชัย อาจิณสมมาตร. (2548). การฝึกอบรมและพัฒนาบุคคล. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริม
กรุงเทพ.
- ชาย โพธิ์สีตา. (2550). ศาสตร์และศิลป์แห่งการวิจัยเชิงคุณภาพ. กรุงเทพฯ : อมรินทร์
พรินติ้ง.
- ชูชัย สมितिไกร. (2548). การฝึกอบรมบุคลากรในองค์การ (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2551). การปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่ม. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ไชยา ยิ้มวิไล. (2550, มิถุนายน 15). สำนักสาธารณะ. มติชนสุดสัปดาห์, 12(6), หน้า 27.
- จิตติชัย รักบำรุง. (2559). การพัฒนาชุดฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนิสิต
วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ณัฐพันธ์ เชจระนันท์. (2551). พฤติกรรมองค์การ. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- ณัฐภรณ์ หลาวทอง. (2550). “การประเมินจิตพิสัย” ในการประเมินผลการเรียนรู้แนว
ใหม่. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณิรุษ จงอารี. (2544). ความพึงพอใจของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาต่อการให้บริการ
การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- ดุษฎี ปณฺฑิต. (2555). การวิจัยและพัฒนาหลักสูตรการเสริมสร้างจิตสาธารณะตามทฤษฎีการศึกษาเพื่อสังคมที่ดีกว่าสำหรับนักเรียนประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดวงใจ ศุภสารมภ์. (2547). คู่มือการจัดฝึกอบรม. สืบค้น ธันวาคม 16, 2559, จาก <http://www.tu.ac.th/org/ofrector/person/train/handbook/process.html>.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2552, มกราคม-เมษายน). “นักวิจัย นักบริหารและนักพัฒนากับบทบาท ในการกำหนดนโยบายและการจัดการพัฒนา”. วารสารพัฒนาสังคม ครุศาสตรมหาบัณฑิต, 11(2), 18-19.
- ทวีป อภิสิทธิ์. (2551). เทคนิคการฝึกอบรมวิทยากรและนักฝึกอบรม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธงชัย สันติวงษ์. (2551). องค์การและการบริหารงาน (พิมพ์ครั้งที่ 11). กรุงเทพฯ : วัฒนา.
- ธรรมนันท์กานา แก้วสว่าง. (2547). ผลของการใช้โปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติกับตัวแบบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ธานินทร์ กรัยวิเชียร, และชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2552). หลักนิติธรรม. กรุงเทพฯ : ชวนพิมพ์.
- ธำรง บัวศรี. (2542). ทฤษฎีหลักสูตร:การออกแบบและการพัฒนา (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ : คุรุสภา.
- ธีรศักดิ์ อุบลรัตน์. (2543). การพัฒนาชุดฝึกอบรมด้วยตนเองเรื่อง การจัดทำผลงานทางวิชาการของข้าราชการครูสังกัดกรมสามัญศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นนทวัฒน์ สุขผล. (2547). เทคนิคการฝึกอบรมมืออาชีพ. กรุงเทพฯ : เลิร์นนิ่งเซ็นเตอร์.
- นพรัตน์ ตาก้อนทอง. (2557). จิตสาธารณะ: คุณลักษณะของเด็กไทยที่พึงประสงค์. สืบค้น มีนาคม 20, 2559, จาก <http://learners.in.th/blog/kruj02007/390763>.
- บรรทม มณีโชติ. (2550). การศึกษารูปแบบข้อคำถามวัดลักษณะนิสัยด้านความเสียสละ ชนิดข้อความและชนิดสถานการณ์ที่มีผลต่อคุณภาพต่อผลแบบทดสอบ. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บัณฑิต สืออน. (2555). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมงานประดิษฐ์บายศรีจากวัสดุธรรมชาติ. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2543). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- _____. (2546). การพัฒนาหลักสูตรและการวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตร. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

- บุญทัน ภูบาล. (2549). การใช้ชีวิตทัศนละครหุ่นเชิดเป็นตัวแทนเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะ
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. (2542). เทคนิคการสร้างเครื่องมือรวบรวมข้อมูลสำหรับการ
วิจัย. กรุงเทพฯ : พี & บี.
- บุณิกา จันทรเกตุ. (2557). การสร้างจิตสาธารณะในสังคมไทย. สืบค้น มีนาคม 10, 2559,
จาก [http://www.stou.ac.th/study/sumrit/8-54\(500\)/page1-8-54\(500\).html](http://www.stou.ac.th/study/sumrit/8-54(500)/page1-8-54(500).html).
- ประณต เคาฉิม. (2551). ลักษณะของพ่อแม่ที่วัยรุ่นต้องการ. วารสารโปลีเทคนิคภาค
ตะวันออกเฉยงเหนือ, 5(1), 78–85.
- ประวิทย์ ต้นสมบุญ. (2550). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของ
ข้าราชการพลเรือนสามัญในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี. วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- ปราโมทย์ จันทรเรือง. (2548). หลักการและแนวทางการพัฒนาหลักสูตร. ลพบุรี :
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). การสร้างและพัฒนาและทดสอบผลสัมฤทธิ์. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- _____. (2543). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ 8).
กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิชิต ฤทธิ์จัญญ. (2547). ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ :
แฮสส์ออฟเคอร์มีส์.
- _____. (2549). ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ :
แฮสส์ ออฟ เคอร์มีส์.
- _____. (2551). ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ : พิมพ์ลักษณะ.
- เพชรภี ปิ่นแก้ว. (2559). จิตอาสา สุขสร้างง่าย ๆ แค่งมือทำ. สืบค้น มีนาคม 10, 2559,
จาก <https://koha.library.tu.ac.th/cgi-bin/koha/opac-shelves.pl?op=view&shelfnumber=1573&direction=asc>
- ภัสวรรณ องอาจ. (2554). การขัดเกลาทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับจิตสาธารณะของนักศึกษา
วิทยาลัยดุสิตธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.
- มนทราธิป อินทร์กำ. (2555). ผลการจัดกิจกรรมทัศนศึกษาที่มีต่อพฤติกรรมด้านจิต
สาธารณะของเด็กปฐมวัยที่จัดชั้นเรียนแบบคละอายุ. วิทยานิพนธ์ปริญญา
โทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). **พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542**. กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์.

ล้วน สายยศ, และอังคณา สายยศ. (2543). **การวัดด้านจิตพิสัย**. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

วรรณานัน ตาเขียน. (2553). **ผลของการให้ความรู้การทำกิจกรรมในครอบครัวสำหรับผู้ปกครองผ่านระบบอินเทอร์เน็ต**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

วัชร ไชยสาร. (2555). **จิตสาธารณะ และสำนึกพลเมือง ปฐมบทแห่งการเมืองภาคพลเมือง**. รัฐสภาสาร, 60(8), 9-27.

วัฒนา ไตต่อผล. (2558). **หลักสูตรเสริมสร้างจิตสาธารณะตามแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม ร่วมกับการเรียนรู้ด้วยการรับใช้สังคม สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนเรศวร.

วันทนา จันทพันธ์. (2559). **จิตสาธารณะหรือจิตสำนึกสาธารณะ (Public Consciousness)**. สืบค้น มีนาคม 10, 2559, จาก <https://www.gotoknow.org/posts/215483>.

วันทนา เนาว์วัน. (2548). **การพัฒนาบุคคลและการฝึกอบรม**. พระนครศรีอยุธยา : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

วัลลยา ธรรมอภิบาล. (2556). **การพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างจิตสาธารณะสำหรับนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

วารินทร์ อักษรนำ. (2547). **คู่มือการสร้างและการใช้เกมประกอบการอบรม**. กรุงเทพฯ : บั๊คแบงค์.

วิชัย วงษ์ใหญ่. (2535). **การพัฒนาหลักสูตรแบบครบวงจร**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิเชียร วิทยอุดม. (2550). **การพัฒนาองค์การ**. กรุงเทพฯ : ธนวิซ.

วิเชียร อินทรสมพันธ์. (2560). **การพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ด้วยรูปแบบการสอนตามแนวคิดจิตวิทยาร่วมสมัย**. วารสารศาสตร์ศึกษาศาสตร์ มสธ, 10(2), 110.

วิทย์ พัฒนทสิหา. (2551). **ปัจจัยที่สัมพันธ์กับจิตสาธารณะของนิสิตระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

วิรัตน์ คำศรีจันทร์. (2544). ปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสำนึกสาธารณะต่อสถาบัน สิ่งแวดล้อม และ
วิชาชีพครู สำหรับนิสิตระดับปริญญาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย. วารสารวิธีวิทยาการวิจัย, 22(1), 75.

วิไล ทองแผ่. (2545). ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการวิจัย. ลพบุรี : สถาบันราชภัฏเทพสตรี.
ศักดิ์ชัย นิธิทวี่, และคนอื่นๆ. (2550). การจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของ
ผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน: รายงานการประเมิน. กรุงเทพฯ : สำนักงาน
เลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.

ศิวารัตน์ ณ ปทุม, สุรกิจ เทวกุล, และปริญญ์ ลักษณะานนท์. (2550). พฤติกรรมผู้บริโภคชั้นสูง.
กรุงเทพฯ : ยูเรก้า.

สังัด อุทรานันท์. (2532). พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สถาบันราชภัฏเทพสตรี. (2546). เอกสารประกอบการสอนหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
ลพบุรี : ผู้แต่ง.

สมาวิจัยแห่งชาติ. (2551). ปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.

2542 และมาตรฐานวิชาชีพ (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดบุ๊ค.

สมคิด บางโม. (2545). เทคนิคการฝึกอบรมและการประชุม (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ :
จูนพับลิชชิง.

_____. (2551). องค์การและการจัดการ. กรุงเทพฯ : วิทยพัฒน์.

_____. (2556). เทคนิคการฝึกอบรมและการประชุม (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ :
วิทยพัฒน์.

สมชาติ กิจยรรยง, และอรจรรย์ ณ ตะกั่วทุ่ง. (2550). เทคนิคการจัดฝึกอบรมเพื่อพัฒนา
บุคลากรอย่างมีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ : สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น).

สมนึก ภัททิยธนี. (2544). การวิจัยทางการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 3). กทม. : ประสาน.

สมพล เข้มกำเนิด. (2556). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมผู้นำเยาวชนเพชรบุรี
เสริมสร้างจิตสาธารณะ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.

สมศักดิ์ คงเที่ยง, และอัญชลี โพธิ์ทอง. (2542). การบริหารบุคลากรและการพัฒนา
ทรัพยากรมนุษย์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

สมาน อัสวภูมิ. (2551). การบริหารการศึกษายุคใหม่ : แนวคิด ทฤษฎีและการปฏิบัติ
(พิมพ์ครั้งที่ 4). อุบลราชธานี : อุบลกิจออฟเซต.

สาทิพย์ จินากักดี. (2550). ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการล่องแพในเขตอำเภอ
เมือง จังหวัดกาญจนบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.

- สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. (2552). จิตสาธารณะ. กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.
- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. (2551). พระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.
- สุเทพ พานิชพันธุ์. (2541). ความพึงพอใจของเกษตรกรในการเข้าร่วมโครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตรายการเกษตร จังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- สุวิทย์ เมษินทรีย์. (2552). จิตสาธารณะ. สืบค้น มกราคม 18, 2556, จาก <http://www.blog.rmutt.ac.th/?p=145>.
- หฤทัย อาจปรี. (2544). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ภาวะผู้นำรูปแบบการดำเนินชีวิต และความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองกับการมีจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษาพยาบาลเขตกรุงเทพฯ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อ้อมใจ วงษ์มณฑา. (2553). ปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- อัศรัตน์ พูลกระจำง. (2552). การพัฒนารูปแบบฝึกอบรม เพื่อพัฒนาพนักงานระดับปฏิบัติการสายการผลิตในสถานประกอบการ. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- อัญชลี ยิ่งรักษพันธุ์. (2550). ผลการใช้สถานการณ์จำลองผสมผสานกับเทคนิคการประเมินผลจากสภาพจริงเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะ ของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อาภรณ์ ภูววิทยพันธุ์. (2551). กลยุทธ์การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. กรุงเทพฯ : เอช อาร์ เซ็นเตอร์.
- อุไรวรรณ คุ่มวงษ์. (2551). จิตสาธารณะของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์เรื่อง ปัญหาสิ่งแวดล้อมตามโครงการพระราชดำริ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Akkar, Z.M. (2003). The public ness of the 1990s public spaces in Britain with a specialreference to Newcastle upon tyne. **Dissertation Abstracts International, 84(06)**, 2087-A.
- Bloom, S. (1976). **Human characteristics and school learning**. New York : Litton Education.

- Cemalcilar, Z. (2009). Understanding individual characteristics of adolescents who volunteer. **Personality and Individual Differences**, **46(4)**, 432-436.
- Dessler, G.Y. (1998). **Management : Leading people and organizational** (21sted.). New Jersey : Prentice-Hall.
- Gardner, H. (2008). **5 Minds for the Future**. Boston MA. : Harvard Business School Press.
- Goldstein, T.L. (1993). **Training in organizations: Needs assessment, development, and evaluation** (3rded.). Monterey, Calif : Brooks/Cole.
- Hornby, A.F. (2000). **Advance learner's dictionary** (6thed.). London, England : Oxford.
- Kohlberg, L. (2003). **Moral Stage and Moralization : The Cognitive Development Approach, Moral Development and Behavior**. New York : Holt Rinehart & Winston.
- Milkovich, G.T., & Boudreau, J.W. (1991). **Human Resource Management**. U.S.A. : Richard Dirking.
- Nicholson, Mark. (2010). **Indian Party in Call for N-bomb News Digest**. Retrieved May 15, 2011, from <http://www.proquest.umi.com/pqdweb?did=23609770&Fmt=clientId=61838&RQT=309&VName=PQD> 2010.
- O'Connell, A. (2010). Reading the public mind. **Harvard Business Review**, **88(10)**, 27-34.
- Razdau, O., & Cristia, M. (2011). The public consciousness quotient: A new predictor of the students' academic performance. **Procedia Social and Behavioral Sciences**, **11**, 245-250.
- Reisman, David A. (1983). **Public Mind**. London : Macmillan Press.
- Shinichi, S. (2007). Public ness and taken - for - granted knowledge: A case study of communal land formation in rural Thailand. **Dissertation Abstracts International**, **42(05)**, 3217-A.
- Steven, A.B., Susan, J.B., & Diana, K.I. (2004). **Communication: Principles for a lifetime** (2nded.). Boston : Allyn & Bacon.
- Taba, H. (1962). **Curriculum development: Theory and practice**. New York : Harcourt Brace & World.
- Tyler, R.W. (1969). **Basic principle of curriculum and instruction**. Chicago : University of Chicago.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ปราโมทย์ จันทร์เรือง อาจารย์ประจำสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
2. อาจารย์ ดร.ปกเกษตร ชนะโยธา อาจารย์ประจำสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิไล ทองแผ่ อาจารย์ประจำสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทิพวัลย์ คำคง ประธานสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เพชรสุดา เพชรใส อาจารย์ประจำสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ภาคผนวก ข

- หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือ
- หนังสือขออนุญาตทดลองใช้ (try out) เครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์
- หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ที่ ๗๐๗ / ๖๑

วันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

เรียน รศ.ดร.ปราโมทย์ จันทร์เรือง

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะ
 ๒. แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจในกิจกรรมจิตสาธารณะ
 ๓. แบบวัดพฤติกรรมจิตสาธารณะ
 ๔. แบบสอบถามความคิดเห็นต่อจิตสาธารณะ
 ๕. แบบประเมินคุณภาพเครื่องมือ

ด้วยนายธัมพิสิฐ ศรีโสภานักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี โดยมี ผศ.ดร.ทิพวัลย์ คำคง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และอาจารย์ ดร.ปกเกษตร ชนะโยธา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือใช้ในการทำวิจัยซึ่งผู้วิจัย ได้เรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมหนังสือนี้ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทรงศรี ตุ่นทอง)

คณบดีคณะครุศาสตร์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ที่ ๗๐๙ /๖๑

วันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

เรียน อาจารย์ ดร.ปกเกล้า ชนะโยธา

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะ
 ๒. แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจในกิจกรรมจิตสาธารณะ
 ๓. แบบวัดพฤติกรรมจิตสาธารณะ
 ๔. แบบสอบถามความคิดเห็นต่อจิตสาธารณะ
 ๕. แบบประเมินคุณภาพเครื่องมือ

ด้วยนายธัมพิสิฐ ศรีโสภา นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี โดยมี ผศ.ดร.ทิพย์คำ คง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และอาจารย์ ดร.ปกเกล้า ชนะโยธา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือใช้ในการทำวิจัยซึ่งผู้วิจัย ได้เรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมหนังสือนี้ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทรงศรี ตุ่นทอง)

คณบดีคณะครุศาสตร์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ที่ ๓๐๓/๖๑

วันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุญาตเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

เรียน ผศ.ดร.ทิพย์ คำคง

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะ
 ๒. แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจในกิจกรรมจิตสาธารณะ
 ๓. แบบวัดพฤติกรรมจิตสาธารณะ
 ๔. แบบสอบถามความคิดเห็นต่อจิตสาธารณะ
 ๕. แบบประเมินคุณภาพเครื่องมือ

ด้วยนายธัมพิสิฐ ศรีโสภณ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี โดยมี ผศ.ดร.ทิพย์ คำคง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และอาจารย์ ดร.ปกเทศ ชนะโยธา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือใช้ในการทำวิจัยซึ่งผู้วิจัย ได้เรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมหนังสือนี้ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทรงศรี ตุ่นทอง)

คณบดีคณะครุศาสตร์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ที่ ๗๑๐ /๖๑

วันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

เรียน ผศ.ดร.เพชรสุดา เพชรใส

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะ
 ๒. แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจในกิจกรรมจิตสาธารณะ
 ๓. แบบวัดพฤติกรรมจิตสาธารณะ
 ๔. แบบสอบถามความคิดเห็นต่อจิตสาธารณะ
 ๕. แบบประเมินคุณภาพเครื่องมือ

ด้วยนายธัมพิสิฐ ศรีโสภานักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี โดยมี ผศ.ดร.ทิพวัลย์ คำคง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และอาจารย์ ดร.ปกเกศ ชนะโยธา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือใช้ในการทำวิจัยซึ่งผู้วิจัย ได้เรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมหนังสือนี้ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทรงศรี ตุ่นทอง)

คณบดีคณะครุศาสตร์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ที่ ๗๑๑ /๖๑

วันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

เรียน ผศ.ดร.วิไล ทองแผ่

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะ
 ๒. แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจในกิจกรรมจิตสาธารณะ
 ๓. แบบวัดพฤติกรรมจิตสาธารณะ
 ๔. แบบสอบถามความคิดเห็นต่อจิตสาธารณะ
 ๕. แบบประเมินคุณภาพเครื่องมือ

ด้วยนายฉั่มพิสิฐ ศรีโสภา นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี โดยมี ผศ.ดร.ทิพวัลย์ คำคง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และอาจารย์ ดร.ปกเกษตร ชนะโยธา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือใช้ในการทำวิจัยซึ่งผู้วิจัย ได้เรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมหนังสือนี้ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทรงศรี ตุ่นทอง)

คณบดีคณะครุศาสตร์

ที่ ศธ. ๐๕๔๙.๐๒/ ๓๙๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ถนนราชมรรคา
อ.เมือง จ.ลพบุรี ๑๕๐๐๐

๘ สิงหาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุญาตทดลองใช้ (Try out) เครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านหมี่

ด้วยนายธัมพิสิฐ ศรีโสภา นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี โดยมี รศ.ดร.ปราโมทย์ จันทร์เรือง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และ อาจารย์ ดร.ปกเกศ ชนะโยธา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการทดลองใช้เครื่องมือ (Try out) เพื่อตรวจสอบคุณภาพและปรับปรุงเครื่องมือวิจัยที่สร้างขึ้น

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านให้นายธัมพิสิฐ ศรีโสภา ดำเนินการทดลองใช้เครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์กับกลุ่มตัวอย่างซึ่งได้แก่นักศึกษาตำบลบ้านชี หวังอย่างยิ่งในความกรุณาและคงได้รับความอนุเคราะห์ด้วยดี ทั้งนี้ นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อและประสานขอความอนุเคราะห์ด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อให้โปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ทรงศรี ตุ่นทอง)
คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

โทร.๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒, ๐-๓๖๔๒-๗๔๘๕-๙๓ ต่อ ๑๔๔๑๑

โทรสาร ๐-๓๖๔๒-๒๖๑๐

E-mail : education@tru.ac.th

ที่ ศธ. ๐๕๔๙.๐๒/ ๓๙๙

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ถนนราชนครินทร์
อ.เมือง จ.ลพบุรี ๑๕๐๐๐

๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านหมี่

ด้วยนายธัมพิสิฐ ศรีโสภา นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี โดยมี รศ.ดร.ปราโมทย์ จันทร์เรือง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และอาจารย์ ดร.ปกเกศ ชนะโยธา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการเก็บข้อมูลซึ่งสถานศึกษาในสังกัดของท่านได้ถูกเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านให้นายธัมพิสิฐ ศรีโสภา ดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์กับกลุ่มตัวอย่างซึ่งได้แก่นักศึกษาดำบลโพธิ์ทอง หวังอย่างยิ่งในความกรุณาและคงได้รับความอนุเคราะห์ด้วยดี ทั้งนี้นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อและประสานขอความอนุเคราะห์ด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ทรงศรี ดุ่นทอง)
คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

โทร.๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒, ๐-๓๖๔๒-๗๔๘๕-๙๓ ต่อ ๑๔๔๑๑

โทรสาร ๐-๓๖๔๒-๒๖๑๐

E-mail : education@tru.ac.th

ภาคผนวก ค

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะ
ของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษา
ตามอัธยาศัยอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี

หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษา
ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี

โดย

นายธัมพิสิฐ ศรีโสภา

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

จังหวัดลพบุรี

คำชี้แจงการนำหลักสูตรฝึกอบรมไปใช้

ผู้วิจัยเล็งเห็นความสำคัญและความจำเป็นที่จะต้องเร่งดำเนินการส่งเสริมให้เกิดการขับเคลื่อนงานด้านการช่วยเหลือและพัฒนาสังคม ส่งเสริมกระบวนการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในกลุ่มนักศึกษา หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านหมี่ จึงเป็นแนวทางหนึ่งในการพัฒนานักศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม ในการสร้างเสริมจิตสาธารณะ เพื่อเป็นต้นแบบในการพัฒนานักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านหมี่ โรงเรียนมหาวิทยาลัย ชุมชน และสังคมต่อไปหลักสูตรฝึกอบรม ฉบับนี้เกิดจากแรงบันดาลใจของผู้วิจัยที่มีความมุ่งมั่นในการเป็นส่วนหนึ่งของการขับเคลื่อนการพัฒนานักศึกษาให้มีความแข็งแกร่งด้านการเป็นผู้ให้ ด้วยจิตใจที่งดงาม และมีความสุข โดยมีวัตถุประสงค์ คือ

1. เพื่อพัฒนาจิตสาธารณะให้นักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านหมี่ ใน 5 ด้าน ได้แก่ 1) ความรัก เอื้ออาทร 2) ความรับผิดชอบ 3) การร่วมแรงร่วมใจในการกระทำ 4) รูปแบบการดำเนินชีวิตกลุ่มกิจกรรม และ 5) ความกตัญญูกตเวที

2. เพื่อให้นักศึกษาเกิดความรู้ความเข้าใจในกิจกรรมจิตสาธารณะ

3. เพื่อให้นักศึกษาเกิดความตระหนักต่อการมีจิตสาธารณะอย่างเหมาะสม สำหรับหลักสูตรฝึกอบรมนี้ มุ่งเน้นให้ผู้เข้ารับการอบรมเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้โดยเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติจริง ทั้งนี้หลักสูตรได้ผ่านการหาประสิทธิภาพด้านเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิและผ่านการทดลองใช้แล้ว

สารบัญ

	หน้า
เนื้อหา	
บทนำ	4
เป้าหมาย	4
หลักการ	5
จุดมุ่งหมาย	5
กิจกรรมการอบรม	5
การดำเนินการกิจกรรมในหลักสูตร	6
กระบวนการดำเนินการฝึกอบรม	6
สื่อและวัสดุอุปกรณ์	7
การวัดและประเมินผล	7
โครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรม	8
ภาคผนวก	

หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษาศูนย์การศึกษาออกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี

บทนำ

ในปัจจุบันสังคมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจที่รัดตัวความเจริญทางด้านเทคโนโลยีต่างๆ ได้ส่งผลต่อวิถีชีวิตของคนไทยทำให้ค่านิยมของคนในสังคมเปลี่ยนแปลงไปจากที่เคยเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีน้ำใจ การแบ่งปัน ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน กลายเป็นสังคมที่แข่งขันในด้านเศรษฐกิจ เพื่อหวังสร้างความร่ำรวยให้กับตนเอง แสวงหาประโยชน์ส่วนตนละเลยประโยชน์ส่วนรวม เป็นสังคมบริโภคนิยม จิตใจตกต่ำ ขาดจิตสาธารณะ นับเป็นวาระแห่งชาติ ที่เราทุกคนต้องช่วยกันสร้างสังคมแห่งการแบ่งปัน ให้กลับคืนมา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ในหมวดที่ 1 มาตรา 6 ว่าด้วยการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ซึ่งเป็นเป้าหมายสำคัญในการสร้างทรัพยากรมนุษย์

ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นครูประจำศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านหมี่ ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านหมี่ ในด้านจิตสาธารณะ จึงมีความประสงค์ที่จะพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านหมี่ เพื่อเป็นแนวทางหนึ่งในการพัฒนานักศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม นำไปพัฒนาตนเอง พัฒนาชุมชนและพัฒนาสังคมต่อไป

เป้าหมาย

เป้าหมายสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ในครั้งนี้ คือนักศึกษามีจิตสาธารณะ ครอบคลุม ใน 5 ด้าน ได้แก่ 1) ความรัก เอื้ออาทร 2) ความรับผิดชอบ 3) การร่วมแรงร่วมใจในการกระทำ 4) รูปแบบการดำเนินชีวิตกลุ่มกิจกรรม และ 5) ความกตัญญูกตเวที

หลักการ

1. เป็นหลักสูตรฝึกอบรมที่มุ่งเน้นให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รับการพัฒนาจิตสาธารณะ ใน 5 ด้าน ได้แก่ 1) ความรัก เอื้ออาทร 2) ความรับผิดชอบ 3) การร่วมแรงร่วมใจในการกระทำ 4) รูปแบบการดำเนินชีวิตกลุ่มกิจกรรม และ 5) ความกตัญญูทดแทน
2. เป็นหลักสูตรฝึกอบรมที่เน้นการมีส่วนร่วม โดยผู้เข้ารับการอบรมได้ฝึกปฏิบัติจริง
3. เป็นหลักสูตรฝึกอบรมที่ใช้กระบวนการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อพัฒนาจิตสาธารณะให้แก่นักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกกระบวนและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ใน 5 ด้าน ได้แก่ 1) ความรัก เอื้ออาทร 2) ความรับผิดชอบ 3) การร่วมแรงร่วมใจในการกระทำ 4) รูปแบบการดำเนินชีวิตกลุ่มกิจกรรม และ 5) ความกตัญญูทดแทน
2. เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจในกิจกรรมจิตสาธารณะ
3. เพื่อให้ นักศึกษาเกิดความตระหนักต่อการมีจิตสาธารณะ

ผู้เข้ารับการอบรม

ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ได้แก่ นักศึกษา กศน. ตำบลโพหนอง ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 30 คน

ระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม

การฝึกอบรมใช้เวลา 2 วัน วันละ 6 ชั่วโมง

กิจกรรมการฝึกอบรม

1. เชิญวิทยากร
2. การบรรยาย
3. การระดมสมอง
4. การอภิปราย/ซักถาม
5. การปฏิบัติจริง

การดำเนินการกิจกรรมในหลักสูตร

กิจกรรมตามโครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี สรุปได้ 5 ประเภท ดังนี้

1. การสัมผัสต้นแบบ เป็นกิจกรรมที่ให้นักศึกษาเรียนรู้จากสื่อพัฒนาจิตสาธารณะในรูปแบบต่างๆ เช่น วีดิทัศน์ ภาพยนตร์ หนังสือ โฆษณา รวมถึงตัวบุคคลที่เป็นต้นแบบด้านจิตสาธารณะ เช่นกลุ่มอาสาสมัคร หรือจิตอาสาในท้องถิ่น เป็นต้น
2. การสัมผัสความเป็นจริง เป็นกิจกรรมที่ให้นักศึกษาได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง เช่น การสัมภาษณ์บุคคลที่เป็นนักศึกษาคิดว่าเป็นผู้มีจิตสาธารณะ การลงพื้นที่จริงเพื่อสำรวจปัญหาอันเนื่องมาจากการขาดจิตสาธารณะทั้งภายในสถานศึกษา และท้องถิ่น ชุมชนใกล้เคียง
3. การลงมือปฏิบัติ เป็นกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติ โดยให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ด้วยตนเอง เช่น การเล่นเกม การปฏิบัติใบงาน การสำรวจปัญหา การประชุมระดมความคิด การทำกิจกรรมพัฒนาจิตสาธารณะ เป็นต้น
4. การถอดบทเรียน เป็นกิจกรรมที่เกิดขึ้นภายหลังจากที่นักศึกษาลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ เสร็จสิ้นแล้ว เพื่อเป็นการสรุปสิ่งที่นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ และร่วมกันแบ่งปันสิ่งที่ได้เรียนรู้กับสมาชิกในกลุ่ม
5. การถ่ายทอดประสบการณ์ เป็นกิจกรรมที่ให้นักศึกษาได้ถ่ายทอดประสบการณ์เรียนรู้สู่สาธารณะ ในรูปของการจัดนิทรรศการ การจัดเวทีเสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสร้างเครือข่ายพัฒนาการมีจิตสาธารณะในลักษณะต่างๆ เป็นต้น

กระบวนการดำเนินการฝึกอบรม

1. ขั้นการรับรู้ (Perceiving or receiving) โดยใช้หลักการสังเกตตัวแบบและประสบการณ์เชิงประจักษ์ผ่านกระบวนการตั้งใจ (Attention process) และกระบวนการเก็บจำ (Retention process) เพื่อจูงใจให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ ใคร่ครวญ และตระหนักถึงการทำประโยชน์ต่อส่วนรวม
2. ขั้นการตอบสนอง (Responding) เป็นการสะท้อนผลการรับรู้จากขั้นตอนที่ 1 ที่ได้จากการสังเกตตัวแบบประสบการณ์เชิงประจักษ์อย่างไต่ตรองผ่านกระบวนการกระทำ (Production process) ต่างๆ เช่น การจดบันทึก การอภิปราย ชักถาม การวิพากษ์วิจารณ์การระดมสมอง การสนทนากลุ่ม
3. ขั้นการเห็นคุณค่า (Valuing) โดยใช้กระบวนการจูงใจผ่านบุคคลตัวอย่าง ชุมชนสื่อวีดิทัศน์ ประสบการณ์ตรงของนักศึกษา เพื่อสรุปและสร้างแนวคิดจิตสาธารณะให้ปรากฏเป็น

รูปธรรม จากการวิเคราะห์สภาพปัญหาการขาดจิตสาธารณะในสถานศึกษา และชุมชนท้องถิ่นใกล้เคียงเพื่อคัดเลือกปัญหาสำหรับนำมาจัดเป็นกิจกรรมพัฒนาจิตสาธารณะ

4. ขั้นการจัดระบบ (Organizing) โดยการปฏิบัติกิจกรรม ที่นักศึกษาได้เลือกและนำเสนอไว้ในขั้นตอนที่ 3 มากำหนดวัตถุประสงค์กิจกรรมและการวางแผนดำเนินกิจกรรมตามแผน

สื่อและวัสดุอุปกรณ์

1. คอมพิวเตอร์/โปรเจกเตอร์
2. คลิปหนังสือ สื่อโฆษณา
3. Power point
4. ใบความรู้
5. เครื่องนันทนาการ

การวัดและการประเมินผล

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะ ใช้การประเมินผลตามแบบทดสอบ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของแต่ละหน่วยการเรียนรู้ โดยวัดและประเมินผลการเรียนรู้ 2 ระยะ ดังนี้ ก่อนจัดกิจกรรม และภายหลังจากเสร็จสิ้นกิจกรรม

โครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรม

โครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะสำหรับนักศึกษาศูนย์ การศึกษานอกระบบและตามอัธยาศัยอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ประกอบด้วย 4 หน่วยการเรียนรู้ใช้เวลาในการจัดกิจกรรมตลอดหลักสูตรรวม 12 ชั่วโมง โดยกำหนดกระบวนการ ดำเนินการฝึกอบรม และวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ ดังนี้

หน่วยการ เรียนรู้	องค์ประกอบ ด้านจิต สาธารณะ	กิจกรรมและกระบวนการดำเนินการ การฝึกอบรม	การวัดผลและ ประเมินผล
หน่วยการ เรียนรู้ที่ 1	-ความรัก เอื้ออาทร -ความกตัญญู กตเวที	ขั้นที่ 1 ขั้นการรับรู้ (3 ชั่วโมง) กิจกรรมสัมพันธ์แบบ - ทำแบบทดสอบก่อนการอบรม - ฟังบรรยายประกอบสื่อ - เรียนรู้จากสื่อพัฒนาจิตสาธารณะ ในรูปแบบต่างๆ เช่น วิดิทัศน์ ภาพยนตร์ หนังสือ โฆษณา เป็นต้น - นำเสนอกลุ่มสะท้อนสิ่งที่ได้เรียนรู้	- ตรวจแบบ ทดสอบ
หน่วยการ เรียนรู้ที่ 2	-การร่วมแรง ร่วมใจใน การกระทำ	ขั้นที่ 2 ขั้นการเห็นคุณค่า (3 ชั่วโมง) กิจกรรมสัมพันธ์แบบ - ฟังบรรยายประกอบสื่อ อภิปรายกลุ่ม ระดมสมอง - นำเสนอแลกเปลี่ยนเรียนรู้เป็นกลุ่ม ปฏิบัติกิจกรรมตามใบงานกิจกรรม สัมผัสความเป็นจริง - สำรวจปัญหาที่เกิดขึ้นอันเนื่องมาจากการขาดจิตสาธารณะ ในสถานศึกษา และชุมชนท้องถิ่น - ปฏิบัติกิจกรรมตามใบงาน - นำเสนอหัวข้อกิจกรรมที่สนใจ	-

หน่วยการเรียนรู้	องค์ประกอบ ด้านจิต สาธารณะ	กิจกรรมและกระบวนการดำเนินการ การฝึกอบรม	การวัดผลและ ประเมินผล
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3	- ความ รับผิดชอบ	ขั้นที่ 4 ขั้นการจัดระบบ (4 ชั่วโมง) กิจกรรมสัมผัสความเป็นจริง - วางแผนการทำโครงการกิจกรรมพัฒนา จิตสาธารณะ ในสถานศึกษา และ ชุมชนท้องถิ่น (1 ชั่วโมง) - ดำเนินการตามแผน (3 ชั่วโมง) - ปฏิบัติกิจกรรมในพื้นที่ ตามหัวข้อ กิจกรรม ที่ได้นำเสนอ - ร่วมกันทำกิจกรรมสาธารณะในพื้นที่ - ประเมินผลการทำงานกิจกรรม	-
หน่วยการเรียนรู้ที่ 4	- รูปแบบการ ดำเนินชีวิต กลุ่มกิจกรรม	ขั้นที่ 4 ขั้นการจัดระบบ (ต่อ) (2 ชั่วโมง) การถอดบทเรียน กิจกรรมถ่ายทอดประสบการณ์ - สรุปผลสิ่งที่นักศึกษาได้เรียนรู้ ที่ได้จาก การทำกิจกรรมจิตสาธารณะ - ทำแบบทดสอบหลักการอบรม	- ตรวจ แบบทดสอบ
เวลารวมตลอดหลักสูตร 12 ชั่วโมง			

(กิจกรรม)
รวมใจพัฒนาจิตสาธารณะ

ระยะเวลา 3 ชั่วโมง

กระบวนการพัฒนาจิตสาธารณะ			
ขั้นการรับรู้	ขั้นการตอบสนอง	ขั้นการเห็นคุณค่า	ขั้นการจัดระบบ

สาระสำคัญ

กิจกรรมรวมใจพัฒนาจิตสาธารณะ เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้รับการฝึกอบรมเกิดการเรียนรู้เรื่องการเป็นผู้นำ การวางแผนการทำงาน การประสานงานที่ดีระหว่างกลุ่ม หรือหน่วยงาน รวมถึงการเสียสละให้สิ่งที่เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น เป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้การทำงานกลุ่มเป็นหมู่คณะ ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมฝึกการเป็นผู้นำ ด้วยการวางแผน การทำงานเป็นทีม การสร้างความสามัคคี การบริหารความขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์ และการแบ่งปันอย่างมีความสุข

กิจกรรม

รวมใจพัฒนาจิตสาธารณะ

(เวลา 3 ชั่วโมง)

แผนการจัดกิจกรรม

กิจกรรม รวมใจพัฒนาจิตสาธารณะ

(เวลา 3 ชั่วโมง)

ขอบข่ายเนื้อหา

การสำรวจปัญหาที่เกิดขึ้นอันเนื่องมาจากการขาดจิตสาธารณะในพื้นที่เขตเทศบาลบ้านหมี่ และบริเวณศูนย์การศึกษาออกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านหมี่

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

ขั้นนำ

1. กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ เพื่อเตรียมความพร้อมและละลายพฤติกรรม เช่น
 - การปรบมือตามจังหวะเพลง/แสดงท่าทางโดยการโบกมือตามจังหวะ

ขั้นกิจกรรม

2. แบ่งนักศึกษาออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มละ 10 คน แต่ละกลุ่มร่วมกันวางแผนออกไปสำรวจปัญหาที่เกิดขึ้นอันเนื่องมาจากการขาดจิตสาธารณะ ในพื้นที่เขตเทศบาลบ้านหมี่ และบริเวณศูนย์การศึกษาออกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านหมี่
3. ให้นักศึกษาแต่ละกลุ่มปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ โดยใช้เวลา กลุ่มละ 3 ชั่วโมง

ขั้นสรุป

4. ให้แต่ละกลุ่มนำเสนอสิ่งที่ได้จากการทำกิจกรรมพัฒนาสาธารณะ วิเคราะห์และอธิบายสรุปเพิ่มเติมร่วมกัน พร้อมทั้งทบทวนกิจกรรมที่ได้มอบหมาย

แบบบันทึกกิจกรรม

รวมใจพัฒนาจิตสาธารณะ

ทีมที่.....ชื่อทีม.....

สีประจำทีม.....

คำขวัญของทีม.....

สถานที่	ชื่อสถานที่ (กิจกรรม)	เวลาเข้า	เวลาออก	ผู้ประจำ สถานที่	หมายเหตุ

หัวหน้าทีม.....

สมาชิก.....

เลขานุการ.....

ผู้รักษาเวลา.....

สมาชิก

1.....

2.....

3.....

4.....

5.....

6.....

7.....

8.....

9.....

10.....

บันทึกผลการปฏิบัติกิจกรรม

.....

.....

.....

.....

แบบบันทึกของผู้ประจำสถานที่

สถานที่.....

ลำดับที่	ชื่อทีม	คะแนนเสีย	คะแนนที่ได้หลังจากเสร็จกิจกรรม	รวม
1				
2				
3				

ความเห็นเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อผู้บันทึก
(.....)

ภาคผนวก ง

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลของการวิจัย

- แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจในกิจกรรมจิตสาธารณะ
- แบบวัดพฤติกรรมจิตสาธารณะ
- แบบสอบถามความคิดเห็นต่อจิตสาธารณะ

**แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจในกิจกรรมจิตสาธารณะ
(สำหรับนักศึกษา)**

.....

คำชี้แจง ข้อสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 35 ข้อ ให้เวลาทำข้อสอบ 40 นาที

โดยให้นักศึกษาตอบคำถาม ให้เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียวโดย ☐ รอบข้อที่ถูกต้อง

1. ข้อใดคือความหมายของความเอื้ออาทร
 - ก. ความเอาใจใส่ มีน้ำใจกับผู้อื่น
 - ข. การไม่ทำร้าย หรือทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน
 - ค. ความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น
 - ง. การบริจาคทรัพย์สินส่วนตัวให้กับผู้อื่น
2. กัญญารัตน์ มักบริจาคหนังสือและเสื้อผ้าเก่าๆ ให้กับเด็กชาวเขาที่ยากไร้ในจังหวัดเชียงใหม่ อยู่เสมอ การกระทำนี้ กัญญารัตน์มีคุณธรรมในด้านใด
 - ก. ความมีมนุษยธรรม
 - ข. ความเอื้ออาทรต่อผู้อื่น
 - ค. ความมัธยัสถ์
 - ง. ความรับผิดชอบ
3. ใครคือผู้ที่มีความรักและความเอื้ออาทรต่อเพื่อนมนุษย์มากที่สุด
 - ก. มาลี ชวนเพื่อนไปถวายสังฆทานที่วัด
 - ข. มาลัย บริจาคเลือดให้สภากาชาดไทย
 - ค. มาเรียม ซื้ออาหารให้คนไร้บ้านเป็นประจำ
 - ง. มาลา รู้สึกสงสารเด็กๆ ในสถานสงเคราะห์
4. จากความรักความเอื้ออาทร ซึ่งกันและกัน มีผลดีอย่างไร
 - ก. ทำให้การช่วยเหลือ เกื้อกูลกันในสังคม
 - ข. เกิดความถ้อยที ถ้อยอาศัย
 - ค. ทำให้ทุกคนในสังคมอยู่อย่างมีความสุข
 - ง. ถูกทุกข้อ
5. หากเราไม่มีความรัก ความเอื้ออาทรให้กันและกันจะส่งผลเสียอย่างไร
 - ก. เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนเป็นหลัก
 - ข. ก่อให้เกิดการทะเลาะเบาะแว้ง
 - ค. ขาดความสามัคคีของคนในสังคม
 - ง. ถูกทุกข้อ

6. เพราะเหตุผลใดคนในสังคมจึงควรช่วยเหลือเกื้อกูลและมีความรักให้แก่กัน
 - ก. มนุษย์เป็นสัตว์สังคม
 - ข. เพื่อให้ได้ประโยชน์กันทุกฝ่าย
 - ค. สังคมจะพัฒนาไปไม่ได้ หากขาดความรักความเอื้ออาทร
 - ง. ประชากรของโลกเพิ่มจำนวนขึ้นทุกปี
7. รัฐบาลจัดตั้งโครงการใดขึ้นมาเพื่อช่วยเหลือ ผู้ที่มีรายได้น้อย ด้วยความรักความเอื้ออาทร
 - ก. โครงการไทยนิยม ยั่งยืน
 - ข. โครงการการเศรษฐกิจพอเพียง
 - ค. โครงการบ้านประชารัฐ
 - ง. โครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด
8. ข้อใดแสดงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม
 - ก. โรงงานควบคุมฝุ่นควันที่เกิดจากการผลิตในเคมีในอุตสาหกรรมพลาสติก
 - ข. พ่อแม่ควรควบคุมพฤติกรรมของลูก
 - ค. นักเรียนควรมาโรงเรียนให้ทันก่อนเข้าแถวเคารพธงชาติ
 - ง. ไม่ควรให้อาหารสุนัขเร่ร่อน
9. เราควรเริ่มปลูกฝังจิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อสังคมกับใครมากที่สุด
 - ก. คนชรา
 - ข. คนวัยทำงาน
 - ค. วัยรุ่น
 - ง. วัยเด็ก
10. โรงงาน.....ได้จัดทำข้อมูลเพื่อเผยแพร่ และประชาสัมพันธ์ในเรื่องการใส่ใจและรับผิดชอบต่อสังคม ข้อใดไม่ควรจัดอยู่ในโครงการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์นี้
 - ก. สถิติการของพนักงาน
 - ข. ความปลอดภัยของพนักงานในระดับต่างๆ
 - ค. ขบวนการผลิตเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
 - ง. สร้างการมีส่วนร่วมสู่การยอมรับ
11. ข้อใดแสดงถึงความรับผิดชอบต่อหน้าที่น้อยที่สุด
 - ก. ปฏิบัติงานตามภาระหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมายตามคำแนะนำ
 - ข. รับรู้สภาพปัญหาที่เกี่ยวข้องกับตนเอง
 - ค. วางแผนดำเนินงานและปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมาย
 - ง. สร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน

12. ข้อใดกล่าวได้ถูกต้อง

ก. พ่อเป็นหัวหน้าครอบครัว มีหน้าที่รับผิดชอบต่อความเป็นอยู่ของทุกคน พ่อจึงต้องทำงานหนัก

ข. แม่เป็นผู้ช่วยของพ่อ มีหน้าที่รับผิดชอบอบรมเลี้ยงดูลูก ให้เป็นคนดี และดูแลสมาชิกในครอบครัวให้อยู่ดีมีสุข

ค. ลูกมีหน้าที่ช่วยเหลือพ่อแม่ ลูกที่ดีจะต้องมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมาย เพื่อแบ่งเบาภาระพ่อแม่

ง. ถูกทุกข้อ

13. การกระทำของใคร ที่แสดงถึงความรับผิดชอบมากที่สุด

ก. ภูมิ เป็นผู้จ่ายเงินเสมอเพราะเป็นพีคนโต

ข. เตชา ทำการบ้านในเวลาเรียนทุกครั้ง

ค. สุมาลี ส่งงานตรงตามกำหนดเวลาเสมอ

ง. สุรางค์ ชอบทำความสะอาดบ้าน

14. ข้อใดไม่ใช่ประโยชน์ของการมีความรับผิดชอบ

ก. เป็นผู้ที่มีอรรถยาศัยดี

ข. รู้งานรู้หน้าที่

ค. ทำให้งานสำเร็จลุล่วง

ง. เป็นที่ยอมรับและไว้วางใจ

15. จากเหตุการณ์ก๊วย 13 ชีวิต ทีมหมูป่า อคาเดมี ในถ้ำหลวง จ.เชียงราย ที่ได้รับการช่วยเหลือจากทั้งภาครัฐและภาคเอกชน รวมไปถึงต่างประเทศ จนสำเร็จลุล่วงตามเป้าประสงค์ จากเหตุการณ์ดังกล่าวแสดงถึงอะไร

ก. ความเมตตา

ข. การร่วมแรงร่วมใจในการกระทำ

ค. ความรับผิดชอบ

ง. การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

16. กิจกรรมใดแสดงให้เห็นถึงการร่วมแรงร่วมใจในการกระทำ

ก. การลงแขกเกี่ยวข้าวของชาวบ้าน

ข. การถวายผ้าป่าสามัคคี

ค. การบริจาคของให้ผู้ยากไร้

ง. การเป็นครูอาสาสมัครให้กับเด็กชาวเขา

17. การร่วมแรงร่วมใจกันทำงานเป็นทีมแตกต่างกันอย่างไร

- ก. แต่ละคนทำหน้าที่แตกต่างกันในกลุ่ม
- ข. สมาชิกทุกคนทำงานร่วมกันและมีส่วนเกี่ยวข้องกัน
- ค. มีการตัดสินใจร่วมกัน
- ง. การทำงานแบบร่วมแรงร่วมใจกันสัมพันธ์ภาพในกลุ่มไม่จำเป็นต้องมีผู้นำ แต่มีเป้าหมายเดียวกัน

18. ข้อใดคือขั้นตอนแรกของการร่วมแรงร่วมใจกันทำงาน

- ก. การติดต่อประสานงาน
- ข. การติดต่อพูดคุย
- ค. การปฏิบัติงานร่วมกัน
- ง. ความร่วมมือ

19. ข้อใดไม่ใช่ผลดีของการร่วมแรงร่วมใจกันทำงาน

- ก. ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพผลผลิตของงาน
- ข. เกิดความผูกพันและเพิ่มการมีปฏิสัมพันธ์ของคนในกลุ่ม
- ค. ช่วยให้องค์กรเจริญเติบโตและเข้มแข็ง
- ง. ได้ผลกำไรที่สูงขึ้น

20. การร่วมแรงร่วมใจควรมีคุณธรรมในข้อใด

- ก. ความสามัคคี
- ข. ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน
- ค. ความเป็นหนึ่งเดียว
- ง. ถูกทุกข้อ

21. การร่วมแรงร่วมใจกันทำงานหมายถึงข้อใด

- ก. กระบวนการที่เกิดขึ้นซ้ำๆ ระหว่างกลุ่มคนเพื่อสู่เป้าหมายเดียวกัน
- ข. ความตั้งใจในการกระทำ
- ค. ความรับผิดชอบต่อส่วนรวม และคำนึงถึงผลกระทบในแต่ละด้าน
- ง. การช่วยเหลือเกื้อกูลกันของแต่ละคนในกลุ่ม

22. ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้อง เกี่ยวกับการทำกิจกรรมกลุ่ม

- ก. บางครั้งเราไม่สามารถเลือกคนที่อยู่ในกลุ่มได้เสมอไป
- ข. ส่วนที่ยากที่สุดในการทำงานกลุ่มคือทุกคนมีความแตกต่าง
- ค. ในบางครั้งคนในกลุ่มทำงานอาจมีคนที่เราชอบและไม่ชอบ
- ง. การทำงานกลุ่มมักไม่ประสบปัญหาใด

23. ข้อใดคือขั้นตอนแรกในการทำงานกลุ่มที่พึงกระทำ
- ก. การเลือกหัวหน้ากลุ่ม
 - ข. การกำหนดเป้าหมาย
 - ค. การวางแผนการทำงาน
 - ง. การลงมือปฏิบัติ
24. การทำงานโดยใช้กระบวนการกลุ่มมีลักษณะอย่างไร
- ก. นักเรียนได้ร่วมมือปฏิบัติกิจกรรมตามแบบแผนที่กำหนดไว้
 - ข. นักเรียนแบ่งปันความรู้ให้กับคนอื่น
 - ค. นักเรียนทำตามขั้นตอนที่ครูบอก
 - ง. นักเรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนในชั้นเรียน
25. ข้อใดไม่ควรจัดให้เป็นเกณฑ์ในการแบ่งกลุ่ม
- ก. แบ่งกลุ่มตามความสามารถ
 - ข. แบ่งกลุ่มตามความสนใจ
 - ค. แบ่งกลุ่มตามใจผู้นำ
 - ง. แบ่งกลุ่มตามประสบการณ์
26. ข้อใดหมายถึงขั้นตอนการรวมกลุ่มที่ประกอบด้วยสมาชิก 4-5 คน และให้เสนอความคิดเห็นอย่างถั่วถึง
- ก. บทบาทสมมติ
 - ข. การยกตัวอย่าง
 - ค. การระดมความคิด
 - ง. การสร้างสถานการณ์จำลอง
27. ความกตัญญู คือ ข้อใด
- ก. การช่วยเหลือแบ่งเบาหน้าที่ผู้อื่น
 - ข. การรู้สำนึกในคุณงามความดี
 - ค. การมีจิตสำนึกต่อจิตสาธารณะ
 - ง. การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้มีพระคุณ
28. ข้อใดคือสิ่งที่ควรแสดงออกต่อผู้มีพระคุณ
- ก. ประกาศคุณท่าน
 - ข. ตอบแทนคุณท่าน
 - ค. ให้ความเคารพเชื่อฟังท่าน
 - ง. ถูกทุกข้อ

29. ความกตัญญูมีความสำคัญอย่างไร
- ทำให้สถาบันครอบครัวและสังคมมั่นคง
 - ลดปัญหาอาชญากรรม
 - เกิดความโปร่งใสตรวจสอบได้
 - ทำให้มีจิตวิญญาณอยู่ที่ดีขึ้น
30. ข้อใดกล่าวได้ถูกต้อง
- ความกตัญญูทวนเวียนเป็นเครื่องหมายของคนดี
 - เราไม่จำเป็นต้องตอบแทนบุญคุณใคร
 - ความกตัญญูไม่ใช่สิ่งจำเป็นในสังคมปัจจุบัน
 - ความกตัญญูทำให้คนในสังคมใจอ่อนไม่เข้มแข็ง
31. ข้อใดไม่ใช่ประโยชน์ที่เกิดจากความกตัญญูทวนเวียน
- ได้รับการยกย่องจากสังคม
 - เป็นคนที่สังคมต้องการและยอมรับ
 - มีสติปัญญาเฉียบแหลม
 - ได้รับคำสรรเสริญจากสังคมส่วนรวม
32. กิจกรรมใดที่แสดงถึงความกตัญญูทวนเวียนน้อยที่สุด
- ลูกยกน้ำดื่มมาให้พ่อแม่เมื่อกลับจากทำงาน
 - การซื้อของหรือการทำอาหารให้คุณปู่ คุณย่า
 - ซื้อลอตเตอรี่ให้แม่เป็นของขวัญวันเกิด
 - ช่วยครูถือของ หรืออุปกรณ์การสอน
32. กิจกรรมใดที่แสดงถึงความกตัญญูทวนเวียนน้อยที่สุด
- ลูกยกน้ำดื่มมาให้พ่อแม่เมื่อกลับจากทำงาน
 - การซื้อของหรือการทำอาหารให้คุณปู่ คุณย่า
 - ซื้อลอตเตอรี่ให้แม่เป็นของขวัญวันเกิด
 - ช่วยครูถือของ หรืออุปกรณ์การสอน
33. ใครคือผู้มีพระคุณต่อเราและเราควรแสดงความกตัญญูทวนเวียน
- พ่อ แม่
 - ครู อาจารย์
 - ผู้ที่ช่วยเหลือเรา
 - ถูกทุกข้อ

34. หิรัญไม่ค่อยมีโอกาสได้ไปทำบุญที่วัดบ่อยนัก

แต่เขาชอบบริจาคให้กับมูลนิธิเด็กกำพร้า แสดงว่าหิรัญมีคุณธรรมข้อใด

ก. เมตตา เอื้ออาทร

ข. เสียสละ

ค. ซื่อสัตย์

ง. กตัญญู

35. เมื่อสุดาเรียนจบแล้วก็ได้เข้าทำงานที่บริษัทแห่งหนึ่งในกรุงเทพฯ สุดาส่งเงินกลับมาให้พ่อแม่ได้ใช้สำหรับใช้จ่ายทุกเดือน และมาเยี่ยมท่านทุกครั้งเมื่อมีโอกาส แสดงว่าสุดามีคุณธรรมใด

ก. เมตตากรุณา

ข. หิริโอตตปปะ

ค. เสียสละ

ง. กตัญญูกตเวที

.....

แบบวัดพฤติกรรมจิตสาธารณะ

(สำหรับนักศึกษา)

คำชี้แจง ให้นักศึกษาขีดเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับปฏิบัติของนักศึกษาตามสภาพความเป็นจริงมากที่สุด

5 หมายถึง การปฏิบัติมากที่สุด

4 หมายถึง การปฏิบัติมาก

3 หมายถึง การปฏิบัติปานกลาง

2 หมายถึง การปฏิบัติน้อย

1 หมายถึง การปฏิบัติน้อยที่สุด

ที่	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
ด้านความรัก เอื้ออาทร						
1	ข้าพเจ้าแบ่งปันสิ่งของให้เพื่อน ๆ ที่ต้องการความช่วยเหลือด้วยความเต็มใจ					
2	ข้าพเจ้าช่วยเหลือเด็กหรือผู้สูงอายุที่กำลังเดินข้ามถนน					
3	ข้าพเจ้าเต็มใจช่วยเหลือผู้อื่น แม้จะไม่เคยรู้จักกันมาก่อน					
4	ข้าพเจ้านำเสื้อผ้าที่ไม่ใช้แล้วไปบริจาค					
5	ข้าพเจ้ามีความพร้อมและยินดีเสียสละเวลา เพื่อทำกิจกรรมต่างๆ ของ กศน. และชุมชน					
ด้านความรับผิดชอบ						
1	ข้าพเจ้ามาเรียนตรงเวลาเสมอ					
2	ข้าพเจ้าทำงานตามที่คุณครูสั่งอย่างสม่ำเสมอ					
3	ข้าพเจ้าทำความสะอาดห้องเรียนเป็นประจำ					
4	ข้าพเจ้าพูดจาหรือแสดงกิริยาสุภาพกับคุณครูหรือเพื่อนๆ					
5	ข้าพเจ้าไม่ลุกเดินจากที่นั่งหรือหยอกล้อเล่นกับเพื่อนในขณะที่คุณครูสอน					

ที่	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
ด้านการร่วมแรงร่วมใจในการทำงาน						
1	ข้าพเจ้าชอบเสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหาและทำในสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม					
2	ข้าพเจ้าชอบพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับคนอื่นในการทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่อสาธารณะ					
3	ข้าพเจ้ามักชักชวนเพื่อนๆ มาร่วมกันวางแผน เพื่อทำกิจกรรมเพื่อสังคม					
4	ข้าพเจ้าจะไม่ร่วมงานกับผู้อื่นที่เอาเปรียบ					
5	ข้าพเจ้ามักจะคำนึงถึงประโยชน์ ของส่วนรวมเป็นหลัก และให้ผู้อื่นได้มีส่วนร่วมอย่างเสมอภาคกัน					
ด้านรูปแบบการดำเนินชีวิตกลุ่มกิจกรรม						
1	เพื่อนๆ ให้เกียรติและขอคำปรึกษาหารือจากข้าพเจ้าเมื่อต้องตัดสินใจทำกิจกรรมกลุ่ม					
2	ข้าพเจ้าหงุดหงิดทันที เมื่อมีเพื่อนมารบเร้าให้ทำกิจกรรมที่ไม่อยากทำ					
3	ข้าพเจ้าชอบที่จะทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนมากกว่าการเรียนรู้ในชั้นเรียน					
4	ข้าพเจ้าเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มอยู่เสมอด้วยความเต็มใจ					
5	ข้าพเจ้ามีความภาคภูมิใจทุกครั้งที่ได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมกลุ่มเพื่อสังคม					
ด้านความกตัญญูกตเวที						
1	ข้าพเจ้าปิดไฟ ปิดเครื่องปรับอากาศ และดูแลความเรียบร้อยของห้องเรียนก่อนเรียน					
2	ข้าพเจ้าช่วยงานคุณครูเสมอเมื่อมีโอกาส					
3	ข้าพเจ้าทำงานพิเศษเพื่อหารายได้ช่วยครอบครัว					
4	ข้าพเจ้าเข้าร่วมประเพณีไหว้ครูในแต่ปี					
5	ข้าพเจ้าปิดไฟ ปิดเครื่องปรับอากาศ และดูแลความเรียบร้อยของห้องเรียนก่อนเรียน					

แบบสอบถามความคิดเห็นต่อจิตสาธารณะ
(สำหรับนักศึกษา)

คำชี้แจง ให้นักศึกษาขีดเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความเห็นด้วยของนักศึกษา
ตามความคิดเห็นเป็นจริงมากที่สุด

- 5 หมายถึง การเห็นด้วยมากที่สุด
4 หมายถึง การเห็นด้วยมาก
3 หมายถึง การเห็นด้วยปานกลาง
2 หมายถึง การเห็นด้วยน้อย
1 หมายถึง การเห็นด้วยน้อยที่สุด

ข้อที่	รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านหลักสูตร						
1	ข้าพเจ้าชอบที่จะเรียนรู้ตามหลักสูตรนี้					
2	ข้าพเจ้ามีความสนใจและเต็มใจที่จะเรียนรู้ตามหลักสูตรนี้					
3	ข้าพเจ้ารู้สึกภูมิใจที่ได้มีโอกาสเรียนรู้ตามหลักสูตรนี้					
4	ข้าพเจ้าเห็นว่าหลักสูตรนี้มีประโยชน์ต่อตนเอง และชุมชน					
5	หลักสูตรนี้เป็นหลักสูตรที่มีความสามารถเสริมสร้างจิตสาธารณะให้นักศึกษาได้เป็นอย่างดี					
ด้านเนื้อหาของหลักสูตร						
1	เนื้อหาหลักสูตรมีความน่าสนใจ					
2	เนื้อหาของหลักสูตรมีความหลากหลายเหมาะสมกับวัยของนักศึกษา					

ข้อที่	รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านหลักสูตร (ต่อ)						
3	ข้าพเจ้ารู้สึกภูมิใจที่ได้มีโอกาสเรียนรู้ตามหลักสูตรนี้					
4	ข้าพเจ้าเห็นว่าหลักสูตรนี้มีประโยชน์ต่อตนเอง และชุมชน					
5	หลักสูตรนี้เป็นหลักสูตรที่มีความสามารถเสริมสร้างจิตสาธารณะให้นักศึกษาได้เป็นอย่างดี					
ด้านเนื้อหาของหลักสูตร						
1	เนื้อหาหลักสูตรมีความน่าสนใจ					
2	เนื้อหาของหลักสูตรมีความหลากหลายเหมาะสมกับวัยของนักศึกษา					
3	เนื้อหาหลักสูตรสามารถกระตุ้นให้นักศึกษาเกิดจิตสาธารณะได้					
4	การแบ่งเนื้อหาในแต่ละหน่วยการเรียนรู้มีความชัดเจน					
5	การจัดลำดับของหน่วยการเรียนรู้มีความต่อเนื่องเชื่อมโยงกัน					
ด้านกระบวนการเรียนรู้						
1	กิจกรรมการเรียนรู้มีหลากหลาย					
2	กิจกรรมการเรียนรู้มีความชัดเจน น่าสนใจสามารถปฏิบัติได้จริง					
3	กิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้สามารถปฏิบัติได้จริงเสร็จทันตามเวลาที่กำหนด					

ข้อที่	รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านกระบวนการเรียนรู้ (ต่อ)						
4	กิจกรรมการเรียนรู้ สามารถกระตุ้นให้นักศึกษาเกิดการรับรู้การตอบสนอง การเห็นคุณค่า และการจัดระบบทางความคิด ที่เอื้อต่อการปฏิบัติจิตสาธารณะ					
5	กิจกรรมการเรียนรู้โดยการทำโครงการ ทำให้นักศึกษาเกิดความรักในสถานศึกษาและชุมชน					
ด้านความสามารถของวิทยากร						
1	การเตรียมความพร้อมในการดำเนินการจัดการเรียนรู้					
2	ศิลปะในการพูด การฟัง และการซักถามตอบ					
3	การนำเสนอเนื้อหาสาระ ทุกเรื่องให้สามารถเข้าใจได้ง่าย					
4	การบูรณาการองค์ความรู้ต่างๆ ให้สัมพันธ์กับเนื้อหาสาระของหลักสูตร					
5	เปิดโอกาสให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็นอย่างทั่วถึง					
ด้านสื่อการเรียนรู้						
1	สื่อการเรียนรู้มีความน่าสนใจ และเหมาะสมกับวัยของนักศึกษา					
2	สื่อการเรียนรู้มีความหลากหลาย สอดคล้องกับเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้					
3	สื่อการเรียนรู้มีความชัดเจน ช่วยให้นักศึกษาเข้าใจเรื่องจิตสาธารณะ และการเสริมสร้างจิตสาธารณะได้ง่าย					

ข้อที่	รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านการวัดผลและประเมินผล						
1	ข้าพเจ้าพึงพอใจกับวิธีการวัดและประเมินผล					
2	ข้าพเจ้าพึงพอใจในการนำเสนอผลงาน					
3	เครื่องมือวัดและประเมินผลมีความชัดเจน เที่ยงตรงและเหมาะสม					
4	วิธีการวัดและประเมินผลตามหลักสูตร มี ความหลากหลายสอดคล้องกับสิ่งที่ต้องการวัด					

ภาคผนวก จ

แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง

- แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบ
ความรู้ความเข้าใจคุณลักษณะจิตสาธารณะ
- แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบวัดการ
ปฏิบัติจิตสาธารณะ
- แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม
ความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมจิตสาธารณะ

แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบ
วัดความรู้ความเข้าใจคุณลักษณะของจิตสาธารณะ
(สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)

คำชี้แจง โปรดพิจารณาแบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจในกิจกรรมจิตสาธารณะ และให้คะแนนความสอดคล้องโดยให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคะแนนของแบบประเมินในแต่ละข้อ และขอความกรุณาให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในส่วนที่บกพร่อง

- + 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้น สอดคล้องกับรายการประเมิน
- 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้น สอดคล้องกับรายการประเมิน
- 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามไม่สอดคล้องกับรายการประเมิน

จุดประสงค์ การเรียนรู้	รายการ	ผลการประเมิน		
		+1	0	-1
เพื่อให้ นักศึกษา มีความรู้ความเข้าใจด้านความรัก เอื้ออาทร	1. ข้อใดคือความหมายของความเอื้ออาทร ก. ความเอาใจใส่ มีน้ำใจกับผู้อื่น ข. การไม่ทำร้าย หรือทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน ค. ความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ง. การบริจาคทรัพย์สินส่วนตัวให้กับผู้อื่น			
เพื่อให้ นักศึกษา มีความรู้ความเข้าใจด้านความรัก เอื้ออาทร	2. กัญญารัตน์ มักบริจาคหนังสือและเสื้อผ้าเก่าๆ ให้กับเด็กชาวเขาที่ยากไร้ในจังหวัดเชียงใหม่อยู่เสมอ การกระทำนี้ กัญญารัตน์มีคุณธรรมในด้านใด ก. ความมีมนุษยธรรม ข. ความเอื้ออาทรต่อผู้อื่น ค. ความมั่งคั่ง ง. ความรับผิดชอบ			
เพื่อให้ นักศึกษา มีความรู้ความเข้าใจด้านความรัก เอื้ออาทร	3. ใครคือผู้ที่มีความรักและความเอื้ออาทรต่อเพื่อนมนุษย์มากที่สุด ก. มาลี ชวนเพื่อนไปถวายสังฆทานที่วัด ข. มาลัย บริจาคเลือดให้สภากาชาดไทย ค. มาเรียม ซื้ออาหารให้คนไร้บ้านเป็นประจำ ง. มาลา รู้สึกสงสารเด็กๆ ในสถานสงเคราะห์			

จุดประสงค์ การเรียนรู้	รายการ	ผลการประเมิน		
		+1	0	-1
เพื่อให้ นักศึกษา มีความรู้ความ เข้าใจด้านความ รัก เอื้ออาทร	4. จากความรักความเอื้ออาทร ซึ่งกันและกัน มีผลดี อย่างไร ก. ทำให้การช่วยเหลือ เกื้อกูลกันในสังคม ข. เกิดความถ้อยที ถ้อยอาศัย ค. ทำให้ทุกคนในสังคมอยู่อย่างมีความสุข ง. ถูกทุกข้อ			
เพื่อให้ นักศึกษา มีความรู้ความ เข้าใจด้านความ รัก เอื้ออาทร	5. หากเราไม่มีความรัก ความเอื้ออาทรให้กันและกัน จะส่งผลเสียอย่างไร ก. เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนเป็นหลัก ข. ก่อให้เกิดการทะเลาะเบาะแว้ง ค. ขาดความสามัคคีของคนในสังคม ง. ถูกทุกข้อ			
เพื่อให้ นักศึกษา มีความรู้ความ เข้าใจด้านความ รัก เอื้ออาทร	6. เพราะเหตุผลใดคนในสังคมจึงควรช่วยเหลือเกื้อกูล และมีความรักให้แก่กัน ก. มนุษย์เป็นสัตว์สังคม ข. เพื่อให้ได้ประโยชน์กันทุกฝ่าย ค. สังคมจะพัฒนาไปไม่ได้ หากขาดความรักความ เอื้ออาทร ง. ประชากรของโลกเพิ่มจำนวนขึ้นทุกปี			
เพื่อให้ นักศึกษา มีความรู้ความ เข้าใจด้านความ รัก เอื้ออาทร	7. รัฐบาลจัดตั้งโครงการใดขึ้นมาเพื่อช่วยเหลือ ผู้ที่มี รายได้น้อย ด้วยความรักความเอื้ออาทร ก. โครงการไทยนิยม ยั่งยืน ข. โครงการการเศรษฐกิจพอเพียง ค. โครงการบ้านประชารัฐ ง. โครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด			

จุดประสงค์ การเรียนรู้	รายการ	ผลการประเมิน		
		+1	0	-1
เพื่อให้ นักศึกษา มีความรู้ความ เข้าใจด้านความ รับผิดชอบ	8. ข้อใดแสดงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม ก. โรงงานควบคุมฝุ่นควันที่เกิดจากการผลิตในเคมี ในอุตสาหกรรมพลาสติก ข. พ่อแม่ควรควบคุมพฤติกรรมของลูก ค. นักเรียนควรมาโรงเรียนให้ทันก่อนเข้าแถว เคารพธงชาติ ง. ไม่ควรให้อาหารสุนัขเร่ร่อน			
เพื่อให้ นักศึกษา มีความรู้ความ เข้าใจด้านความ รับผิดชอบ	9. เราควรเริ่มปลูกฝังจิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อ สังคมกับใครมากที่สุด ก. คนชรา ข. คนวัยทำงาน ค. วัยรุ่น ง. วัยเด็ก			
เพื่อให้ นักศึกษา มีความรู้ความ เข้าใจด้านความ รับผิดชอบ	10. โรงงาน.....ได้จัดทำข้อมูลเพื่อเผยแพร่ และประชาสัมพันธ์ในเรื่องการใส่ใจและรับผิดชอบต่อ สังคม ข้อใดไม่ควรจัดอยู่ในโครงการเผยแพร่และ ประชาสัมพันธ์ ก. สวัสดิการของพนักงาน ข. ความปลอดภัยของพนักงานในระดับต่างๆ ค. ขบวนการผลิตเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ง. สร้างการมีส่วนร่วมสู่การยอมรับ			
เพื่อให้ นักศึกษา มีความรู้ความ เข้าใจด้านความ รับผิดชอบ	11. ข้อใดแสดงถึงความรับผิดชอบต่อหน้าที่น้อยที่สุด ก. ปฏิบัติงานตามภาระหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ตามคำแนะนำ ข. รับรู้สภาพปัญหาที่เกี่ยวข้องกับตนเอง ค. วางแผนดำเนินงานและปฏิบัติงานบรรลุ เป้าหมาย ง. สร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน			

จุดประสงค์ การเรียนรู้	รายการ	ผลการประเมิน		
		+1	0	-1
เพื่อให้ นักศึกษา มีความรู้ความ เข้าใจด้านความ รับผิดชอบ	12. ข้อใดกล่าวได้ถูกต้อง ก. พ่อเป็นหัวหน้าครอบครัว มีหน้าที่รับผิดชอบ ต่อความเป็นอยู่ของทุกคน พ่อจึงต้องทำงานหนัก ข. แม่เป็นผู้ช่วยของพ่อ มีหน้าที่รับผิดชอบอบรม เลี้ยงดูลูก ให้เป็นคนดี และดูแลสมาชิกในครอบครัว ให้อยู่ดีมีสุข ค. ลูกมีหน้าที่ช่วยเหลือพ่อแม่ ลูกที่ดีจะต้องมี ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมาย เพื่อแบ่ง เบาภาระพ่อแม่ ง. ถูกทุกข้อ			
เพื่อให้ นักศึกษา มีความรู้ความ เข้าใจด้านความ รับผิดชอบ	13. การกระทำของใคร ที่แสดงถึงความรับผิดชอบ มากที่สุด ก. ภูมิ เป็นผู้จ่ายเงินเสมอเพราะเป็นพี่คนโต ข. เดชา ทำการบ้านในเวลาเรียนทุกครั้ง ค. สุมาลี ส่งงานตรงตามกำหนดเวลาเสมอ ง. สุรางค์ ชอบทำความสะอาดบ้าน			
เพื่อให้ นักศึกษา มีความรู้ความ เข้าใจด้านความ รับผิดชอบ	14. ข้อใดไม่ใช่ประโยชน์ของการมีความรับผิดชอบ ก. เป็นผู้มีอริยาศัยดี ข. รู้งานรู้หน้าที่ ค. ทำให้งานสำเร็จลุล่วง ง. เป็นที่ยอมรับและไว้วางใจ			
เพื่อให้ นักศึกษา มีความรู้ความ เข้าใจด้านการ ร่วมแรงร่วมใจใน การทำงาน	15. จากเหตุการณ์ก๊วย 13 ชีวิต ทีมหมูป่า อคาเดมี ในถ้ำหลวง จ.เชียงราย ที่ได้รับการช่วยเหลือจากทั้ง ภาครัฐและภาคเอกชน รวมไปถึงต่างประเทศ จน สำเร็จลุล่วงตามเป้าประสงค์ จากเหตุการณ์ดังกล่าว แสดงถึงอะไร ก. ความเมตตา ข. การร่วมแรงร่วมใจในการกระทำ ค. ความรับผิดชอบ ง. การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่			

จุดประสงค์ การเรียนรู้	รายการ	ผลการประเมิน		
		+1	0	-1
เพื่อให้ นักศึกษา มีความรู้ความ เข้าใจด้านการ ร่วมแรงร่วมใจใน การทำงาน	16. กิจกรรมใดแสดงให้เห็นถึงการร่วมแรงร่วมใจใน การกระทำ ก. การลงแขกเกี่ยวข้าวของชาวบ้าน ข. การถวายเป็นพุทธบูชา ค. การบริจาคของให้ผู้ยากไร้ ง. การเป็นครูอาสาสมัครให้กับเด็กชาวเขา			
เพื่อให้ นักศึกษา มีความรู้ความ เข้าใจด้านการ ร่วมแรงร่วมใจใน การทำงาน	17. การร่วมแรงร่วมใจกันทำงานเป็นทีมแตกต่างกัน อย่างไร ก. แต่ละคนทำหน้าที่แตกต่างกันในกลุ่ม ข. สมาชิกทุกคนทำงานร่วมกันและมีส่วน เกี่ยวข้องกัน ค. มีการตัดสินใจร่วมกัน ง. การทำงานแบบร่วมแรงร่วมใจกันสัมพันธ์ภาพ ในกลุ่มไม่จำเป็นต้องมีผู้นำ แต่มีเป้าหมายเดียวกัน			
เพื่อให้ นักศึกษา มีความรู้ความ เข้าใจด้านการ ร่วมแรงร่วมใจใน การทำงาน	18. ข้อใดคือขั้นตอนแรกของการร่วมแรงร่วมใจกัน ทำงาน ก. การติดต่อประสานงาน ข. การติดต่อพูดคุย ค. การปฏิบัติงานร่วมกัน ง. ความร่วมมือ			
เพื่อให้ นักศึกษา มีความรู้ความ เข้าใจด้านการ ร่วมแรงร่วมใจใน การทำงาน	19. ข้อใดไม่ใช่ผลดีของการร่วมแรงร่วมใจกันทำงาน ก. ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพผลผลิตของงาน ข. เกิดความผูกพันและเพิ่มการมีปฏิสัมพันธ์ของ คนในกลุ่ม ค. ช่วยให้องค์กรเจริญเติบโตและเข้มแข็ง ง. ได้ผลกำไรที่สูงขึ้น			

จุดประสงค์ การเรียนรู้	รายการ	ผลการประเมิน		
		+1	0	-1
เพื่อให้ นักศึกษา มีความรู้ความ เข้าใจด้านการ ร่วมแรงร่วมใจใน การทำงาน	20. การร่วมแรงร่วมใจควรมีคุณธรรมในข้อใด ก. ความสามัคคี ข. ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน ค. ความเป็นหนึ่งเดียว ง. ถูกทุกข้อ			
เพื่อให้ นักศึกษา มีความรู้ความ เข้าใจด้านการ ร่วมแรงร่วมใจใน การทำงาน	21. การร่วมแรงร่วมใจกันทำงานหมายถึงข้อใด ก. กระบวนการที่เกิดขึ้นวนซ้ำๆ ระหว่างกลุ่มคน เพื่อสู่เป้าหมายเดียวกัน ข. ความตั้งใจในการกระทำ ค. ความรับผิดชอบต่อส่วนรวม และคำนึงถึง ผลกระทบในแต่ละด้าน ง. การช่วยเหลือเกื้อกูลกันของแต่ละคนในกลุ่ม			
เพื่อให้ นักศึกษา มีความรู้ความ เข้าใจด้าน รูปแบบการ ดำเนินชีวิตกลุ่ม กิจกรรม	22. ข้อใดกล่าว <u>ไม่ถูกต้อง</u> เกี่ยวกับการทำกิจกรรม กลุ่ม ก. บางครั้งเราไม่สามารถเลือกคนที่อยู่ในกลุ่มได้ เสมอไป ข. ส่วนที่ยากที่สุดในการทำงานกลุ่มคือทุกคนมี ความแตกต่าง ค. ในบางครั้งคนในกลุ่มทำงานอาจมีคนที่เรา ชอบและไม่ชอบ ง. การทำงานกลุ่มมักไม่ประสบปัญหาใด			
เพื่อให้ นักศึกษา มีความรู้ความ เข้าใจด้าน รูปแบบการ ดำเนินชีวิตกลุ่ม กิจกรรม	23. ข้อใดคือขั้นตอนแรกในการทำงานกลุ่มที่พึง กระทำ ก. การเลือกหัวหน้ากลุ่ม ข. การกำหนดเป้าหมาย ค. การวางแผนการทำงาน ง. การลงมือปฏิบัติ			

จุดประสงค์ การเรียนรู้	รายการ	ผลการประเมิน		
		+1	0	-1
เพื่อให้ นักศึกษา มีความรู้ความ เข้าใจด้าน รูปแบบการ ดำเนินชีวิตกลุ่ม กิจกรรม	24. การทำงานโดยใช้กระบวนการกลุ่มมีลักษณะ อย่างไร ก. นักเรียนได้ร่วมมือปฏิบัติกิจกรรมตามแบบ แผนที่กำหนดไว้ ข. นักเรียนแบ่งปันความรู้ให้กับคนอื่น ค. นักเรียนทำตามขั้นตอนที่ครูบอก ง. นักเรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนใน ชั้นเรียน			
เพื่อให้ นักศึกษา มีความรู้ความ เข้าใจด้าน รูปแบบการ ดำเนินชีวิตกลุ่ม กิจกรรม	25. ข้อใดไม่ควรจัดให้เป็นเกณฑ์ในการแบ่งกลุ่ม ก. แบ่งกลุ่มตามความสามารถ ข. แบ่งกลุ่มตามความสนใจ ค. แบ่งกลุ่มตามใจผู้นำ ง. แบ่งกลุ่มตามประสบการณ์			
เพื่อให้ นักศึกษา มีความรู้ความ เข้าใจด้าน รูปแบบการ ดำเนินชีวิตกลุ่ม กิจกรรม	26. ข้อใดหมายถึงขั้นตอนการรวมกลุ่มที่ ประกอบด้วยสมาชิก 4-5 คน และให้เสนอความ คิดเห็นอย่างถั่วถึง ก. บทบาทสมมติ ข. การยกตัวอย่าง ค. การระดมความคิด ง. การสร้างสถานการณ์จำลอง			
เพื่อให้ นักศึกษา มีความรู้ความ เข้าใจด้านความ กตัญญูกตเวที	27. ความกตัญญู คือ ข้อใด ก. การช่วยเหลือแบ่งเบาหน้าที่ผู้อื่น ข. การรู้สำนึกในคุณงามความดี ค. การมีจิตสำนึกต่อจิตสาธารณะ ง. การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้มีพระคุณ			

จุดประสงค์ การเรียนรู้	รายการ	ผลการประเมิน		
		+1	0	-1
เพื่อให้ นักศึกษา มีความรู้ความ เข้าใจด้านความ กตัญญูทวดเวที	28. ข้อใดคือสิ่งที่ควรแสดงออกต่อผู้มีพระคุณ ก. ประกาศคุณท่าน ข. ตอบแทนคุณท่าน ค. ให้ความเคารพเชื่อฟังท่าน ง. ถูกทุกข้อ			
เพื่อให้ นักศึกษา มีความรู้ความ เข้าใจด้านความ กตัญญูทวดเวที	29. ความกตัญญูมีความสำคัญอย่างไร ก. ทำให้สถาบันครอบครัวและสังคมมั่นคง ข. ลดปัญหาอาชญากรรม ค. เกิดความโปร่งใสตรวจสอบได้ ง. ทำให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น			
เพื่อให้ นักศึกษา มีความรู้ความ เข้าใจด้านความ กตัญญูทวดเวที	30. ข้อใดกล่าวได้ถูกต้อง ก. ความกตัญญูทวดเวทีเป็นเครื่องหมายของคนดี ข. เราไม่จำเป็นต้องตอบแทนบุญคุณใคร ค. ความกตัญญูไม่ใช่สิ่งจำเป็นในสังคมปัจจุบัน ง. ความกตัญญูทำให้คนในสังคมใจอ่อนไม่ เข้มแข็ง			
เพื่อให้ นักศึกษา มีความรู้ความ เข้าใจด้านความ กตัญญูทวดเวที	31. ข้อใดไม่ใช่ประโยชน์ที่เกิดจากความกตัญญู ทวดเวที ก. ได้รับการยกย่องจากสังคม ข. เป็นคนที่สังคมต้องการและยอมรับ ค. มีสติปัญญาเฉียบแหลม ง. ได้รับคำสรรเสริญจากสังคมส่วนรวม			
เพื่อให้ นักศึกษา มีความรู้ความ เข้าใจด้านความ กตัญญูทวดเวที	32. กิจกรรมใดที่แสดงถึงความกตัญญูทวดเวทีน้อย ที่สุด ก. ลูยกน้ำดื่มมาให้พ่อแม่เมื่อกลับจากทำงาน ข. การซื้อของหรือการทำอาหารให้คุณปู่ คุณย่า ค. ซื้อลอตเตอรี่ให้แม่เป็นของขวัญวันเกิด ง. ช่วยครูถือของ หรืออุปกรณ์การสอน			

จุดประสงค์ การเรียนรู้	รายการ	ผลการประเมิน		
		+1	0	-1
เพื่อให้ นักศึกษา มีความรู้ความ เข้าใจด้านความ กตัญญูกตเวที	33. ใครคือผู้มีพระคุณต่อเราและเราควรแสดงความ กตัญญูกตเวที ก. พ่อ แม่ ข. ครู อาจารย์ ค. ผู้ที่ช่วยเหลือเรา ง. ถูกทุกข้อ			
เพื่อให้ นักศึกษา มีความรู้ความ เข้าใจด้านความ รัก เอื้ออาทร	34. หิริญไม่คอยมีโอกาสดำไปทำบุญที่วัดบ่อนัก แต่เขาชอบบริจาคให้กับมูลนิธิเด็กกำพร้า แสดงว่า หิริญมีคุณธรรมข้อใด ก. เมตตา เอื้ออาทร ข. เสียสละ ค. ซื่อสัตย์ ง. กตัญญู			
เพื่อให้ นักศึกษา มีความรู้ความ เข้าใจด้านความ กตัญญูกตเวที	35. เมื่อสุดาเรียนจบแล้วก็ได้เข้าทำงานที่บริษัทแห่ง หนึ่งในกรุงเทพฯ สูดาส่งเงินกลับมาให้พ่อแม่ได้ใช้ สำหรับใช้จ่ายทุกเดือน และมาเยี่ยมท่านทุกครั้งเมื่อมี โอกาส แสดงว่าสุดามีคุณธรรมใด ก. เมตตากรุณา ข. หิริโอดตบปะ ค. เสียสละ ง. กตัญญูกตเวที			

ลงชื่อ.....ผู้เชี่ยวชาญ
(.....)

แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบการปฏิบัติจิตสาธารณะ
(สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)

คำชี้แจง โปรดพิจารณาแบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบวัดพฤติกรรมจิตสาธารณะ และให้คะแนนความสอดคล้องโดยให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคะแนนของแบบประเมิน ในแต่ละข้อ และขอความกรุณาให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในส่วนที่บกพร่อง

- +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้น สอดคล้องกับรายการประเมิน
 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้น สอดคล้องกับรายการประเมิน
 - 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้น ไม่สอดคล้องกับรายการประเมิน

ข้อที่	รายการประเมิน	ผลการประเมิน			ข้อเสนอแนะ เพื่อปรับปรุงคำถาม
		+1	0	-1	
ด้านความรัก เอื้ออาทร					
1	ข้าพเจ้าแบ่งปันสิ่งของให้เพื่อนๆ ที่ต้องการความช่วยเหลือด้วยความเต็มใจ				
2	ข้าพเจ้าช่วยเหลือเด็กหรือผู้สูงอายุที่กำลังเดินข้ามถนน				
3	ข้าพเจ้าเต็มใจช่วยเหลือผู้อื่น แม้จะไม่เคยรู้จักกันมาก่อน				
4	ข้าพเจ้านำเสื้อผ้าที่ไม่ใช้แล้วไปบริจาค				
5	ข้าพเจ้ามีความพร้อมและยินดีเสียสละเวลาเพื่อทำกิจกรรมต่างๆ ของ กศน. และชุมชน				
ด้านความรับผิดชอบ					
1	ข้าพเจ้ามาเรียนตรงเวลาเสมอ				
2	ข้าพเจ้าทำงานตามที่คุณครูสั่งอย่างสม่ำเสมอ				
3	ข้าพเจ้าทำความสะอาดห้องเรียนเป็นประจำ				
4	ข้าพเจ้าพูดจาหรือแสดงกิริยาสุภาพกับคุณครูหรือเพื่อนๆ				
5	ข้าพเจ้าไม่ลุกเดินจากที่นั่งหรือหยอกล้อเล่นกับเพื่อนในขณะที่คุณครูสอน				

ข้อที่	รายการประเมิน	ผลการประเมิน			ข้อเสนอแนะ เพื่อปรับปรุงคำถาม
		+1	0	-1	
ด้านการร่วมแรงร่วมใจในการทำงาน					
1	ข้าพเจ้าชอบเสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหาและทำในสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม				
2	ข้าพเจ้าชอบพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับคนอื่นในการทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่อสาธารณะ				
3	ข้าพเจ้ามักชักชวนเพื่อนๆ มาร่วมกันวางแผน เพื่อทำกิจกรรมเพื่อสังคม				
4	ข้าพเจ้าจะไม่ร่วมงานกับผู้อื่นที่เอาเปรียบ				
5	ข้าพเจ้ามักจะคำนึงถึงประโยชน์ ของส่วนรวมเป็นหลัก และให้ผู้อื่นได้มีส่วนร่วมอย่างเสมอภาคกัน				
ด้านรูปแบบการดำเนินชีวิตกลุ่มกิจกรรม					
1	เพื่อนๆ ให้เกียรติและขอคำปรึกษาหารือจากข้าพเจ้าเมื่อต้องตัดสินใจทำกิจกรรมกลุ่ม				
2	ข้าพเจ้าหงุดหงิดทันที เมื่อมีเพื่อนมารบเร้าให้ทำกิจกรรมที่ไม่อยากทำ				
3	ข้าพเจ้าชอบที่จะทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนมากกว่าการเรียนรู้ในชั้นเรียน				
4	ข้าพเจ้าเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มอยู่เสมอด้วยความเต็มใจ				
5	ข้าพเจ้ามีความภาคภูมิใจทุกครั้งที่ได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมกลุ่มเพื่อสังคม				
ด้านความกตัญญูทักเวท					
1	ข้าพเจ้าปิดไฟ ปิดเครื่องปรับอากาศ และดูแลความเรียบร้อยของห้องเรียนก่อนเรียน				
2	ข้าพเจ้าช่วยงานคุณครูเสมอเมื่อมีโอกาส				
3	ข้าพเจ้าทำงานพิเศษเพื่อหารายได้ช่วยครอบครัว				
4	ข้าพเจ้าเข้าร่วมประเพณีไหว้ครูในแต่ปี				

ข้อที่	รายการประเมิน	ผลการประเมิน			ข้อเสนอแนะ เพื่อปรับปรุงคำถาม
		+1	0	-1	
ด้านความถูกต้องของเนื้อหา (ต่อ)					
5	ข้าพเจ้าทำงานภายในบ้าน เช่น ซักผ้า กวาดบ้านถูบ้าน และทำกับข้าวให้บิดา มารดาทานเป็นประจำ				

ลงชื่อ.....ผู้เชี่ยวชาญ
(.....)

แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามความพึงพอใจ

ต่อหลักสูตรฝึกอบรมจิตสาธารณะ

(สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)

คำชี้แจง โปรดพิจารณาแบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามความพึงพอใจ
ต่อหลักสูตรฝึกอบรมจิตสาธารณะ และให้คะแนนความสอดคล้องโดยให้ท่านทำเครื่องหมาย
✓ ลงในช่องคะแนนของแบบประเมินในแต่ละข้อ และขอความกรุณาให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมใน
ส่วนที่บกร่อง

- +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้น สอดคล้องกับรายการประเมิน
- 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้น สอดคล้องกับรายการประเมิน
- 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้น ไม่สอดคล้องกับรายการประเมิน

ข้อที่	รายการ	ระดับความพึงพอใจ			ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงคำถาม
		+1	0	-1	
ด้านหลักสูตร					
1	ข้าพเจ้าชอบที่จะจะเรียนรู้ตามหลักสูตรนี้				
2	ข้าพเจ้ามีความสนใจและเต็มใจที่จะเรียนรู้ตามหลักสูตรนี้				
3	ข้าพเจ้ารู้สึกภูมิใจที่ได้มีโอกาสเรียนรู้ตามหลักสูตรนี้				
4	ข้าพเจ้าเห็นว่าหลักสูตรนี้มีประโยชน์ต่อตนเอง และชุมชน				
5	หลักสูตรนี้เป็นหลักสูตรที่มีความสามารถเสริมสร้างจิตสาธารณะให้นักศึกษาได้เป็นอย่างดี				
ด้านเนื้อหาของหลักสูตร					
1	เนื้อหาหลักสูตรมีความน่าสนใจ				
2	เนื้อหาของหลักสูตรมีความหลากหลายเหมาะสมกับวัยของนักศึกษา				
3	ข้าพเจ้ารู้สึกภูมิใจที่ได้มีโอกาสเรียนรู้ตามหลักสูตรนี้				

ข้อที่	รายการ	ระดับความพึงพอใจ			ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงคำถาม
		+1	0	-1	
ด้านหลักสูตร (ต่อ)					
4	ข้าพเจ้าเห็นว่าหลักสูตรนี้มีประโยชน์ต่อตนเอง และชุมชน				
5	หลักสูตรนี้เป็นหลักสูตรที่มีความสามารถเสริมสร้างจิตสาธารณะให้นักศึกษาได้เป็นอย่างดี				
ด้านเนื้อหาของหลักสูตร					
1	เนื้อหาหลักสูตรมีความน่าสนใจ				
2	เนื้อหาของหลักสูตรมีความหลากหลายเหมาะสมกับวัยของนักศึกษา				
3	เนื้อหาหลักสูตรสามารถกระตุ้นให้นักศึกษาเกิดจิตสาธารณะได้				
4	การแบ่งเนื้อหาในแต่ละหน่วยการเรียนรู้มีความชัดเจน				
5	การจัดลำดับของหน่วยการเรียนรู้มีความต่อเนื่องเชื่อมโยงกัน				
ด้านกระบวนการเรียนรู้					
1	กิจกรรมการเรียนรู้มีหลากหลาย				
2	กิจกรรมการเรียนรู้มีความชัดเจน น่าสนใจ สามารถปฏิบัติได้จริง				
3	กิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้สามารถปฏิบัติได้จริงเสร็จทันตามเวลาที่กำหนด				
4	กิจกรรมการเรียนรู้ สามารถกระตุ้นให้นักศึกษาเกิดการรับรู้การตอบสนอง การเห็นคุณค่า และการจัดระบบทางความคิด ที่เอื้อต่อการปฏิบัติจิตสาธารณะ				
5	กิจกรรมการเรียนรู้โดยการทำโครงการ ทำให้นักศึกษาเกิดความรักในสถานศึกษา				

ข้อที่	รายการ	ระดับความพึงพอใจ			ข้อเสนอแนะ เพื่อปรับปรุง คำถาม
		+1	0	-1	
ด้านความสามารถของวิทยากร					
1	การเตรียมความพร้อมในการดำเนินการจัดการเรียนรู้				
2	ศิลปะในการพูด การฟัง และการซักถามตอบ				
3	การนำเสนอเนื้อหาสาระ ทุกเรื่องให้สามารถเข้าใจได้ง่าย				
4	การบูรณาการองค์ความรู้ต่างๆ ให้สัมพันธ์กับเนื้อหาสาระของหลักสูตร				
5	เปิดโอกาสให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็นอย่างทั่วถึง				
ด้านสื่อการเรียนรู้					
1	สื่อการเรียนรู้มีความน่าสนใจ และเหมาะสมกับวัยของนักศึกษา				
2	สื่อการเรียนรู้มีความหลากหลาย สอดคล้องกับเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้				
3	สื่อการเรียนรู้มีความชัดเจน ช่วยให้นักศึกษาเข้าใจเรื่องจิตสาธารณะ และการเสริมสร้างจิตสาธารณะได้ง่าย				
ด้านการวัดผลและประเมินผล					
1	ข้าพเจ้าพึงพอใจกับวิธีการวัดและประเมินผล				
2	ข้าพเจ้าพึงพอใจในการนำเสนอผลงาน				
3	เครื่องมือวัดและประเมินผลมีความชัดเจนเที่ยงตรงและเหมาะสม				
4	วิธีการวัดและประเมินผลตามหลักสูตร มีความหลากหลายสอดคล้องกับสิ่งที่ต้องการวัด				

ลงชื่อ.....ผู้เชี่ยวชาญ
(.....)

ภาคผนวก จ

ภาพกิจกรรม

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักศึกษาศูนย์การศึกษาออกร
ระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี

ประวัติผู้ทำวิทยานิพนธ์

ชื่อ – สกุล	นายธัมพิสิฐ ศรีโสภา
วัน เดือน ปี เกิด	วันที่ 8 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2520
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 27/2 หมู่ที่ 1 ซอย 1 ตำบลท่าแค อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี 15000
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านหมี่
ตำแหน่งปัจจุบัน	ครู กศน.ตำบล
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2547 ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) สาขาวิชาสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2561 ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จังหวัดลพบุรี